

ÅKLAGARMYNDIGHETENS
ÅRSREDOVISNING 2017

ÅKLAGARMYNDIGHETEN

ÅKLAGARMYNDIGHETEN

Box 5553
114 85 Stockholm

www.aklagare.se
registrator@aklagare.se

Följ oss på Twitter, LinkedIn och Facebook

INNEHÅLL

	RIKSÅKLAGAREN HAR ORDET.....	3
	OM ÅKLAGARMYNDIGHETEN	4
	Uppdrag	4
	Intern styrning och kontroll	4
	Organisation	4
	RESULTATREDOVISNING	11
	Principer för resultatredovisningen	12
	Utredning och lagföring	14
	Rättsutveckling och rättslig styrning	40
	Internationell verksamhet	45
	Kompetensförsörjning	49
	FAKTA I KORTHET	52
	FINANSIELL REDOVISNING	63
	Resultaträkning	64
	Balansräkning	65
	Anslagsredovisning	67
	Tilläggsupplysningar och noter	68
	Sammanställning över väsentliga uppgifter	75
	ÅRSREDOVISNINGENS UNDERTECKNANDE	77

RIKSÅKLAGAREN HAR ORDET

Aklagarmyndigheten visar för 2017 fortsatt stabila resultat. Utfallet enligt resultatredovisningen är emellertid i hög grad beroende av inflödet av ärenden från polisen. Efter att under flera år ha minskat kraftigt har antalet ärenden som redovisas från polisen till åklagare ökat något under 2017.

Under de kommande åren har Polismyndigheten utlovats stora resursförstärkningar. Detta talar för att polisen efter hand kommer att överlämna fler ärenden till åklagare och även i övrigt kunna utveckla sin brottsutredande verksamhet, vilket är mycket angeläget.

Åklagare och polis är ömsesidigt beroende av varandras insatser. Bra samverkansformer är nödvändiga för en effektiv hantering av brott. Åklagarmyndigheten har under året haft regeringens uppdrag att bistå Polismyndigheten med åklagarresurser för att på så sätt förstärka den polisiära förundersökningsverksamheten. Uppdraget kommer att redovisas till regering- en under våren 2018.

Den under året mest uppmärksammade händelsen inom den operativa verksamheten har varit terroristattentatet på Drottninggatan i Stockholm som ägde rum den 7 april. Förundersökningen har pågått alltsedan dess och rättegången är beräknad att ta en stor del av våren 2018 i anspråk.

Utöver detta enskilda brott har ökningen av gängrelaterade skjutningar fått ett stort utrymme i den allmänna debatten och i medierna. Många av dessa brott drar stora resurser hos rättsväsendet och är samtidigt svåra att klara upp. Antalet anmälda sexualbrott har också fortsatt att öka, vilket återspeglas i inflödet till åklagare, där sexualbrotten de tre senaste åren successivt blivit allt fler.

Den årliga Nationella trygghetsundersökningen visar att medborgarnas förtroende för rättsväsendet har minskat, både för rättsväsendet som helhet och för de enskilda myndigheterna. Mycket talar för att detta har samband med den ökade oro för att bli utsatt för brott

som också avspeglas i trygghetsundersökningen. Även om utvecklingen inte kan hänföras till något särskilt förhållande inom Åklagarmyndigheten, är det givetvis viktigt att genom öppenhet, tydlig kommunikation och ett bra bemötande verka för att allmänheten känner förtroende för rättsväsendets olika delar.

Höstens #metoo- och #medvilkenrätt-upprop har satt fokus både på den stora andel sexualbrott som aldrig anmäls och på alla medarbetares självklara rätt till en god arbetsmiljö utan inslag av kränkande särbehandling. Under året har ett arbete inletts för att säkerställa att det finns beredskap och tydliga rutiner för att upptäcka och vidta åtgärder mot kränkningar och andra oacceptabla beteendet inom myndigheten.

Inom åklagarområdena har arbetet fortsatt med att skapa en effektiv struktur för att hantera mängdbrott. Förmågan att hantera internationella ärenden samt grov organiserad brottslighet har utvecklats genom att de tre tidigare internationella åklagarkamrarna har lagts samman till en riksenhet för internationell och organiserad brottslighet.

Utvecklingen under 2017 visar att det finns höga krav och förväntningar på rättsväsendet när det gäller att möta och bekämpa en föränderlig brottslighet. Jag bedömer att Åklagarmyndigheten, med sina många kompetenta och engagerade medarbetare och med en väl fungerade organisation, i grunden har goda möjligheter för att svara mot dessa krav och förväntningar. De utmaningar som ligger i att bekämpa en alltmer komplex och svårutredd brottslighet ska dock inte underskattas. Förutom en förstärkning av polisens brottsutredande verksamhet är det av utomordentligt stor betydelse att Åklagarmyndigheten tillförsäkras resursmässiga förutsättningar för att långsiktigt behålla och utveckla sin kompetens, sin kapacitet och sina arbetsmetoder.

Anders Perklev

OM ÅKLAGARMYNDIGHETEN

Uppdrag

Åklagarmyndighetens uppdrag beskrivs i förordningen (2015:743) med instruktion för Åklagarmyndigheten och i myndighetsförordningen (2007:515). Bestämmelser om åklagarverksamheten och behörighetsregler för åklagare finns i rättegångsbalken och åklagarförordningen (2004:1265).

Enligt instruktionen ska Åklagarmyndigheten se till att personer som begår brott blir föremål för brottsutredning och lagföring. Myndigheten ska också arbeta för att begränsa vinsterna av brott och brottslig verksamhet. Riksåklagaren ska, som högsta åklagare under regeringen, verka för lagenlighet, följdriktighet och enhetlighet vid åklagarnas rättstillämpning. Myndigheten har även i uppdrag att samverka med polisen och att arbeta för att förtroendet för åklagarväsendet upprätthålls. I uppdraget ingår dessutom att se till att möjligheterna till internationellt samarbete i brottsbekämpningen används och bidra till internationellt bistånd och internationell fredsfrämjande verksamhet.

Vidare har myndigheten ett antal prioriterade områden. Dessa är unga lagöverträdare, brott mot barn där lagstadgad frist gäller, sexualbrott, våld i nära relationer, grov organiserad brottslighet och utbyte av brott.

Intern styrning och kontroll

Åklagarmyndigheten omfattas av förordningen (2015:743) om intern styrning och kontroll samt internrevisionsförordningen (2006:1228). Det innebär särskilda krav när det gäller den interna styrningen och kontrollen.

Myndigheten har en ordning där verksamhet, ekonomi och personalläge följs upp månadsvis och där en fördjupad uppföljning görs tertialvis. I den löpande uppföljningen ingår även uppföljning av riskhanteringen. Vid behov beslutar riksåklagaren efter tertialuppföljningarna om ändringar av och tillägg till verksamhetsplanen.

Myndighetens riskanalys under 2017 har fokuserat på risker om till exempel it-stöd och informations-säkerhet.

Myndighetens risker på samtliga organisatoriska nivåer har hanterats löpande under året.

Internrevisionen har fortsatt sitt arbete enligt den revisionsplan som riksåklagaren fastslagit och ett antal revisioner och en uppföljningsrevision har genomförts. Områden som har granskats är samordning och roll-

spel i ny organisation vid två åklagarområden, myndighetens former för informationssäkerhet, upphandlingsverksamheten, rättsväsendets informationsförsörjning och inventarieprocessen. Uppföljningsrevision har genomförts av myndighetens process för arkivvård och registratur.

Organisation

Åklagarväsendet består av Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten. Riksåklagaren är landets högsta åklagare och har ansvaret för ledning och tillsyn av åklagarväsendet. Riksåklagaren är också chef för Åklagarmyndigheten. Åklagarmyndigheten består av sju åklagarområden, en nationell avdelning och en särskild åklagarkammare som tillsammans svarar för den operativa åklagarverksamheten. Därutöver finns tre utvecklingscentrum samt verksamheten vid huvudkontoret.

De sju åklagarområdena bestod under 2017 av 32 allmänna kammare och två internationella åklagarkammare. De allra flesta brottstyper handläggs vid de allmänna kamrarna som har ett geografiskt ansvarsområde, oftast motsvarande ett län. Även de internationella åklagarkamrarna, i Stockholm, Göteborg och Malmö, har ett geografiskt ansvarsområde och handlägger bland annat ärenden om allvarlig, organiserad och/eller gränsöverskridande brottslighet. På den nationella åklagaravdelningen handläggs ärenden om korruptionsmål, säkerhetsmål samt miljömål. Här ingår även den operativa verksamheten vid Eurojust samt, till och med 2017, Internationella åklagarkammaren Stockholm, som även har vissa nationella uppdrag.

Från och med 2018 läggs de internationella åklagarkamrarna samman i en ny enhet, Riksenheten mot internationell och organiserad brottslighet, placerad vid Nationella åklagaravdelningen. Särskilda åklagarkammaren är direkt underställd riksåklagaren och handlägger bland annat misstankar om brott av poliser.

De tre utvecklingscentrumen är lokaliserade till Stockholm, Malmö och Göteborg. Varje utvecklingscentrum leds av en överåklagare och har ett nationellt och funktionellt ansvarsområde. Inom ansvarsområdet svarar utvecklingscentrumet för främst rättslig tillsyn och kontroll, rättslig utveckling, metodutveckling, kunskapsuppbyggnad, information samt samverkan med andra myndigheter.

Åklagarmyndighetens ledningsgrupp 2017

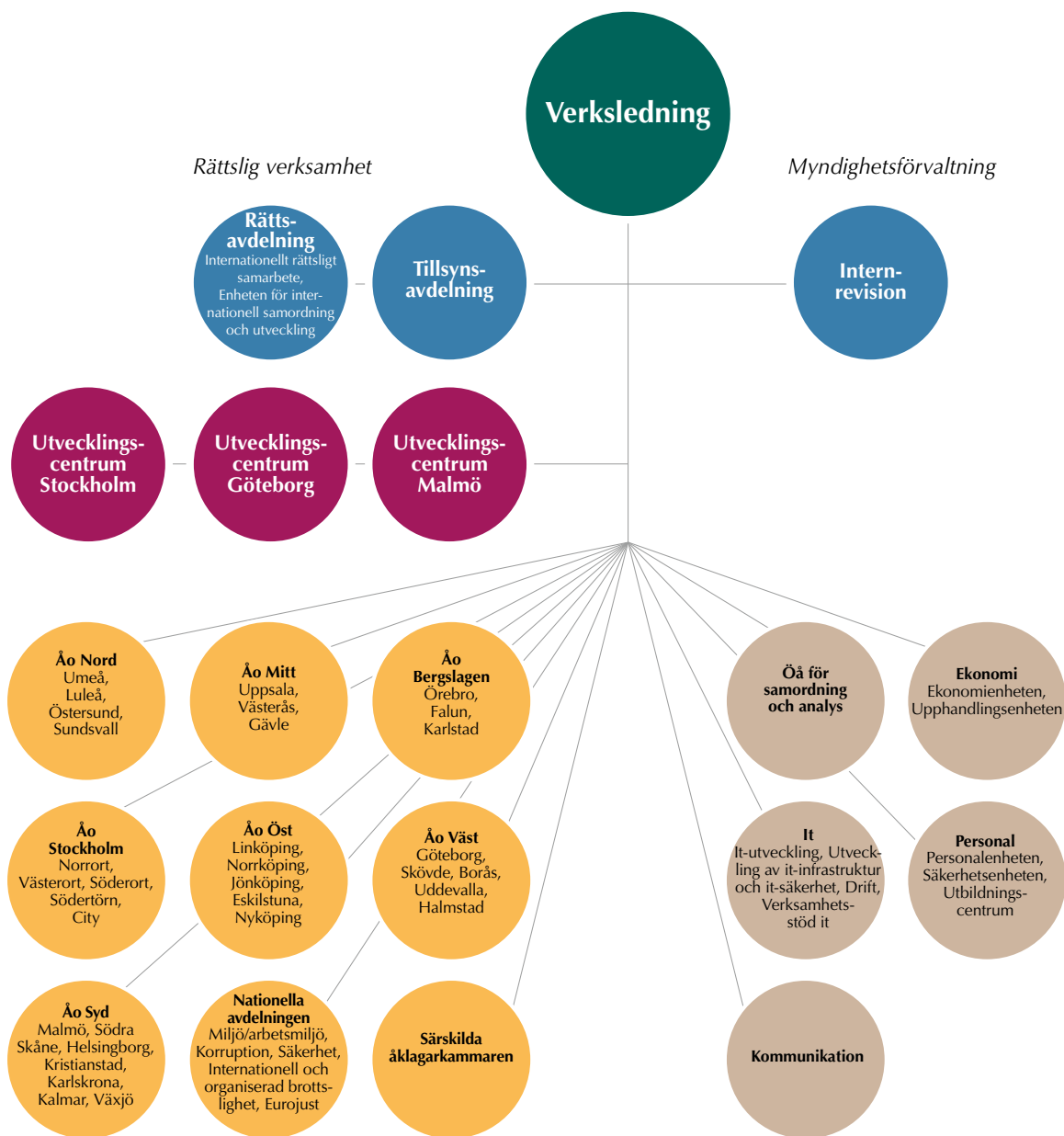
Stående från vänster: Rättschef Lars Werkström, personaldirektör Nicklas Lagrell, områdeschef Gunnar Brodin, riksåklagare Anders Perklev, områdeschef Niklas Sannerholm, it-direktör Anders Thoursie, områdeschef Peter Claeson och avdelningschef Mats Palm.

Sittande från vänster: Kommunikationsdirektör Karin Rosander, ekonomidirektör Ulf Ållebrand, vice riksåklagare Kerstin Skarp, överåklagare Lennart Guné, områdeschef Lisbeth Johansson och områdeschef Eva Lundström. Frånvarande: Områdeschef Katarina Eriksson och områdeschef Katarina Johansson Welin.

Vid huvudkontoret finns fyra avdelningar med olika centrala funktioner samt internrevisionen. Dessutom finns en rättsavdelning med bland annat ansvar för verksamheten i Högsta domstolen och övergripande internationella frågor, en tillsynsavdelning för samordning av myndighetens rättsliga tillsynsverksamhet samt en funktion som direkt under riksåklagaren handlägger resningsärenden. Vid huvudkontoret finns också en överåklagare för samordning och analys.

Åklagarmyndigheten har ett insynsråd med uppgift att utöva insyn och ge myndighetschefen råd. Ledamöterna utses av regeringen. Rådet har inga beslutsbefogenheter. Ärenden om åklagaruppgiften eller tillsynsfrågor i enskilda fall behandlas inte i insynsrådet.

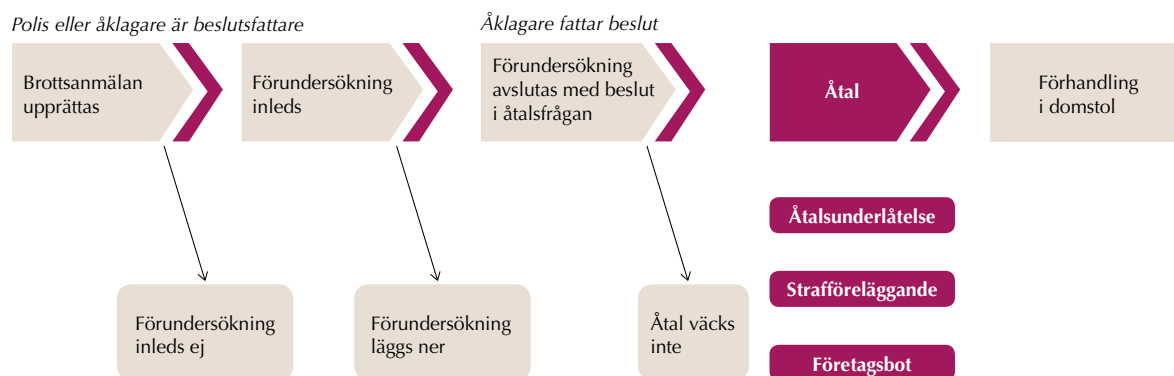
Samtliga ekobrott i Sverige handläggs av Ekobrottsmyndigheten. Ekobrottsmyndigheten lämnar en egen årsredovisning.

FRÅN BROTTSANMÄLAN TILL DOMSTOLFÖRHANDLING

Ovanstående är en översiktlig beskrivning av processen från brottanmälan fram till åklagarbeslut och förhandling i domstol. Åklagarmyndigheten är en länk i kedjan polis, åklagare, domstol och kriminalvård. Åklagarens huvuduppgifter är att leda brottsutredningar, besluta i åtalsfrågan och föra talan i domstol. I dessa funktioner är åklagaren självständig och fattar beslut på eget ansvar.

En brottsutredning äger rum inom ramen för en **förundersökning**. En förundersökning ska inledas så snart det finns anledning att anta ett brott som hör under allmänt åtal har begåtts. Mindre allvarlig brottslighet utreds av polisen som därefter överlämnar utredningen till åklagaren för beslut i åtalsfrågan. I vissa fall kan åklagaren fatta beslut om **förundersökningsbegränsning**, vilket innebär att man begränsar en brottsutredning till att omfatta de mest väsentliga delarna eller att vissa brott inte alls utreds. Även polisen har behörighet att besluta om förundersökningsbegränsning i vissa fall.

I utredningar om mer allvarliga brott utförs det operativa utredningsarbetet av polisen med åklagaren som förundersökningsledare. När förundersökningen är klar ska åklagaren ta ställning till om **åtal** ska väckas. Om åklagaren bedömer att det finns tillräckliga bevis för att den misstänkta personen har begått brottet är huvudregeln att åklagaren är skyldig att väcka åtal. Åklagaren väcker åtal genom att ge in en stämningssökning till domstolen. Genom den beskrivning av brottet

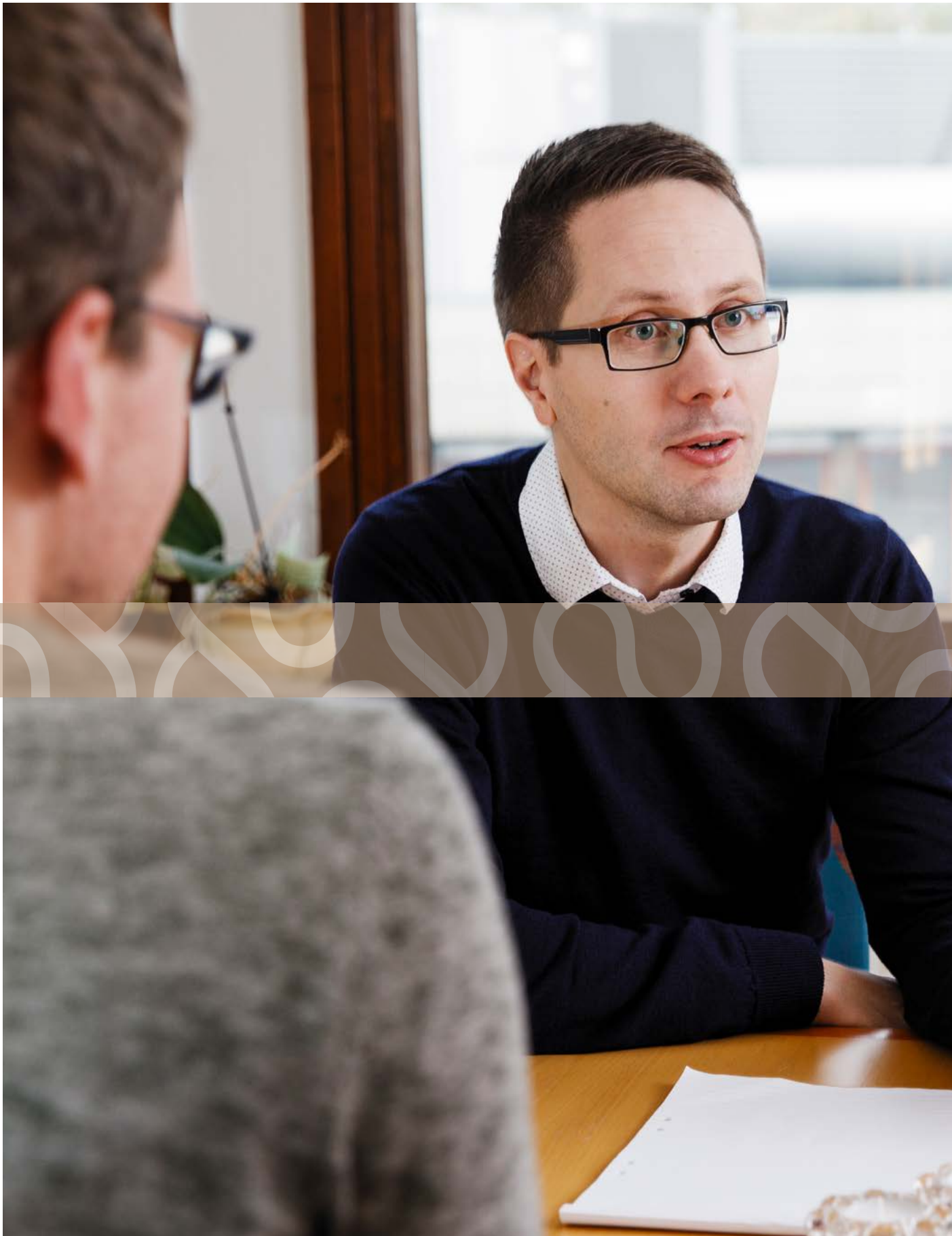
med tid och plats som stämningssökningen ska innehålla bestämmer åklagaren ramarna för rättegången i domstolen. Under rättegången är åklagaren den misstänkta personens motpart. Det ligger på åklagaren att fullt ut bevisa den åtalades skuld.

Åklagaren kan under vissa omständigheter lagföra en person genom att meddela **åtalsunderlåtelse** vilket innebär att något straff inte döms ut för brottet. Där emot antecknas i belastningsregistret att den misstänkta personen har begått brott. En förutsättning för att ge åtalsunderlåtelse är att det står klart att ett brott har begåtts, oftast därför att den personen har erkänt brottet.

Alla brott leder inte till rättegång vid en domstol. Är det ett mindre allvarligt brott som den misstänkta personen har erkänt, kan ärendet avgöras på ett förenklat sätt genom att åklagaren utfärdar ett **strafföreläggande**. Straffet kan då vara villkorlig dom med böter eller endast böter.

För brott som begåtts i näringsverksamhet och där straffet kan bli strängare än penningböter kan frågan om **företagsbot** bli aktuell. Företagsbot ska bestämmas till ett belopp mellan 5 000 och 10 000 000 kronor.

Åklagaren har möjlighet att själv besluta om strafföreläggande med företagsbot på upp till 500 000 kronor. Om förutsättningar för strafföreläggande saknas kan åklagaren i stället välja att domstolen avgör frågan om företagsbot.

RESULTATREDOVISNING

11

PRINCIPER FÖR RESULTATREDOVISNINGEN

Resultatredovisningens disposition

Årsredovisningens struktur har justerats något jämfört med föregående år för att få en större överensstämmelse med hur instruktion och regleringsbrev är utformade. Redovisningen sker huvudsakligen i tre delar: utredning och lagföring, rättsutveckling och rättslig styrning samt internationell verksamhet.

I resultatredovisningen redovisas myndighetens resultat på total nivå och för de prioriterade områdena i avsnittet *Utredning och lagföring*.

I föregående års årsredovisning redovisades ett särskilt kapitel för kvalitets- och effektivitetsarbete. I år redovisas åtgärder för att höja kvaliteten och effektiviteten löpande i resultatredovisningen eftersom detta ger en bättre överensstämmelse med hur verksamheten bedrivs. Genomströmningstider och beslutstider är exempel på indikatorer för effektivitet. För att minska tiderna och därmed öka effektiviteten har ett antal åtgärder vidtagits under året. Läs mer under avsnitt *Åtgärder för en snabbare forensisk process*. Det är dessutom av stor vikt att samverka mellan åklagare och polis fungerar väl för att en förundersökning ska kunna genomföras så effektivt som möjligt. Läs mer om vidtagna åtgärder för samverkan under avsnitt *Nationell samverkan*. I avsnittet *Brottsutbyte* beskrivs den effektivitetshöjande åtgärden med fler åklagarrevisor. I avsnitt *Informationsförsörjning samt utveckling av systemstöd* beskrivs åtgärden med ny funktionalitet i it-stödet för hantering av hemliga tvångsmedel.

Kvalitet uppnås bland annat genom att bibehålla en hög rättssäkerhet, vilket innebär att det finns ett väl fungerande system som skyddar den enskilda medborgaren. Det ska inte gå att åtalas eller dömas utan tillräcklig bevisning med tydligt lagstöd och alla medborgare ska behandlas på ett likartat sätt.

Åklagarmyndigheten bibehåller en hög rättssäkerhet bland annat genom kvalificerad utbildning för åklagare (läs mer om åtgärder under avsnitt *Utbildning*) och styrande dokument för ökad enhetlighet (läs mer om åtgärder under avsnitt *Enhetlig rättstillämpning och rättsutveckling*).

Utöver ovanstående redovisas kvalitetsåtgärder bland annat i avsnittet om *Ungdomsbrott* (samverkansmöten med polisen om kvalitet) och *Våld i nära relationer, sexualbrott och brott mot barn* (teknisk utrustning i barnhus för åklagarnärvaro i alla barnförhör).

Jämförelsetal

Samtliga uppgifter som redovisas i tabeller och diagram återges med jämförelsetal två år bakåt i tiden. För mått som redovisas för första gången i årsredovisningen har jämförelsetal tagits fram i efterhand. För uppgifter om resurs- och kostnadsfördelning saknas dock jämförelsetal för fördelning på brottsgrupp då en ny indelning infördes under året.

Definitioner

I redovisningen presenteras uppgifter utifrån begreppen ärenden, brottsmisstankar samt misstänkta och lagförda personer. Ett ärende kan omfatta en eller flera misstänkta personer som var och en misstänks för ett eller flera brott. Vilket av begreppen som används beror på vad som bedöms beskriva verksamhetsresultaten på ett adekvat sätt.

En brottsmisstanke är en koppling mellan ett brott och en misstänkt person. Ett brott kan ha flera misstänkta personer knutna till sig och en misstänkt person kan ha flera brottsmisstankar riktade mot sig, det vill säga att personen är misstänkt för flera brott.

Ett ärende kan innehålla en eller flera brottsmisstankar.

Andelen lagförda personer beräknas genom att dividera antalet personer för vilka lagföringsbeslut fattats med det totala antalet misstänkta personer där beslut om lagföring eller avskrivning fattats.

Andelen lagförda brottsmisstankar beräknas genom att dividera antalet brottsmisstankar för vilka lagföringsbeslut fattats med det totala antalet brottsmisstankar där beslut om lagföring eller avskrivning fattats.

Vid beräkningen av lagföringsandelar exkluderas de brottsmisstankar eller personer som endast omfattas av beslut av administrativ karaktär, till exempel överflyttning mellan åklagarkammare eller att återföra ledningen av förundersökningen till polisen. Med lagföring avses beslut om åtal, strafföreläggande, åtalsunderlåtelse och företagsbot.

Definitionsförändring

Ett av måtten kallas genomströmningstid och avser att mäta tiden för de brottsmisstankar där åklagare är

förundersökningsledare. Tiden mäts från det att en anmälan om brott kommer in till en åklagarkammare fram till dess att åklagaren har avgjort ärendet. Genom en förändring av underlaget för genomströmningstid ingår inte längre ärenden som felaktigt eller temporärt lottats till en åklagarkammare. De brottsmisstankar som inte längre ingår i underlaget hade ofta korta genomströmningstider, vilket innebär att den nya definitionen ger längre genomsnittstider.

Brottsgruppering

I resultatredovisningen delas brottsmisstankarna in i tio brottsgrupper. Indelningen är ny från 2017. De tio brottsgrupperna är: våldsbrott, brott mot frihet och frid, sexualbrott, tillgreppsbrott, skadegörelsebrott, förmögenhetsbrott, narkotikabrott, trafikbrott, miljö- och arbetsmiljöbrott samt övriga brott. Brott mot frihet och frid avser bland annat olaga hot och ofredande. Sexualbrott omfattar bland annat våldtäkt. Förmögenhetsbrott inkluderar exempelvis bidragsbrott, bedrägerier och häleri.

Statistik

Åklagarmyndighetens statistik för den brottsutredande verksamheten hämtas från myndighetens ärendehanteringssystem för brottmål. Uppföljningen sker utifrån ärenden, brottsmisstankar och misstänkta personer. Informationen om ärenden och brottsmisstankar i systemet ändras kontinuerligt under arbetets

gång och de beslut som fattas av en åklagare kan komma att ändras. Exempel på detta är att det kan komma in nya bevis i en nedlagd förundersökning som leder till att den återupptas. En nedlagd brottsmisstanke kan därmed i ett senare skede bli föremål för åtal, det vill säga ett lagföringsbeslut. Vid varje årsskifte görs ett uttag från systemet som ligger till grund för årets statistik.

I tabeller och diagram har standardregler för avrundning tillämpats, vilket innebär att summan av procentandelar inte alltid är 100 procent.

I löpande text avrundas uppgifter om antal brottsmisstankar och antal ärenden till jämna hundratal. Uppgifter om dagar avrundas till heldagar. För uppgifter om antal individer tillämpas ingen avrundning.

Statistik redovisas uppdelat på kön för måtten inkomna brottsmisstankar, beslutade brottsmisstankar, antal personer med lagföringsbeslut, antal häktade och antal häktade med restriktioner. I redovisningen för samtliga mått finns ett antal där kön är okänt, dessa är dock av mindre omfattning och påverkar inte fördelningen. Myndighetens anställda redovisas med uppdelning på kön för åklagare och administrativ personal. Åklagarmyndigheten har inte bedömt det som lämpligt att redovisa samtlig statistik könsuppdelad eftersom vår statistik är baserad på de personer som är misstänkta för brott vilket myndigheten inte kan påverka och det därmed inte går att dra relevanta slutsatser utifrån ett jämställdhetsperspektiv om Åklagarmyndigheten gör ovidkommande skillnader mellan könen.

Verksamhetsstatistiken finns samlad i tabell *Fakta i korthet* i resultatredovisningen.

UTREDNING OCH LAGFÖRING

Åklagare har till uppgift att handlägga de ärenden som polisen och andra myndigheter överlämnar. Åklagare kan inte i någon större utsträckning påverka omfattningen av inflödet utan det beror på samhällsutvecklingen och på hur de utredande myndigheterna arbetar.

Uppgiften att leda förundersökningar är delad mellan åklagare och de utredande myndigheterna. Uppdelningen är reglerad mellan berörda myndigheter. Det är främst vid allvarigare brottslighet som utredningen leds av åklagare. Under en följd av år har tillämpningen successivt blivit mer strikt, vilket innebär att en större andel förundersökningar leds och – när det är motiverat – läggs ned av polisen i stället för att ärendet registreras in och beslutas av en åklagare. Senare års utökade befogenheter för polisen att leda utredningar om ungdomsbrott och att begränsa förundersökningar har också bidragit till att färre ärenden kommer in till Åklagarmyndigheten.

Resultatet redovisas i tre huvudsakliga hänseenden: **utvecklingen av volymer** (inkomna, avslutade och balanserade ärenden och brottsmisstankar), **utvecklingen av tider** (genomströmningstid och beslutstid) och **utvecklingen av lagföring** (lagföringsbeslut och avskrivningsbeslut).

Resultatet redovisas i första hand för verksamheten som helhet, men också särskilt för myndighetens **prioriterade områden**.

Utvecklingen av volymer

- Det totala inflödet har ökat något jämfört med 2016, räknat i ärenden med en procent och räknat i brottsmisstankar med tre procent.
- Det är framför allt brottsmisstankar om förmögenhetsbrott och om narkotikabrott som har ökat.
- Vid årets slut var fyra procent fler brottsmisstankar i balans jämfört med ett år tidigare.
- Framför allt har balansen av de pågående förundersökningarna ökat i omfattning. Allt fler av de pågående utredningarna avser våldsbrott, brott mot frihet och frid och sexualbrott.
- Var sjunde brottsmisstanke har efter ett år ännu inte beslutats i åtalsfrågan. Antal ärenden med så gamla brottsmisstankar under utredning har på ett år ökat med 22 procent.

Inkomna ärenden och brottsmisstankar

Inflödet mäts med måtten inkomna ärenden och brottsmisstankar. Ett ärende kan, utöver brottsmisstankar, även avse annat än ansvar för brott, till exempel begäran om kontaktförbud, yttrande i ärenden om rättspsykiatrisk vård och ansökan om internationellt rättsligt samarbete. Ärenden som avser annat än ansvar för brott utgjorde under 2017 tre procent av alla inkomna ärenden.

Antalet inkomna ärenden uppgick under 2017 till 164 800 vilket är något högre än 2016 då 162 700 ärenden inkom. Av *tabell 1* framgår samtliga inkomna ärenden de senaste tre åren.

Tabell 1. Antal inkomna ärenden 2015–2017

	2017	2016	2015
Inkomna ärenden	164 797	162 743	171 839

Det totala inflödet av brottsmisstankar har under 2017 ökat från 408 700 år 2016 till 422 500, en ökning med cirka 13 700 brottsmisstankar (tre procent). Av de inkomna brottsmisstankarna har knappt 20 procent en kvinnlig misstänkt och drygt 80 procent en manlig misstänkt. Könsuppdelad statistik presenteras i avsnittet *Fakta i korthet*. Av *tabell 2* framgår samtliga inkomna brottsmisstankar de senaste tre åren.

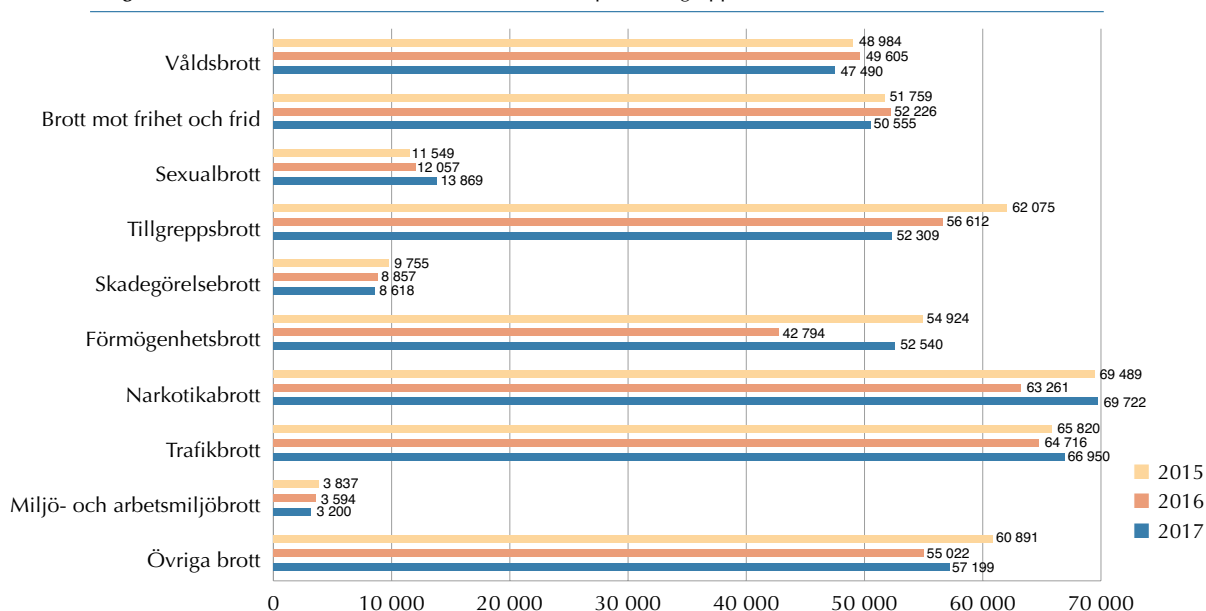
Tabell 2. Antal inkomna brottsmisstankar 2015–2017

	2017	2016	2015
Inkomna brottsmisstankar	422 452	408 744	439 083

Utvecklingen varierar inom de olika brottsgrupperna. Av *diagram 1* framgår antalet inkomna brottsmisstankar uppdelat per brottsgrupp. Det ökade inflödet av antalet brottsmisstankar jämfört med föregående år hänför sig i första hand till ett ökat inflöde av förmögenhetsbrott och narkotikabrott. Inflödet av tillgreppsbrott fortsätter att minska.

Inflödet redovisas både med antal ärenden och med antal brottsmisstankar då dessa mått kompletterar varandra. Ärenden är ett stabilt mått som indikerar den långsiktiga trenden medan brottsmisstankar ger ett utökad underlag för analys eftersom dessa innehåller detaljerad information om exempelvis brottsgrupp. Det är viktigt att framhålla att statistik som bygger på brottsmisstankar är förhållandevis känslig för enstaka

Diagram 1. Antal inkomna brottsmisstankar 2015–2017 per brottsgrupp

mycket stora ärenden, vilket innebär att stora variationer mellan år kan ha sin grund i ett fåtal ärenden. Under senare år har detta varit tydligt, inte minst inom brottsgrupperna förmögenhetsbrott och narkotikabrott men även inom gruppen sexualbrott.

Uppgiften att leda förundersökning delas, som nämnts i inledningen av detta avsnitt, mellan åklagare

och polisen och andra utredande myndigheter. De senaste tre åren har fördelningen av förundersökningsledarskap varit på samma nivå för inkomna brottsmisstankar, hälften har varit åklagarledda och hälften polisledda. Det är stora skillnader mellan brottsgrupperna hur förundersökningsledarskapet är fördelat, se *tabell 3*.

Tabell 3. Antal inkomna brottsmisstankar 2015–2017 per brottsgrupp och förundersökningsledarskap

Brottsgrupp	2017		2016		2015	
	Polisledd förundersökning*	Åklagarledd förundersökning	Polisledd förundersökning*	Åklagarledd förundersökning	Polisledd förundersökning*	Åklagarledd förundersökning
Våldsbrott	6 944	40 546	7 611	41 994	8 166	40 818
Brott mot frihet och frid	8 750	41 805	8 766	43 460	9 368	42 391
Sexualbrott	1 362	12 507	1 106	10 951	1 115	10 434
Tillgreppsbrott	30 603	21 706	33 581	23 031	37 362	24 713
Skadegörelsebrott	4 675	3 943	4 681	4 176	5 570	4 185
Förmögenhetsbrott	21 168	31 372	16 703	26 091	17 256	37 668
Narkotikabrott	53 630	16 092	49 616	13 645	52 198	17 291
Trafikbrott	61 258	5 692	59 528	5 188	60 666	5 154
Miljö- och arbetsmiljöbrott	136	3 064	146	3 448	170	3 667
Övriga brott	22 972	34 227	22 104	32 918	27 967	32 924
Total	211 498	210 954	203 842	204 902	219 838	219 245

* I det som benämns som polisledd förundersökning ingår även förundersökningar ledda av andra utredande myndigheter, främst Tullverket.

Avslutade ärenden och beslutade brottsmisstankar

Utflödet mäts med måtten avslutade ärenden samt beslutade brottsmisstankar per år. Under 2017 avslutades 166 700 ärenden vilket är 3 500 färre än 2016 då 170 200 ärenden avslutades. Det motsvarar en minskning med två procent, se *tabell 4*.

Tabell 4. Antal avslutade ärenden 2015–2017

	2017	2016	2015
Avslutade ärenden	166 705	170 211	183 093

Räknat i brottsmisstankar har 422 700 beslut fattats under 2017 vilket är en minskning jämfört med 2016 då 425 300 beslut fattades. För beslutade brottsmisstankar finns möjlighet att följa upp vilken typ av beslut som fattats. Lagföringsbeslut, som utgör den största beslutsgruppen, har minskat med tre procent.

För de beslutade brottsmisstankarna har knappt 20 procent en kvinnlig misstänkt och drygt 80 procent en manlig misstänkt. Könsfördelningen mellan de misstänkta är densamma som för inkomna brottsmisstankar.

Andelen och fördelningen av beslut i åtalsfrågan samt konsuppdelad statistik redovisas i tabell under *Fakta i korthet*.

Åklagares beslut att inte inleda eller att lägga ned en förundersökning kan bland annat ha stöd i reglerna om förundersökningsbegränsning. Det vanligaste skälet till förundersökningsbegränsning är att begränsa brotts-

utredningar till de mest väsentliga delarna för att få en snabb och effektiv lagföring. Omfattningen av förundersökningsbegränsningar framgår av *tabell 6* nedan.

Av åklagarnas beslut om att inte inleda förundersökning är mer än hälften (59 procent) beslut om förundersökningsbegränsning, vilket är en liten ökning jämfört med tidigare år. Ett annat vanligt skäl att inte inleda förundersökning är att uppgifterna i ärendet inte har gett anledning att anta att brott som hör under allmänt åtal har begåtts.

Som *tabell 6* visar har åklagare lagt ned förundersökningar med hänvisning till reglerna om förundersökningsbegränsning i samma utsträckning som föregående år.

Av *diagram 2* framgår antal beslutade brottsmisstankar uppdelat per brottsgrupp. En minskning har skett i drygt hälften av brottsgrupperna och de största minskningarna återfinns i grupperna tillgreppsbrott och förmögenhetsbrott. Förmögenhetsbrottens stora minskning beror på några stora bedrägeriärenden som beslutades under 2015 och 2016. Minskningen för beslutade tillgreppsbrott speglas av ett minskat inflöde av brottsmisstankar till denna grupp. De två största brottsgrupperna är narkotikabrott och trafikbrott och inom dessa grupper har antal beslut ökat jämfört med föregående år. För narkotikabrotten har innehav och bruk ökat med 5 100 brottsmisstankar jämfört med 2016. Inom gruppen trafikbrott har olovlig körning och rattfylleri ökat med 2 700 brottsmisstankar, medan övriga trafikbrott minskat med 800 brottsmisstankar.

Tabell 5. Antal beslutade brottsmisstankar 2015–2017

	Beslutade brottsmisstankar	FU inleds inte	FU läggs ned	Åtal väcks inte	Lagföringsbeslut ¹⁾	Övriga beslut ²⁾
2015	470 814	6 774	115 502	19 771	261 708	67 059
2016	425 265	6 292	110 276	16 864	227 802	64 031
2017	422 719	6 002	110 076	18 740	221 628	66 273

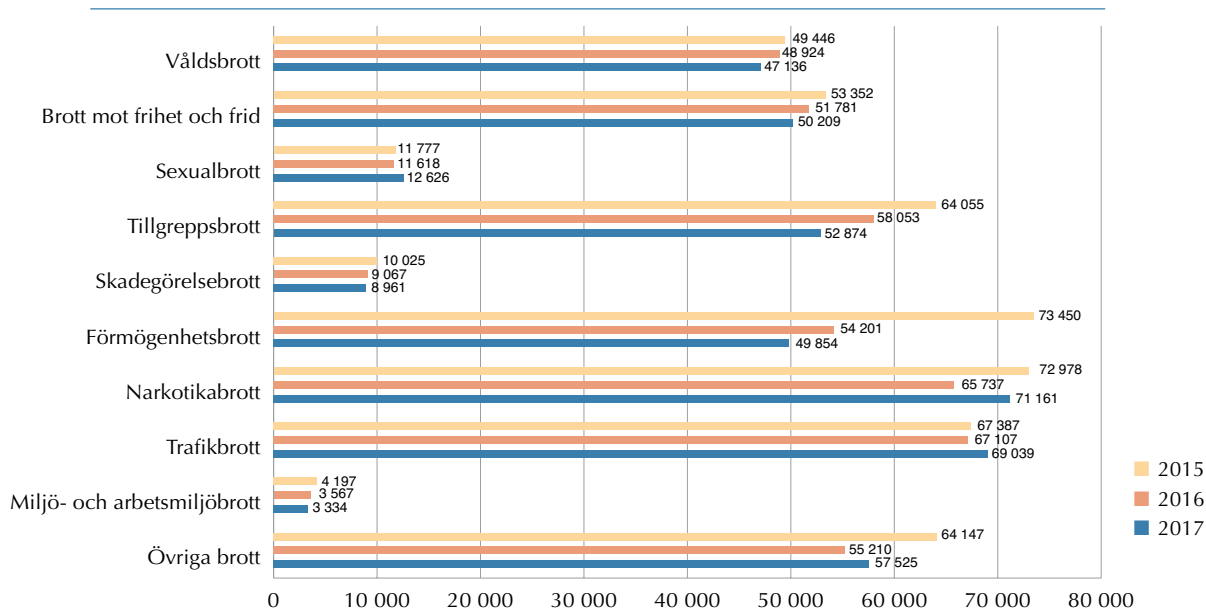
1) Här ingår strafföreläggande, åtalsunderlåtelse, åtal och företagsbot som ersätter personligt straffansvar

2) Här ingår förundersökningsledning överlämnas till utredande myndighet, brottsmisstanken avslutas och andra administrativa beslut som avslutar åklagarhandläggningen

Tabell 6. Förundersökningsbegränsningar 2015–2017

	2017	2016	2015
Förundersökning inleds inte	6 002	6 292	6 774
varav förundersökningsbegränsningar	3 533	3 680	3 848
Andel förundersökningsbegränsningar av beslutet att förundersökning inte inleds	59%	58%	57%
Förundersökning läggs ned	110 076	110 276	115 502
varav förundersökningsbegränsningar	17 277	17 317	21 105
Andel förundersökningsbegränsningar av beslutet att förundersökning läggs ned	16%	16%	18%

Diagram 2. Antalet beslutade brottsmisstankar 2015–2017 per brottsgrupp

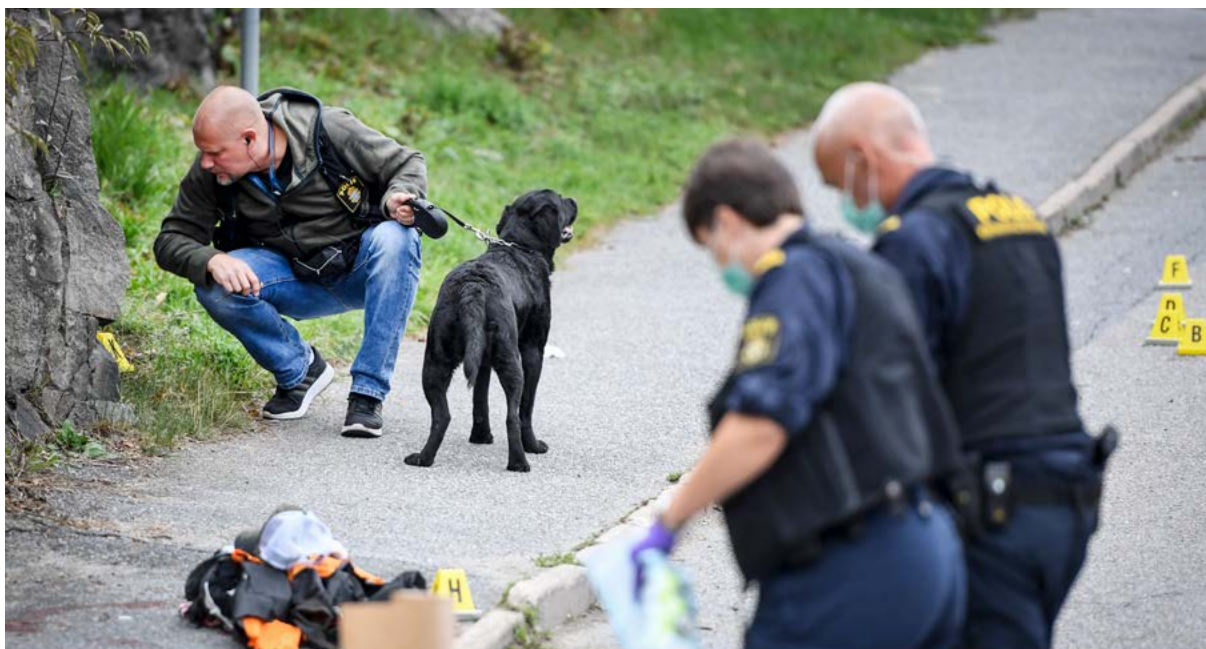

Brottsmisstankar i balans

Med brottsmisstankar i balans avses brottsmisstankar som på något sätt är under handläggning vid Åklagarmyndigheten. När brottsmisstankar registreras hos åklagare läggs de till balansen och när de avslutas räknas de bort. Tidigare avslutade brottsmisstankar kan öppnas igen för kompletterande handläggning och återförs då till balansen. Brottsmisstankarna blir i dessa fall avslutade vid mer än ett tillfälle, men räknas som inkomna endast en gång. Detta innebär att för-

ändringar av balanserna inte är detsamma som skillnaden mellan inkomna och beslutade brottsmisstankar.

De balanserade brottsmisstankarna delas in efter vilket led i handläggningen (se avsnitt *Från brottsanmälan till domstolsförhandling*) de befinner sig i vid mättillfället. Indelningen sker i fyra grupper: förundersökning ej inledd, förundersökning pågår, förundersökning redovisad samt åtal väckt. För brottsmisstankar i grupperna förundersökning pågår och åtal väckt är myndigheten beroende av polisen och

andra utredande myndigheter respektive av domstolarna. För brottsmisstankar i grupperna förundersökning ej inledd och förundersökning redovisad är nästa åtgärd regelmässigt åklagarens ställningstagande varför myndighetens möjligheter att påverka balanssituationen är större.

I *diagram 3* är de balanserade brottsmisstankarna fördelade på respektive handläggningsläge i slutet av de tre senaste åren. Totalt sett var balansen större vid utgången av 2017 jämfört med ett år tidigare. Ökningen var drygt 5 200 brottsmisstankar, vilket motsvarar fyra procent. Antalsmässigt är det de pågående förundersökningarna som har ökat mest, med 7 800 brottsmisstankar, men den procentuella ökningen är högst bland de brottsmisstankar som väntar på att åklagaren ska ta ställning i åtalsfrågan (se *FU redovisad i diagram 3*). Brottsmisstankar i balans för kategorin åtal väckt har minskat med 5 300 brottsmisstankar, motsvarande nio procents minskning.

Brottsutredning är färskvara. Det är därför viktigt att det inte går för lång tid innan brott utreds färdigt. Av de brottsmisstankar som vid slutet av 2017 ännu inte hade åtalats var det 14 procent, det vill säga var sjunde brottsmisstanke, som kommit in till åklagare mer än ett år tidigare. Antalet ärenden som innehåller brottsmisstankar äldre än ett år har ökat till knappt 3 400 år 2017 från knappt 2 800 år 2016, detta ger en ökning med mer än 20 procent.

Utvecklingen av innehållet i de pågående förundersökningarna är av särskilt intresse. I *diagram 4* redovisas balanserade brottsmisstankar där förundersökning pågår uppdelat per brottsgrupp. Diagrammet

visar att balansen antalsmässigt ökar i de flesta brottsgrupper. Särskilt värt att notera är att våldsbrotten, brotten mot frihet och frid och sexualbrotten – brottsgrupper som rymmer mycket av de särskilt prioriterade brotten – ökar i antal. Jämfört med föregående år har antalet brottsmisstankar under utredning för de tre nämnda brottsgrupperna ökat med elva procent.

Utvecklingen av tider

- Totalt sett har tiden från det att en anmälan kommer in till åklagare till dess att beslut fattats sjunkit betydligt jämfört med föregående år.
- Om man bortser från förmögenhetsbrotten tar det emellertid allt längre tid. Ökningen är tio dagar jämfört med föregående år.
- När förundersökningarna är slutförda tar det i genomsnitt två veckor för åklagarna att fatta beslut.

Genomströmningstid

Åklagarmyndigheten mäter tiden från att en anmälan om brott kommer in till en åklagarkammare fram till att åklagaren har avgjort ärendet. Måttet omfattar den tid som ett misstänkt brott utreds och avser förundersökningar som leds av åklagare. Denna tid kallas genomströmningstid. Statistiken över genomströmningstid avser den genomsnittliga tiden som brottsmisstankarna hanterats.

Diagram 3. Antal brottsmisstankar i balans vid utgången av åren 2015–2017

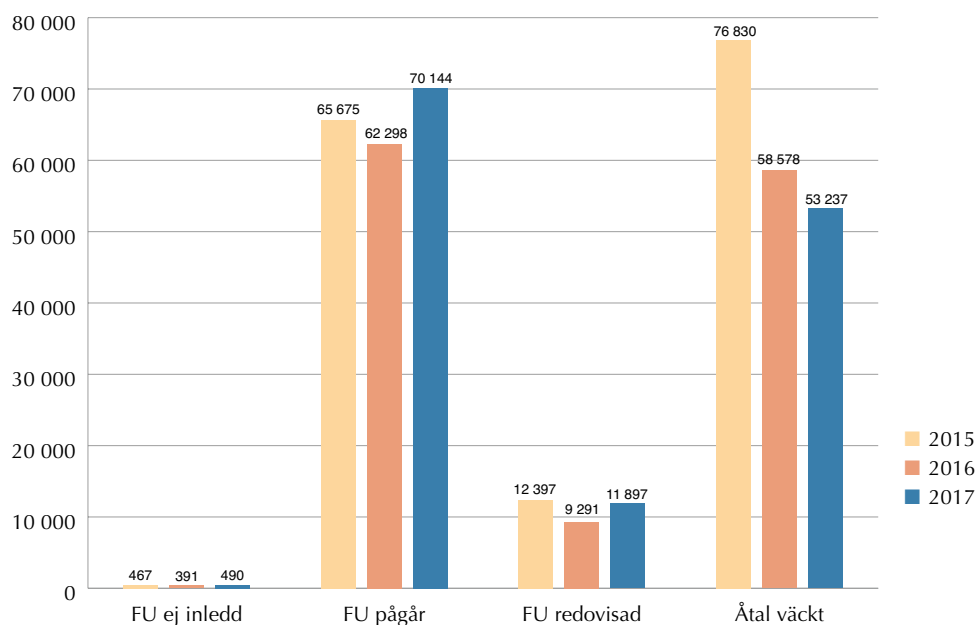
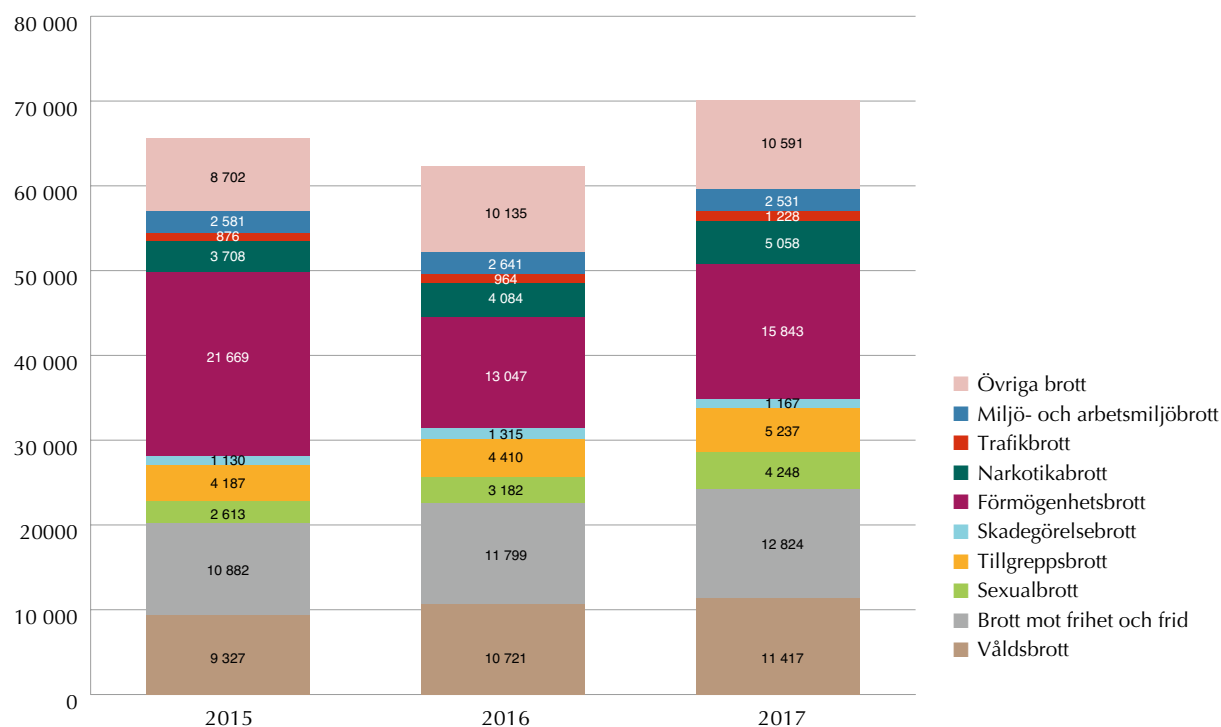

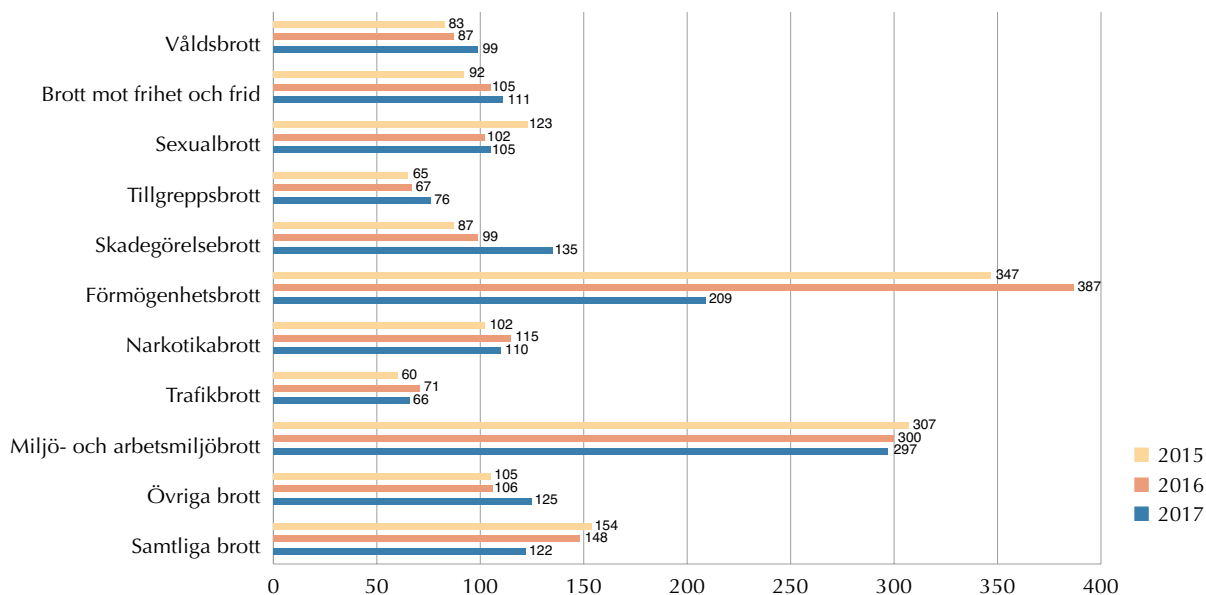
Diagram 4. Antal brottsmisstankar i balans FU pågår per brottsgrupp vid utgången av åren 2015–2017

Observera att det, som nämns i avsnitt *Principer för resultatredovisningen* (under *Definitionsförändring*), har skett en förändring av definitionen av genomströmningstid så att den numera endast avser sådana brottsmisstankar som handlagts av åklagare.

Den totala genomsnittliga tiden från att anmälan inkommit till åklagare till dess att beslut fattats minskade under 2017 till 122 dagar (148 dagar 2016), se *diagram 5*. 2015 och 2016 fattades beslut om ett stort antal bedrägerimisstankar som varit under utredning

Diagram 5. Genomströmningstid i dagar (medelvärde), 2015–2017 per brottsgrupp

under en lång tid och som därmed ledde till långa genomströmningstider för dessa år. Om man bortser från de totalt fyra ärendena som det handlar om skulle den genomsnittliga tiden för åren 2015 och 2016 vara 114 respektive 115 dagar (ändrade jämförelsetal, se *Definitionsförändring*). När enstaka stora ärenden påverkat statistiken i en sådan omfattning är det svårt att uttala sig om hur utvecklingen av genomströmningstiden för de senaste åren egentligen ser ut. Bedrägerier ingår i brottsgruppen förmögenhetsbrott och ovan nämnda ärenden har därmed påverkat statistiken även för den brottsgruppen.

Eftersom brottsgruppen förmögenhetsbrott innehåller enstaka ärenden av sådan storlek att de påverkar statistiken finns det anledning att se hur genomströmningstiden utvecklats om den brottsgruppen utesluts. Som *diagram 6* visar finns det en underliggande trend om längre genomströmningstider under de senaste åren, jämfört med 2016 är ökningen tio dagar. Den huvudsakliga anledningen till längre tider är sannolikt de utmaningar som polisen haft att möta under senare år.

Tabell över genomströmningstider per åklagarområde redovisas under *Fakta i korthet*.

Beslutstid

Utöver genomströmningstid mäts även tiden från att en färdig brottsutredning – åklagarledd eller ledd av annan – kommer in till Åklagarmyndigheten fram till dess att åklagaren har fattat beslut. Denna tid kallas beslutstid. Statistiken över beslutstid avser den genomsnittliga tiden.

För brottsgrupper som generellt sett kräver mer omfattande utredningar, till exempel förmögenhetsbrott och miljöbrott, är beslutstiderna något längre, medan de för enklare ärenden, som återfinns i till exempel grupperna trafik- och tillgreppsbrott, är kortare. Den totala tiden från inkommet beslutsunderlag till beslut har under 2017 uppgått till 16 dagar vilket är samma nivå som de senaste två åren (15 dagar 2016 och 16 dagar 2015), se *diagram 7*. I genomsnitt beslutar åklagare i åtalsfrågan efter drygt två veckor från det att en brottsutredning är färdig.

Tabell över beslutstider per åklagarområde finns under *Fakta i korthet*.

Diagram 6. Genomströmningstid i dagar (medelvärde), 2015–2017 per brottsgrupp

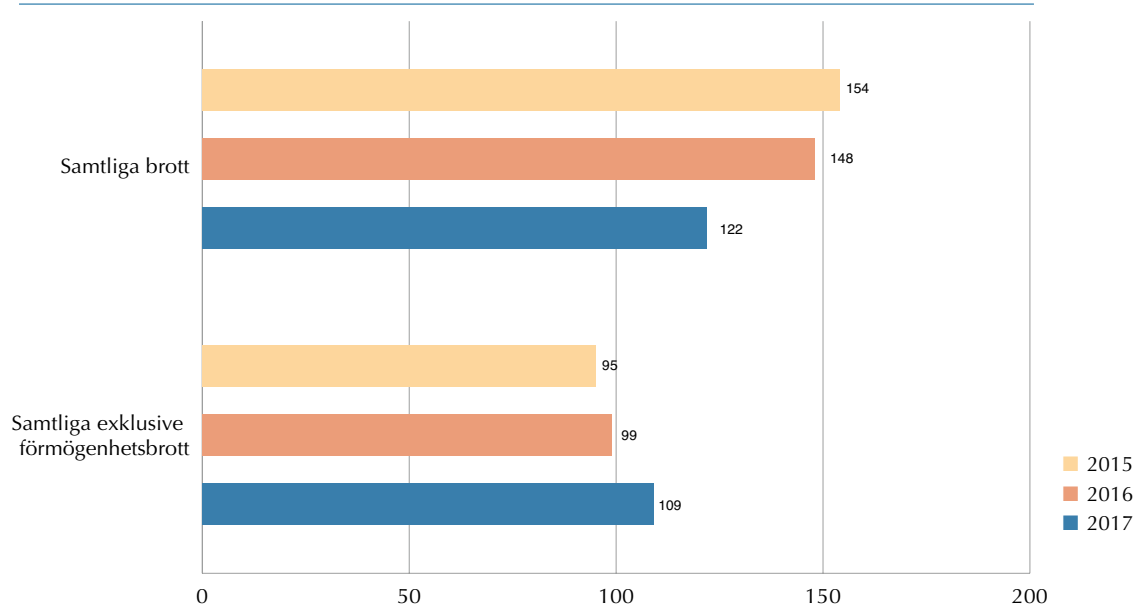
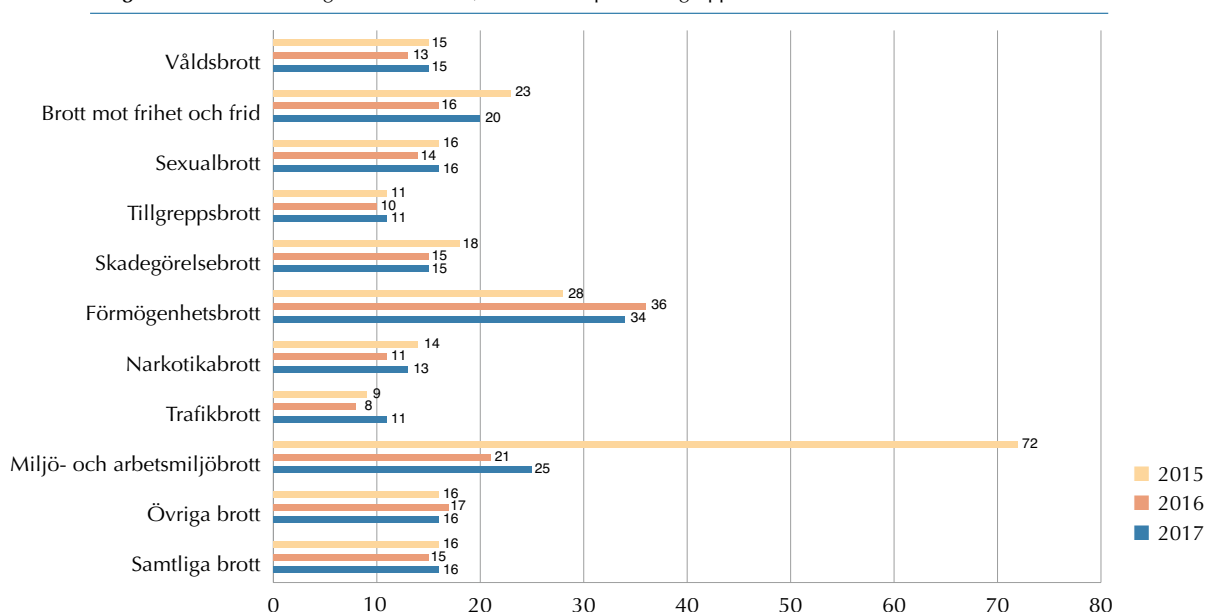

Diagram 7. Beslutstid i dagar (medelvärde), 2015–2017 per brottsgrupp

Utvecklingen av lagföring

- Jämfört med förra året har något fler personer åtalats eller på annat sätt lagförts för brott.
- Antalet lagförda brottsmisstankar har framför allt ökat inom brottsgrupperna narkotikabrott och trafikbrott.

Lagföring

I begreppet lagföring ingår åklagarens beslut om åtal, strafföreläggande och åtalsunderlåtelse (en åtalsunderlåtelse innebär att brottsutredningen leder till en notering i belastningsregistret men inte till någon påföljd) samt beslut om företagsbot som ersättning för straff. Myndigheten har flera mått för att följa resultatutvecklingen för lagföring: antal och andel misstänkta personer som lagförts samt antal och andel brottsmisstankar som avslutats med lagföring.

Definition av lagföringsandelar redovisas i avsnittet *Principer för resultatredovisningen*.

Åklagarmyndigheten har totalt sett under året lagfört något fler jämfört med föregående år, 103 300 personer 2017 och 102 100 personer 2016, vilket

framgår av *tabell 7*. Av de misstänkta personer som har berörts av åklagarbeslut har 65 procent lagförts för minst ett brott.

Av det totala antalet misstänkta personer som blivit föremål för åklagares beslut under 2017 var 20 procent kvinnor och 80 procent män. Av de misstänkta som lagförts utgjorde 17 procent kvinnor och 83 procent män.

Som nämnts i anslutning till *tabell 5* har det totala antalet lagföringsbeslut minskat från 227 800 år 2016 till 221 600 år 2017, vilket är en minskning med tre procent.

Av *diagram 8* framgår antalet brottsmisstankar som lett till lagföring uppdelat per brottsgrupp.

Antalet lagförda brottsmisstankar har minskat för de flesta brottsgrupper. I de två största brottsgrupperna narkotikabrott och trafikbrott har lagföringen dock ökat något, vilket hänger samman med det ökade inflödet i dessa brottsgrupper.

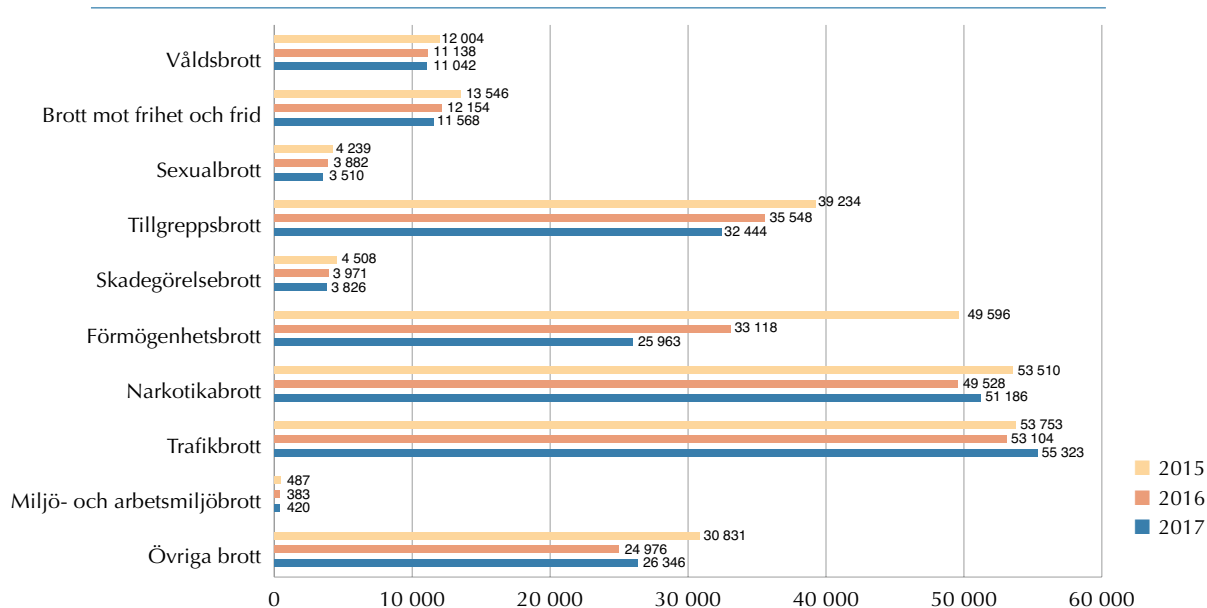
De markanta förändringarna i gruppen förmögenhetsbrott beror på ett fåtal stora bedrägeriärenden. Under 2015 fanns sådana i Åklagarområde Syd och Åklagarområde Mitt medan Åklagarområde Öst hade ett stort ärende under 2016. Cirka 200 personer fler lagfördes för förmögenhetsbrott 2017 jämfört med 2016, en ökning med fem procent.

Antalet lagförda brottsmisstankar om sexualbrott

Tabell 7. Personer med lagföringsbeslut 2015–2017

	2017	2016	2015
Antal personer med lagföringsbeslut	103 280	102 083	110 391
Andel personer med lagföringsbeslut	65%	64%	65%

Diagram 8. Antal brottsmisstankor som lett till lagföring 2015–2017 per brottsgrupp

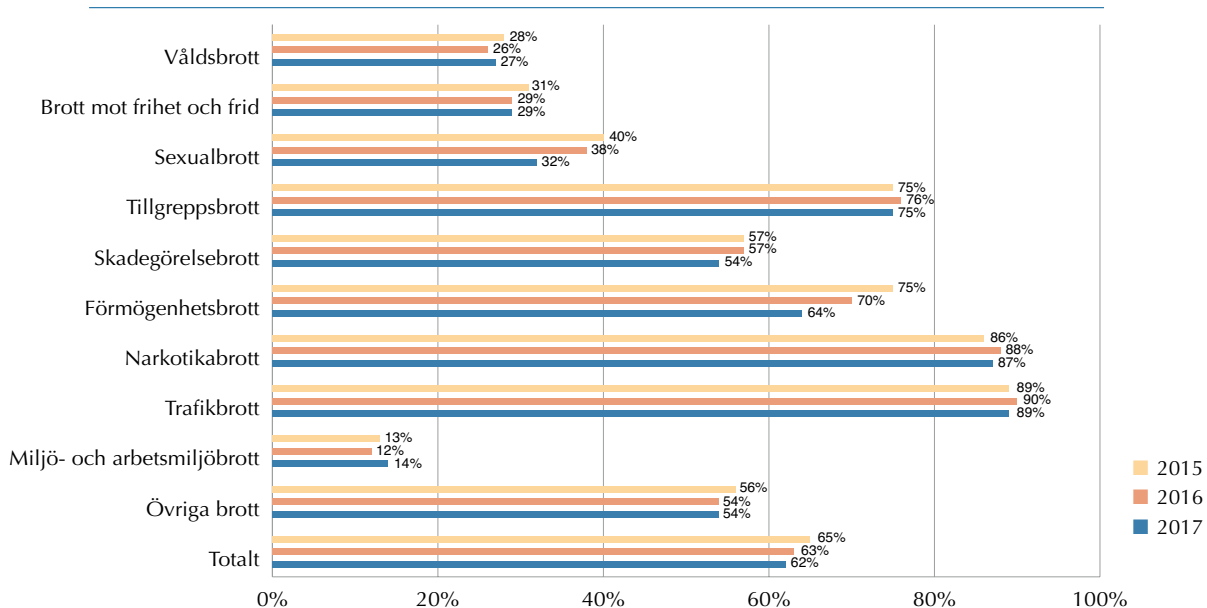

har minskat under de tre senaste åren. Förändringen beror på ett antal mycket stora ärenden som främst avser sexualbrott på internet. Under åren 2015 och 2016 väcktes åtal i fyra respektive två sådana ärenden med sammanlagt 1 100 respektive 700 brottsmisstankor. Dessa ärenden påverkar statistiken.

Av *diagram 9* framgår andelen avslutade brottsmisstankor som lett till lagföring uppdelat per brottsgrupp. Totalt sett har andelen brottsmisstankor som lett till lagföring minskat med en procentenhet jämfört med föregående år och med tre procentenheter sett över de tre senaste åren. För flera brottsgrupper är

lagföringsnivån påfallande stabil. De stora variationerna finns främst för förmögenhetsbrott och sexualbrott, vilka är brottsgrupper som påverkas av stora ärenden. Om man för förmögenhetsbrotten bortser från de stora bedrägeriärendena som nämns ovan ligger andelen lagförda brottsmisstankor 2017 på samma nivå som de föregående åren. Även för sexualbrotten blir lagföringen på samma nivå om de sammanlagt sex stora ärenden som nämns ovan exkluderas. Dessa stora bedrägeri- och sexualbrottsärenden påverkar också utvecklingen av den totala andelen lagförda brottsmisstankor. Bortsett från dessa stora ärenden ligger

Diagram 9. Andel brottsmisstankor som lett till lagföring 2015–2017 per brottsgrupp

lagföringen stabilt kring 62 procent de tre senaste åren. Se tabell över lagföringsandelar per åklagarområde under *Fakta i korthet*.

Utfallet av lagföringsstatistiken påverkas av fler faktorer än förmågan att samla bevisning till stöd för åtal eller annan lagföring. Inte minst påverkas lagföringsnivån av ärendesammansättningen. Inom vissa brottsgrupper lagförs nio av tio brottsmisstankar. Det är fråga om enkla brott som utreds av polis och redovisas som färdiga utredningar. I andra brottsgrupper ligger lagföringsnivån kring tre av tio. Redan små förändringar av ärendesammansättningen påverkar därför den totala lagföringsnivån. På motsvarande sätt ger skillnader i ärendesammansättningen olika förutsättningar för åklagarområdena.

Resurs- och kostnadsfördelning

Fördelningen av resurser och kostnader baseras på tidmätningar som genomförts vid två tillfällen under 2017. Sammanlagt har 95 procent av den totala tiden använts till området utredning och lagföring vilket är samma nivå som förra året. Av myndighetens totala kostnader om 1 537 miljoner kronor (1 459 miljoner kronor 2016) har 1 465 miljoner kronor (1 386 miljoner kronor 2016) fördelats på utredning och lagföring.

Den genomsnittliga kostnaden för att handlägga en brottsmisstanke var 3 466 kronor under 2017 (3 259 kronor 2016). Förklaringen till att den genomsnittliga kostnaden är högre 2017 än föregående år beror på dels högre totala kostnader, dels att antalet beslutade brottsmisstankar var något färre under 2017. En beskrivning av kostnadsutvecklingen framgår och not 4, 5 och 6 under *Finansiell redovisning* och en beskrivning av utvecklingen av beslutade brottsmisstankar framgår under avsnittet *Avslutade ärenden och beslutade brottsmisstankar*.

Den genomsnittliga kostnaden för att handlägga en brottsmisstanke för olika brottsgrupper framgår

i tabeller i *Fakta i korthet*. Det bör observeras att det handlar om genomsnittsvärden och att kostnaden kan variera avsevärt för brottsmisstankar inom samma brottsgrupp. För de brottsgrupper som har en hög andel åklagarledda förundersökningar är tidsåtgången högre och därmed även kostnaderna. I miljö- och arbetsmiljöbrott, sexualbrott, våldsbrott och brott mot frihet och frid är andelen åklagarledda förundersökningar över 80 procent medan den i trafikbrott är lägre än tio procent. Arbetsinsatsen inom åklagarledda förundersökningar måste ställas i relation till förundersökningens önskade kvalitet. Ett lägre antal beslutade brottsmisstankar kan inte förutsättas ge en lägre styckkostnad per beslutad brottsmisstanke.

Ungdomsbrott

Begreppet ungdomsbrott avser brott som begåtts av ungdomar som har fyllt 15 men inte 18 år och utgör sju procent av alla brottsmisstankar som hanteras inom Åklagarmyndigheten.

Inom alla åklagarområden finns särskilda åklagare som hanterar ungdomsären. Samtliga områden har välfungerande nätverk för ungdomsåklagarna med en särskild kontaktåklagare för ungdomsbrott utsedd. Uppgiften för kontaktåklagaren är bland annat att fungera som informationskanal och bidra till att bereda olika juridiska frågor som rör ungdomsbrott. Under året har myndigheten genomfört utbildningar för både åklagare och administrativ personal om ungdomsbrott.

Åklagarmyndigheten har under året redovisat ett regeringsuppdrag om att myndigheten ska verka för att samverka enligt 39 § lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare kommer till stånd. Som en följd av detta har en ny riktlinje (ÅMR 2017:2) trätt i kraft. För ytterligare åtgärder, se avsnitt *Utvecklingsarbete*.

Ungdomsåklagarna har under året genomfört lokala samverkansmöten med polisen, domstolar och

Tabell 8. Ungdomsbrott. Sammanfattande tabell 2015–2017

	Förändring				
	2017	2016	2015	2017–2016	2017–2015
Inkomna brottsmisstankar	29 540	28 344	28 344	1 196	1 196
Beslutade brottsmisstankar	30 067	27 992	28 852	2 075	1 215
Brottsmisstankar som lett till lagföring	17 211	16 410	17 215	801	-4
Andel brottsmisstankar som lett till lagföring*	66%	68%	68%	-1	-2
Genomströmningstid (dagar)	109	84	79	25	30
Beslutstid (dagar)	11	10	11	1	0
Balanserade brottsmisstankar	5 483	5 157	4 080	326	1 403
Andel lagstadgade beslutsfrister som hållits	60%	63%	61%	-3	-1

* I beslutade brottsmisstankar ingår även sådana beslut som brottsmisstanken skickas åter till utredande myndighet, brottsmisstanken avslutas samt övriga beslut. Vid beräkning av lagföringsandelen har dessa beslut exkluderats.

socialtjänsten. Vid mötena har frågor om kvalitet på utredningar, yttranden och frister diskuterats. Fokus har också lagts på att, framför allt till polisen, sprida de nya riktlinjerna om frihetsberövande av unga lagöverträdare.

Under våren 2017 genomfördes en ungdoms-åklagarkonferens. Syftet var att förbättra kvaliteten i handläggningen, skapa större enhetlighet i hanteringen av ärenden om unga lagöverträdare samt att diskutera olika utvecklingsområden.

Under året kom det till åklagare in 29 500 brottsmisstankar som avsåg ungdomsbrott. Det är en ökning med 1 200 brottsmisstankar jämfört med 2016. Ökningen förklaras i princip helt av ett ökat inflöde av brottsmisstankar om narkotikabrott.

Det vanligaste ungdomsbrottet är ett tillgreppsbrott. Sådana brott utgör nästan en fjärdedel (23 procent) av ungdomsbrotten hos åklagare. Därefter är narkotikabrotten (17 procent) och våldsbrotten (13 procent) vanligast förekommande. Sett till alla ungdomsbrott utgör sexualbrotten en mindre del (fem procent). De har dock ökat i antal från 1 100 år 2015 och 1 400 år 2016 till 1 600 misstankar 2017.

Av de beslutade brottsmisstankarna har 66 procent lett till lagföring, vilket är en minskning jämfört med 2016.

I en förundersökning mot en person som inte fyllt 18 år, och som gäller brott som kan ge fängelse, ska enligt lag beslut i åtalsfrågan fattas senast inom sex veckor från dagen då personen delgavs misstanke om brott. Tidsfristen får dock överskridas i vissa fall, exempelvis vid en omfattande utredning med många personer att förhöra eller vid ärenden där tekniska undersökningar behöver genomföras. Denna tidsfrist har under 2017 hållits i 60 procent av de registrerade ungdomsbrotten, vilket är en minskning med tre procentenheter jämfört med 2016 och en procentenhet lägre än 2015. Genomströmningstiden har ökat med 25 dagar och beslutstiden har ökat med en dag jämfört med 2016. Samtlig statistik om ungdomsbrott redovisas i *tabell 8*.

Våld i nära relationer, sexualbrott samt brott mot barn

Begreppet våld i nära relationer avser här misshandel mot en person man är eller har varit gift eller sambo med eller har gemensamma barn med, grov kvinnofridskränkning samt grov fridskränkning mot barn och vuxna. I begreppet sexualbrott ingår samtliga brott i brottsbalkens sjätte kapitel. I föregående års årsredovisningar har brottsmisstankar om barnpornografibrott redovisats tillsammans med dessa. Jämförelsetalen för brottsmisstankar om sexualbrott har justerats och påverkar därmed inte utvecklingen över tid. Begreppet brott mot barn avser här våldsbrott, sexualbrott, rån och brott mot frihet och frid mot personer under 18 år.

Det här avsnittets kategorier av brott är ofta svåra att utreda, vilket kan leda till längre utredningstider.

Enstaka ärenden med många brottsmisstankar kan påverka resultaten mellan olika år. De bevisvärigheter som ofta finns leder inte sällan till att en stor del av brottsmisstankarna läggs ned.

Inom alla åklagarområden finns åklagare med särskild utbildning för att hantera dessa ärendetyper. Specialiståklagare finns för brott mot barn och relationsvåld. Inom åklagarområdena finns också nätverk för de åklagare som arbetar med utredningar av våld i nära relationer, sexualbrott och brott mot barn.

Under året har projektet *Brott mot barn, våld i nära relationer och sexualbrott mot vuxna – ett utvecklat bästa arbetssätt* avslutats och införts. En fullständig översyn av arbetssättet och tillhörande material har gjorts och ett antal checklistor för åklagare och poliser har tagits fram.

Under hösten 2017 påbörjades en uppföljning av implementeringen av arbetssättet. Bland annat har en enkät skickats ut till chefer och operativa åklagare och ett erfarenhetsseminarium för relationsvåldsåklagare har hållits.

Det har genomförts en relationsvåldskonferens för relationsvåldsåklagare och barnåklagare med syfte att höja kompetensen och bidra till ett ökat erfarenhetsutbyte. Vid konferensen presenterades aktuell forskning, rättslig utveckling och metodutveckling.

Särskilt om våld i nära relationer och sexualbrott

Under året har de inkomna brottsmisstankarna om sexualbrott och våld i nära relationer ökat något efter en nedgång 2016. Den tidigare minskningen hänförde sig uteslutande till brottsmisstankar om relationsvåld och efter en analys kunde konstateras att det minskade inflödet berodde på förändringar av hur brottskoderna beskrivs i myndigheternas it-system och därmed har registrerats. Av de beslutade brottsmisstankarna har 24 procent lett till lagföring, vilket är två procentenheter lägre än 2016. Genomströmningstiden från inkommen anmälan till beslut har ökat med åtta dagar sedan 2016. Det finns inget som indikerar att det förklaras av enstaka stora ärenden. Samtidigt har balanserade brottsmisstankar ökat med 25 procent.

Handboken *Handläggning av brott i nära relation* har under våren omarbetats och handboken *Kontaktförbud* har fått en översyn och moderniserats.

Under hösten 2017 har en uppföljning genomförts av hur många åklagarkammare som träffat lokala överenskommelser med polisen kring hanteringen av kontaktförbud, liksom av erfarenheterna av de överenskomna rutinerna för handläggningen.

Under året har den e-utbildning som Nationellt Centrum för Kvinnofrid (NCK) tagit fram för Åklagarmyndighetens räkning fått spridning. Utbildningen riktar sig till samtliga anställda inom Åklagarmyndigheten och utbildningen har också gjorts tillgänglig för åklagarna hos Ekobrottsmyndigheten, eftersom vissa av dem ingår i Åklagarmyndighetens jourverksamhet. Utbildningen syftar till att höja kompetensnivån om brott i nära relationer och sexualbrott för samtliga berörda

Tabell 9. Sexualbrott och våld i nära relationer. Sammanfattande tabell 2015–2017

	Förändring				
	2017	2016	2015	2017–2016	2017–2015
Inkomna brottsmisstankar	28 846	27 772	30 725	1 074	-1 879
Beslutade brottsmisstankar	27 076	27 849	30 859	-773	-3 783
Brottsmisstankar som lett till lagföring	5 714	6 475	7 482	-761	-1 768
Andel brottsmisstankar som lett till lagföring*	24%	26%	27%	-2	-3
Genomströmningstid (dagar)	106	98	98	8	7
Beslutstid (dagar)	15	14	15	1	0
Balanserade brottsmisstankar	10 888	8 698	9 421	2 190	1 467

* I beslutade brottsmisstankar ingår även sådana beslut som brottsmisstanken skickas åter till utredande myndighet, brottsmisstanken avslutas samt övriga beslut. Vid beräkning av lagföringsandelen har dessa beslut exkluderats. Brottsmisstankar om barnpornografibrott har exkluderats från redovisade uppgifter. Jämförelsetalen har justerats.

medarbetare. Den har ursprungligen tagits fram som ett led i Åklagarmyndighetens jämställdhetsintegrering.

Det operativa arbetet med våld i nära relationer och sexualbrott bedrivs oftast i särskilda grupper och i nära samarbete med polisen. Grupperna leds vanligtvis av specialiståklagare med särskild utbildning och erfarenhet. Inom ramen för regionala och lokala samverkansgrupper och projektarbeten, ofta gemensamma med polisen, har olika aktiviteter och utbildningar genomförts.

För att höja och utveckla kvaliteten på brottsutredningar om våldtäkt har under året två checklistor för våldtäktsutredningar tagits fram inom projektet *Brott mot barn, våld i nära relation och sexualbrott mot vuxna*. Checklistorna är ett stöd i handläggningen och förväntas leda till ökad enhetlighet. Under året har dessutom en förstudie genomförts av handläggningen av våldtäktsärenden. Förstudien har bland annat omfattat tvångsmedelsanvändningen och framställningar till domstol om förordnande av målsägandebiträde. Under 2018 kommer en tematisk rättslig tillsyn att genomföras av sexualbrott mot vuxna, där våldtäkt ingår. Syftet är att klarlägga bakgrunden till skillnader i lagföringen mellan åklagarkamrarna samt till iakttagelser gjorda i överprövningsverksamheten och i ovan nämnda förstudie om våldtäktsbrott. Det kommer dessutom genomföras informations- och utbildningsaktiviteter riktade till samtliga åklagare inom Åklagarmyndigheten och jouråklagare inom Ekobrottsmyndigheten om den nya sexualbrottslagstiftningen.

Samtlig statistik om våld i nära relationer och sexualbrott redovisas i *tabell 9*.

Särskilt om brott mot barn

Brott mot barn ska utredas med särskild hänsyn till barns utsatta situation. Utredningar om brott mot barn sker oftast inom särskilda åklagargrupper i nära samarbete med framförallt polisen, socialtjänsten och sjukvården. Samverkan sker till stor del i de barnahus

som numera finns på många orter i landet. Arbetet är inriktat på att leva upp till det skyndsamhetskrav som gäller för dessa utredningar samt åklagares närvaro vid barnförhören. Projektet för att möjliggöra åklagarnärvaro vid flera förhör via videolänk har fortsatt. Allt fler lokaler har utrustats med teknisk utrustning för att göra det möjligt att närvara vid förhör på distans.

Skyndsamhetskravet som nämns ovan innebär att en förundersökning som innehåller brott mot barn ska vara avslutad och beslut fattat i åtalsfrågan så snart det kan ske och senast inom 90 dagar efter den tidpunkt då det finns någon som är skäligen misstänkt för brottet. Detta mäts genom uppföljning av bevakningsfrister. Under 2017 har bevakningsfristerna hållits i 62 procent av fallen vilket kan jämföras med 64 procent år 2016. Fristerna registreras manuellt och genomförda granskningar visar att det sannolikt finns vissa brister i registreringen. Åtgärder har vidtagits för att försöka finna ett bättre system för fristregistrering men någon lämpligare modell har ännu inte identifierats. Det är möjligt att myndigheten skulle redovisa en större andel hållna frister om samtliga frister registrerades.

Under 2017 ökade inflödet av brottsmisstankar som avsåg brott mot barn med fyra procent jämfört med föregående år. Av de beslutade brottsmisstankarna har 24 procent lett till lagföring, vilket är en minskning med en procentenhet jämfört med 2016. Genomströmningstiden från inkommen anmälan till beslut har ökat med sex dagar till 86 dagar. Omfattningen av balanserade brottsmisstankar har ökat med 24 procent jämfört med ett år tidigare.

Den negativa utvecklingen när det gäller lagföring, genomströmningstid och fristhållning, kan eventuellt bero på tillfälligt minskad utredningsresurs hos polisen. Någon förändring hos Åklagarmyndigheten som kan förklara utvecklingen har inte skett. Samtlig statistik om brott mot barn redovisas i *tabell 10*.

Tabell 10. Brott mot barn. Sammanfattande tabell 2015–2017

	Förändring				
	2017	2016	2015	2017–2016	2017–2015
Inkomna brottsmisstankar	30 148	29 009	27 230	1 139	2 918
Beslutade brottsmisstankar	28 954	28 378	27 270	576	1 684
Brottsmisstankar som lett till lagföring	6 044	6 322	6 655	-278	-611
Andel brottsmisstankar som lett till lagföring*	24%	25%	28%	-1	-3
Genomströmningstid (dagar)	86	80	85	6	1
Beslutstid (dagar)	14	14	14	1	1
Balanserade brottsmisstankar	9 147	7 378	7 264	1 769	1 883
Andel lagstadgade beslutsfrister som hållits	62%	64%	67%	-3	-5

* I beslutade brottsmisstankar ingår även sådana beslut som brottsmisstanken skickas åter till utredande myndighet, brottsmisstanken avslutas samt övriga beslut. Vid beräkning av lagföringsandelen har dessa beslut exkluderats.

Mängdbrott

Begreppet mängdbrott avser här brott där polisen är förundersökningsledare. De vanligaste mängdbrotten är trafikbrott, narkotikabrott och ringa stöld, men kan också avse misshandel, våld mot tjänsteman, skadegörelse eller bedrägerier. Mängdbrotten utgör ganska exakt hälften av alla brottsmisstankar som hanteras inom Åklagarmyndigheten.

I oktober 2016 beslutades om en ny riktlinje om organisation av mängdbrotts hanteringen. Den förtydligar att varje åklagarområde ska ha en särskild organisation för att bereda mängdbrottsärenden och att det ska finnas särskilt utpekade specialiståklagare som bland annat ska samverka med polisen i dessa frågor. Arbetet med att införa den särskilda organisationen har pågått under året.

Samverkan och återkoppling från åklagare till polis sker regelbundet på både regional och lokal nivå i syfte att utveckla verksamheten och höja kvaliteten. Flera åklagarområden har mängdbrottsnätverk som används i kontakten med polisen, vilket medfört effektivare

och mer strukturerad samverkan. Åklagarmyndigheten har under året haft åklagare placerade hos polisen för att arbeta med mängdbrott i enlighet med regeringens uppdrag från februari 2017 om förstärkt samverkan. Parallellt har den sedan tidigare pågående samverkan mellan myndigheterna fortsatt, till exempel genom att åklagare har utbildat polispersonal i specifika frågor, genom att poliser har varit placerade på åklagarkammare samt genom att polisiära förundersökningsledare har beretts praktikplatser på åklagarkamrarna.

Landets samtliga bötesbrott på trafikområdet handläggs på två åklagarkammare. Mot bakgrund av de goda resultat som koncentrationen av handläggningen har medfört, har verksamheten från och med den 1 februari 2017 utökats till att omfatta även vissa trafikbrott där fängelse ingår i straffskalan. Vidare har en försöksverksamhet startat under 2017 på dessa åklagarkammare om företagsbot i yrkestrafik på väg. Samverkan sker inom detta projekt med Polismyndigheten och Transportstyrelsen.

Under 2017 inkom 211 500 brottsmisstankar som

Tabell 11. Mängdbrott. Sammanfattande tabell 2015–2017

	Förändring				
	2017	2016	2015	2017–2016	2017–2015
Inkomna brottsmisstankar	211 498	203 842	219 838	7 656	-8 340
Beslutade brottsmisstankar	222 960	215 782	232 860	7 178	-9 900
Brottsmisstankar som lett till lagföring	152 750	149 488	159 511	3 262	-6 761
Andel brottsmisstankar som lett till lagföring*	88%	88%	87%	0	0
Beslutstid (dagar)	14	13	14	2	0
Balanserade brottsmisstankar	43 544	39 301	39 946	4 243	3 598

* I beslutade brottsmisstankar ingår även sådana beslut som brottsmisstanken skickas åter till utredande myndighet, brottsmisstanken avslutas samt övriga beslut. Vid beräkning av lagföringsandelen har dessa beslut exkluderats.

avsåg mängdbrott, vilket är en ökning med fyra procent jämfört med 2016. Drygt två tredjedelar av de inkomna brottsmisstankarna avsåg antingen tillgreppsbrott, narkotikabrott eller trafikbrott.

Av de beslutade brottsmisstankarna har 88 procent lett till lagföring, vilket är samma andel som 2016. Beslutstiden har ökat till i genomsnitt 14 dagar. Balanserna har ökat med elva procent jämfört med 2016.

Tabell 11 åskådliggör att åklagare särskilt när det gäller mängdbrott kan komma att fatta mer än ett beslut om samma brottsmisstanke. Det blir främst aktuellt när utredningar kompletteras.

Grov organiserad brottslighet

Arbetet mot grov organiserad brottslighet är en central del av verksamheten vid framförallt de internationella åklagarkamrarna, men arbetet bedrivs inom alla delar av myndigheten. Det europeiska åklagarsamarbetet genom europeiska byrån för rättsligt samarbete, Eurojust, utgör ett värdefullt stöd till svenska åklagare vid ärenden med internationell anknytning.

Åklagarmyndigheten deltar i det myndighetsgemensamma Operativa rådet som har i uppgift att prioritera den nationella operativa inriktningen i enskilda insatser mot organiserad brottslighet. Förundersökningar som åklagare leder efter beslut om insatser av Operativa rådet omfattar bland annat grova vapenbrott, grova narkotikabrott, grova bedrägerier, grova våldsbrott och grovt organiserande av människosmuggling. Det är brott som ofta begås av personer i gängmiljö eller som på annat sätt är knutet till kriminella nätverk. Under 2017 har arbete med ärenden kopplade till Operativa rådet uppgått till 14 200 timmar (21 600 timmar 2016, 24 200 timmar 2015). Den nedåtgående trenden i antalet nedlagda

timmar kan främst förklaras av att det under året inte pågått lika många stora mål i domstolarna med flera inblandade åklagare som tidigare. Åklagarmyndigheten har deltagit i lika många insatser som tidigare år.

En angelägen uppgift för Operativa rådet och i övrigt i den myndighetsgemensamma satsningen har i år varit inriktat på att införa en ny organisation. Den nya organisationen är ett resultat av regeringens uppdrag att utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet på lokal och regional nivå, med ett särskilt fokus på problemen i utsatta områden. För Åklagarmyndighetens räkning har detta inneburit att myndighetssamverkan inom satsningen i större omfattning än tidigare kommer att ligga på de allmänna åklagarkamrarna. Myndigheten har under året skapat ett nätverk för de åklagare som är ledamöter i de regionala samverkansråden.

I arbetet mot den organiserade brottsligheten är ett väl fungerande internationellt samarbete ofta helt avgörande för ett gott resultat. Gemensamma utredningsgrupper (Joint Investigation Team, JIT) är ett effektivt sätt att i ett ärende arbeta tillsammans med ett eller flera andra länder om samma brottsliga verksamhet. JIT-samarbetet ger möjlighet att dela information och bevisning samt ge råd och stöd i det internationella samarbetet. Eurojust har här en viktig roll genom att identifiera lämpliga ärenden för JIT-samarbete samt genom att bistå med att skriva avtal och föra parterna samman. Ur detta perspektiv är det glädjande att konstatera att användningen av JIT-instrumentet ökat starkt de senaste åren både i Sverige och i övriga Europa. Under 2017 har svenska åklagare, med bistånd av den svenska Eurojustenheten, inlett JIT-samarbete i nio nya ärenden (fyra ärenden 2016). På europainivå är trenden densamma då man under 2017 vid Eurojusts JIT-sekretariat bistått i 70 nya JIT-avtal med

ekonomiskt stöd, jämfört med 50 nya under samma tid 2016. Ökningen är bland annat ett resultat av ökad marknadsföring av och utbildning i instrumentet.

Terrorism

På Riksenheten för säkerhetsmål har flera förundersökningar som har bäring på terroristbrott bedrivits, där händelsen i Stockholm den 7 april 2017 är den största utredning enheten haft på många år. I denna utredning är åklagare från enheten förundersökningsledare, med bistånd av en kollega från en särskilt utsedd beredskapsfunktion. Polisiärt sköts utredningen från Nationella operativa avdelningen, NOA, i enlighet med ett avtal mellan Polismyndigheten och Säkerhetspolisen, och Säkerhetspolisen bistår i utredningen. Den särskilda beredskapsfunktion som skapats i syfte att stötta Riksenheten för säkerhetsmål i händelse av en allvarlig terroristattack mot Sverige har utökats under året.

Under 2017 har två utredningar tillsatts som ska se över lagstiftningen om terrorism. I båda utredningarna finns en representant från Åklagarmyndigheten med som expert. Dessa utredningar tar sikte på ett straffansvar för verksamhet i terroristorganisation respektive en översyn av befintligt regelverk.

Den 1 april 2016 straffbelades resande i terrorismsyfte. Lagen kan ses som ett sätt att råda bot på det förhållandet att svenskar deltar i terrorhandlingar utomlands då Sverige, internationellt sett, har haft ett stort antal resande till, och återvändande från krigsområden. Riksenheten för säkerhetsmål hanterar de förundersökningar som avser aktuell brottslighet, och som utreds av Säkerhetspolisen. Ett åtal har väckts med friande dom i tingsrätt och hovrätt. Domarna visade tydligt på de bevisvärigheter som finns i utredningar

kring denna brottslighet. Effekterna av dessa bevisvärigheter beaktades under arbetet med utredningen *Ett särskilt straffansvar för deltagande i en terrororganisation* från 2017. Det föreslås i utredningen ett utökat ansvar som en konsekvens av de ovan nämnda domarna.

Penningtvätt och finansiering av terrorism

Regler om straffansvar vid penningtvätt finns i penningtvättsbrottslagen (2014:307). Straffansvaret omfattar även den som tvättar vinster från egen brottslighet, så kallad självtvätt, liksom den som i näringsverksamhet eller liknande medverkar till åtgärder som skäligen kan antas vara vidtagna i penningtvättssyfte (näringspenningtvätt). Bestämmelser om penningbeslag finns också i lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall (finansieringslagen). I denna lag finns även bestämmelser om straff för finansiering av terrorism. I lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism finns ett administrativt regelverk som är avsett att förhindra att det finansiella systemet utnyttjas för penningtvätt och terrorismfinansiering. Under 2017 har både antalet lagförda personer och antalet lagföringsbeslut har ökat väsentligt. Antalet lagförda personer har ökat från 220 personer 2016 till 381 personer 2017. Det totala antalet beslut har ökat från 2 700 år 2016 till 3 300 år 2017. Se *tabell 12*.

Utöver beslutsfördelningen i sig följer Åklagarmyndigheten också särskilt upp ett antal andra typer av beslut kopplade till brottsutbyte vid dessa brott. Denna uppföljning baseras till skillnad från övrig statistik på manuella genomgångar av ärenden, vilket kan påverka statistikens kvalitet. Åklagare har under året fastställt polisens inledande beslut om dispositionsförbud, vilket är ett temporärt förbud att disponera

Tabell 12. Penningtvätt m.m och penninghäleri. 2015–2017

	2017	2016	2015
Antal misstänkta personer som har lagförts	381	220	205
Antal beslut i åtalsfrågan	1 859	1 483	914
<i>Varav</i>			
åtal väckts	1 544	1 347	824
åtalsunderlåtelse meddelats	0	35	9
strafföreläggande utfärdats	103	21	23
åtal inte väckts på grund av att brott inte kan bevisas	180	34	22
åtal inte väckts av andra skäl	32	46	36
Antal beslut att inte inleda en förundersökning	6	4	1
Antal beslut att lägga ned en förundersökning	893	681	434
Övriga beslut	541	556	312
Totalt	3 299	2 724	1 661

tillgångar som kan tänkas vara resultatet av penningtvätt eller användas för finansiering av terrorism, i 44 ärenden i sammanlagt 65 beslut. I ärenden som avslutats under året har åklagare fattat 122 beslut om penningbeslag, som även det är ett verktyg i den nya lagstiftningen. Vidare har 617 beslut om beslag och 36 beslut om förvar fattats. Åklagare har framställt 33 yrkande om kvarstad och 42 yrkanden om förverkande av utbyte av brott och brottslig verksamhet samt gjort 28 framställningar om internationellt straffrättsligt samarbete i de ärenden som avslutats. Under 2017 har Åklagarmyndigheten också mottagit nio inkommande framställningar om internationellt straffrättsligt samarbete inom dessa brottstyper. Statistik för tidigare år finns i avsnittet *Fakta i korthet*.

Sverige har granskats av det internationella organet Financial Action Task Force (FATF) om hanteringen av penningtvättsbrott och finansiering av terrorism. Att sammanställa underlag till FATF-granskningen samordnades av Finansdepartementet och avslutades i februari 2017. Sverige tilldelades vid det avslutande plenarmötet höga betyg för sitt nationella arbete mot penningtvätt och terrorfinansiering.

Myndighetens åklagarrevisorer ingår i det europeiska revisorsnätverket ALEFA (Association of Law Enforcement Forensic Accountants). Syftet med ALEFA-nätverket är att åklagarrevisorer och finansiella utredare från polis och åklagarmyndigheter inom EU ska träffas och utbyta kunskap, erfarenheter och arbetsmetoder om penningtvättsbrott och återtagande av brottsvinster.

Brottsutbyte

I syfte att komma åt drivkrafterna bakom viss brottslighet har Åklagarmyndigheten de senaste åren bedrivit ett omfattande arbete för att kriminellas ekonomiska vinster av brottslig verksamhet ska återföras. Det sker enligt en plan som avser både strategiska och operativa åtgärder, och uppföljning sker regelbundet.

Sedan en längre tid tillbaka har det vid de internationella åklagarkamrarna alltid tillsatts en åklagar-

revisor i nya ärenden för att redan i förundersökningens inledningsskede kunna utreda om den misstänkta personen har tillgångar som kan säkras. Då detta har visat sig vara mycket effektivt, särskilt vid utredningar av grov organiserad brottslighet, har fyra nya åklagarrevisorer anställts (totalt 13 åklagarrevisorer). Inom Åklagarmyndigheten finns nu revisorer tillgängliga i alla åklagarområden.

När tillgångar som har tagits från någon genom ett brott påträffas under en förundersökning ska de enligt huvudregeln lämnas tillbaka till den som har blivit av med tillgångarna. Detta sker bland annat i form av skadestånd till målsäganden. Om det inte går att utreda vem tillgångarna har tagits ifrån eller om det av annan anledning inte går att lämna tillbaka tillgångarna ska de tillfalla staten istället för att den som har begått brottet får behålla dem. Inom myndigheten bedrivs ett arbete för att kunna mäta i vilken utsträckning utbyte av brott återförs till målsäganden genom skadeståndsanspråk.

Under året har yrkanden om förverkande av utbyte av brott eller brottslig verksamhet registrerats i 593 ärenden.

I arbetet med att spåra och säkra tillgångar inför ett eventuellt förverkande har 569 förenklade tillgångsutredningar genomförts under 2017. Detta kan jämföras med 485 utredningar under 2016. Ökningen beror till stor del på att myndigheten anställt fler åklagarrevisorer genom en försöksverksamhet med åklagarrevisorer på allmänna kammare. Det har under 2017 registrerats 116 framställda kvarstadsyrkanden.

Åklagare kan även yrka att näringsidkare ska få företagsbot, något som är vanligast för miljö- och arbetsmiljöbrott. Under året har företagsbot för sådana brott dömts ut i 240 fall.

Både under åklagarnas grundutbildning och under olika vidareutbildningar, till exempel om narkotikabrott samt bedrägerier, behandlas frågor om förverkande av brottsutbyte och hur det ska säkras under en förundersökning. En nationell utbildningsinsats inom brottsutbyte och penningtvätt har pågått under året. Under 2017 har projektet besökt samtliga åklagarkammare och hållit utbildning om återtagande av brottsutbyte. Syftet är att antalet yrkanden om brottsutbyte

Tabell 13. Återtagande av brottsutbyte 2015-2017

	Förändring				
	2017	2016	2015	2017-2016	2017-2015
Antal ärenden med förverkandeyrkanden	593	514	442	79	151
Antalet yrkanden om förverkanden	941	1 194	1 149	-253	-208
Yrkanden om förverkanden i belopp, mnkr	368	70	110	298	258
Antalet yrkanden om kvarstad	116	117	107	-1	9
Förenklade tillgångsutredningar	569	485	478	84	91
Fördjupade tillgångsutredningar	349	163	186	186	163

ska öka och att åklagare ska få bättre insyn i hur man kan arbeta tillsammans med åklagarrevisorer och finansiella utredare. Utbildningsinsatsen kommer att fortsätta med en vidareutbildning om penningtvätt genom en studieresa till Metropolitan Police i Storbritannien och en penningtvättskonferens i Sverige. Vidare har ett nätverk för finansiella utredare inom polisen och åklagarrevisorer inom Åklagarmyndigheten inlett genom en konferens i februari 2017. För ytterligare åtgärder inom området, se avsnitt *Utvecklingsarbete*.

Myndigheten har samverkat med Tullverket, Kronofogdemyndigheten, Skatteverket, Ekobrottsmyndigheten och Polismyndigheten inom ramen för det myndighetsöverskridande samarbetet om brottsutbyte. Ett antal projekt har bedrivits under året i denna samverkan, bland annat ta fram en guide över rättsliga verktyg och att ta fram gemensamma utbildningar.

Under året har ett projekt bedrivits i samverkan med polisen för att kartlägga respektive myndighets resurser inom den tillgångsriktade brottsbekämpningen. Målet med projektet har varit att skapa ett nationellt nätverk för utbildning, erfarenhetsutbyte och metodstöd. En överenskommelse har träffats med Polismyndigheten om rollfördelningen mellan åklagarrevisorer och polisens finansiella utredare.

Åklagarmyndigheten deltar i ett EU-finansierat projekt som handlar om att utveckla finansiella utredningsmetoder inom människohandelsutredningar i samtliga EU-länder. Projektet har under 2017 gjort studiebesök i sex olika EU-länder.

It-relaterad brottslighet

Åklagarmyndigheten har vidtagit flera olika åtgärder för att höja kompetensen och därmed ge åklagarna bättre förutsättningar att utreda och lagföra brott, bland annat hot och kränkningar, som begås på internet.

Utbildningar på it-området genomförs regelbundet, bland annat inom ramen för åklagarnas obligatoriska grundutbildning och valfria vidareutbildningar. Den fördjupningskurs om it-brott som infördes 2016 har fortsatt även under 2017. Härutöver har en obligatorisk halvdagsutbildning i it-brott och bevis-säkring i it-miljö hållits för samtliga åklagare och en e-utbildning i samma ämne har lanserats. Vidare har representanter för Åklagarmyndigheten föreläst om bevis-säkring i it-miljö på Polishögskolan och vid en ungdomskonferens för poliser och åklagare.

Åklagarmyndigheten har sedan 2015 ett nätverk för it-brottsåklagare. Nätverket består av åklagare med särskild it-kompetens från varje åklagarområde. Åklagarna i nätverket ska stödja kollegor i frågor på it-området och samverka med polisen på regional nivå. Nätverket har haft ett erfarenhetsseminarium under året.

En webbaserad guide för vanligt förekommande frågor om brott med it-anknytning finns på myndighetens intranät och har fortsatt att implementeras i

verksamheten, bland annat på de utbildningar som nämns ovan.

Särskilt om hot och kränkningar på internet

För att stärka myndighetens förmåga att hantera hot och kränkningar på internet hölls i september en hatbrottskonferens med föreläsningar om bevis-säkring på internet och om hatbrott, huvudsakligen på internet. Åklagarmyndigheten har också, som ett led i den pågående samverkan mellan myndigheterna, närvarat vid Polismyndighetens konferens om hatbrott.

Rättspromemoriorna om sexualbrott på internet mot unga brottsoffer och om hatbrott har särskilt uppmärksamats på arbetsplatsträffar.

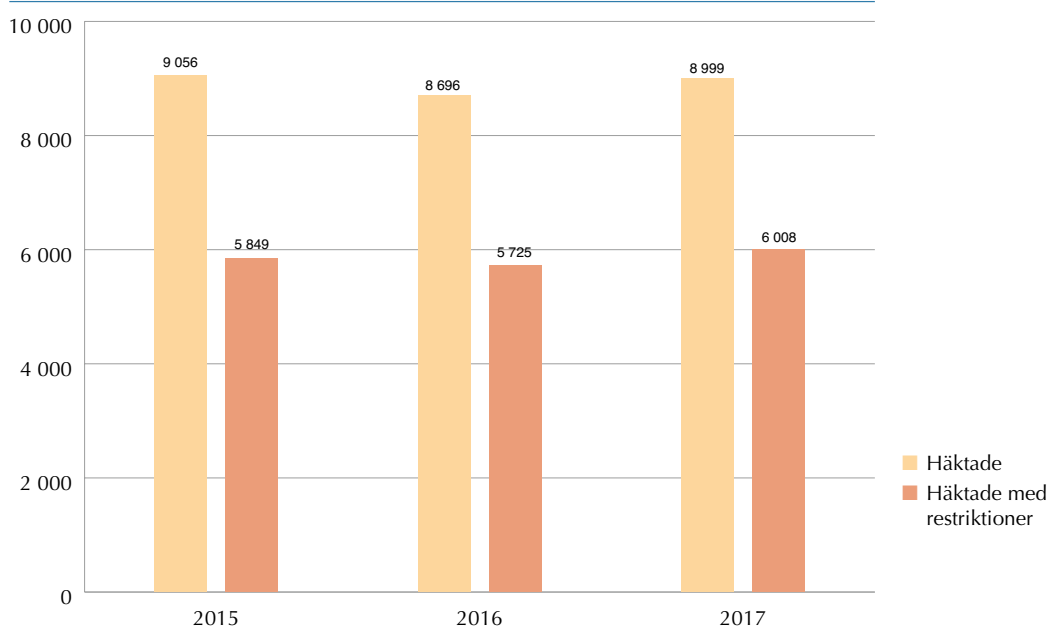
Straffvärdet för grovt förtal, särskilt ungdomars exponering på internet och spridning av fotografier genom mobiltelefon, har varit en av myndighetens prioriterade prejudikatfrågor för 2017, liksom gränsdragningen mellan dataintrång av normalgraden och grovt brott. Det arbete som planeras på området framöver omfattar bland annat framtagandet av en rättslig vägledning för arbetet mot hets mot folkgrupp främst på sociala medier.

Häktningar och restriktioner

En misstänkt person kan under vissa förutsättningar häktas under en brottsutredning. Att frihetsberöva en person och begränsa möjligheterna till att ha kontakt med andra utgör inskränkningar i grundlagsskyddade mänskliga rättigheter. Stor vikt läggs därför vid att dessa tvångsmedel endast används när det verkligen är motiverat. Beslut om häktning fattas av domstol på begäran av en åklagare om det finns risk för att den misstänkta personen avviker, fortsätter brottslig verksamhet eller försvårar brottsutredningen. Den del av häktstiden som åklagaren kan påverka är tiden fram till åtalsbeslut. Nytt för 2017 är att utöver att mäta den totala häktstiden även mäta den tid det tar fram till åtalsbeslut. I statistiken ingår endast de fall då åtalsbeslutet fattats under häktesperioden.

Domstolen kan ge åklagaren rätt belägga den misstänkta personen med restriktioner under häktstiden. Detta innebär att den misstänkta personens kontakter med omvärlden begränsas om det behövs för att hindra honom eller henne från att påverka vittnen eller andra personer som ska förhöras eller från att försvåra utredningen på annat sätt. Åklagaren är under hela häktningstiden skyldig att pröva om det fortfarande är nödvändigt att personen är häktad och har restriktioner. Om häktningen eller restriktionerna inte längre behövs ska de genast upphävas. Den misstänkte har rätt att begära att domstolen prövar om häktningen ska fortsätta och om åklagaren ska ha fortsatt tillstånd att besluta om restriktioner.

Av *diagram 10* framgår att omkring 9 000 personer var häktade under 2017. Av dem hade omkring 6 000 personer (67 procent) någon form av restriktioner under i vart fall en del av häktningstiden. Antalet häktade är något fler än föregående år men låg på samma nivå

Diagram 10. Antal häktade och häktade med restriktioner 2015–2017

som 2015. Andelen som varit ålagda restriktioner är i princip oförändrad. Antalet häktade var 8 700 år 2016 och 9 100 år 2015. Av dessa hade 5 700 (66 procent) restriktioner 2016 och 5 800 (65 procent) restriktioner 2015. Vissa uppgifter om häktningar och restriktioner registreras automatiskt i ärendehanteringssystemet Cåbra i samband med att åklagaren fattar beslut. Andra uppgifter av betydelse för häktningstid och restriktioner bygger däremot på underrättelser från domstolar

och Kriminalvården om lagakraftvunna domar, nöjdförklaringar eller beslut om hävda restriktioner. Dessa behöver föras in i Cåbra manuellt när besluten kommer till Åklagarmyndighetens kännedom. Här finns en risk för att alla beslut om att häktningar ska upphöra eller restriktioner ska hävas inte förs in i Cåbra vid rätt tidpunkt, vilket innebär att uppgifterna är osäkra. Sådana fel medför således att längre tider för häktningar och restriktioner redovisas än de verkliga.

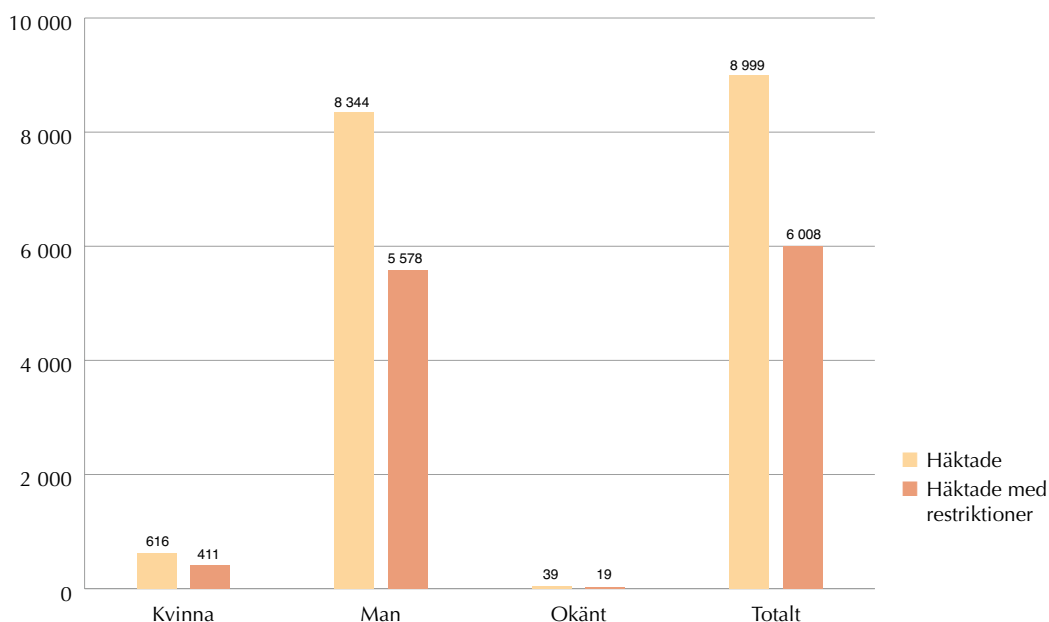
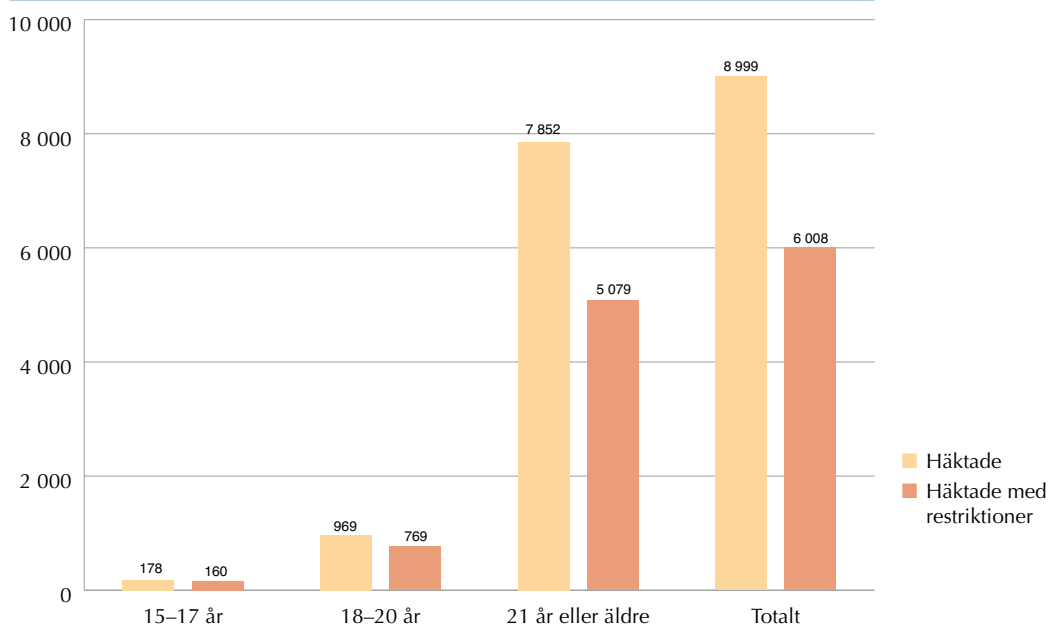
Diagram 11. Antal häktade varav med restriktioner 2017, per kön

Diagram 12. Antal häktade personer varav med restriktioner 2017, per åldersgrupp

I *diagram 11* redovisas antal häktade personer och häktade med restriktioner fördelat på kön. Andelen häktade män uppgår till 93 procent och andelen kvinnor till sju procent. Andelen som varit ålagda restriktioner är lika mellan könen, 67 procent.

I *diagram 12* redovisas antal häktade personer och häktade med restriktioner fördelat på åldersgrupper. Under 2017 var 178 av de häktade under 18 år, vilket innebär en ökning med elva häktade i förhållande till 2016. Andelen unga häktade i förhållande till samtliga häktade är dock oförändrad (två procent). På fyra storstadskammare har ökningen varit särskilt stor med sammanlagt 35 fler häktade unga jämfört med 2016 samtidigt som en annan storstadskammare hade 18 färre häktade ungdomar jämfört med föregående år. För övriga kammare i landet är det fråga om mindre förändringar. 62 procent av de häktade ungdomarna har handlagts på kammare vid landets fyra största städer. Flera ärenden härrör från områden som Polismyndigheten listat som så kallade utsatta områden och där man särskilt ökat sina insatser under de senaste två åren. Det är fråga om mycket allvarlig brottslighet som mord, människorov, grova vålds- och sexualbrott samt grova rån.

Antalet häktade ungdomar är dock osäkert. I flera fall har den misstänkta personens ålder varit ifrågasatt. När åtalet prövats i domstol har åldern för minst tio av de häktade ungdomarna under 2017 ändrats till att vara 18 år eller däröver. På motsvarande sätt ändrades åldern för sju personer 2016. I de fall ålder inte har kunnat fastställas under häktningstiden har de dock hanterats som om de var under 18 år. Det förekommer också att en och samma person häktas flera gånger

under ett år för olika brottsmisstankar.

Av *diagram 13* framgår fördelningen av häktningstidens längd i olika åldersgrupper. För 32 procent av de häktade var häktningstiden längre än 60 dagar. Andelen långa häktningstider skiljer sig inte påtagligt mellan storstäderna och landet i övrigt. De internationella åklagarkammarna i Göteborg och Malmö har högre andel häktningstider som är längre än 60 dagar, 59 procent respektive 69 procent. Denna skillnad beror på att ärenden om organiserad och internationell brottslighet handläggs på dessa kammare. Utredningarna vid de internationella åklagarkammarna är ofta omfattande och tidskrävande, bland annat på grund av behovet av rättslig hjälp med utredningsåtgärder i andra länder. Internationella åklagarkammaren Stockholm har jämförelsevis lägre andel häktningstider som är längre än 60 dagar (41 procent), vilket förklaras av att denna kammare har ett delvis annat uppdrag och en annan ärendesammansättning.

Från 2017 mäts utöver den totala häkttestiden även den tid det tar fram till åtalsbeslut, vilket är den tid som åklagaren har möjlighet att påverka. I statistiken ingår endast de fall då åtalsbeslutet fattats under häktperioden.

I *diagram 14* redovisas häktningstiden fram till åtal fördelat på olika åldersgrupper. Det kan konstateras att den häktningstid som åklagaren i egentlig mening ansvarar för under förundersökningen och fram till att åtal väcks skiljer sig avsevärt från den totala häktningstiden, som alltså även inbegriper tid efter åtal i avvaktan på huvudförhandling, dom och att straffet verkställs. I alla åldersgrupper är den vanligast före-

Diagram 13. Antal personer som varit häktade 2017.
Respektive åldersgrupp är uppdelad på häktningstidens längd.

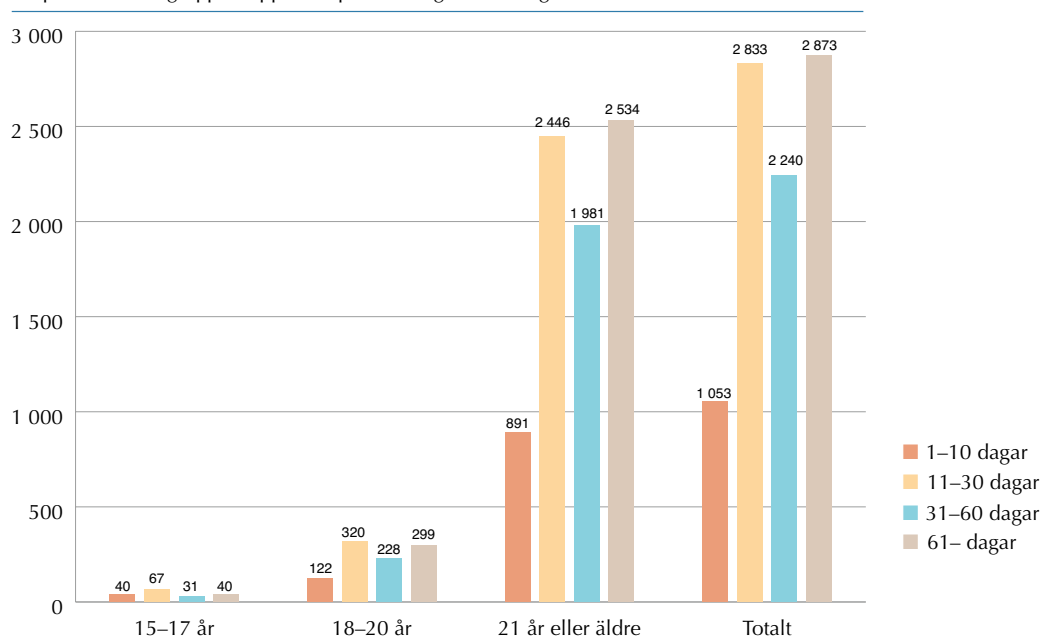

Diagram 14. Antal personer som varit häktade 2017.
Respektive åldersgrupp är uppdelad på längd för tid fram till åtalsbeslut.

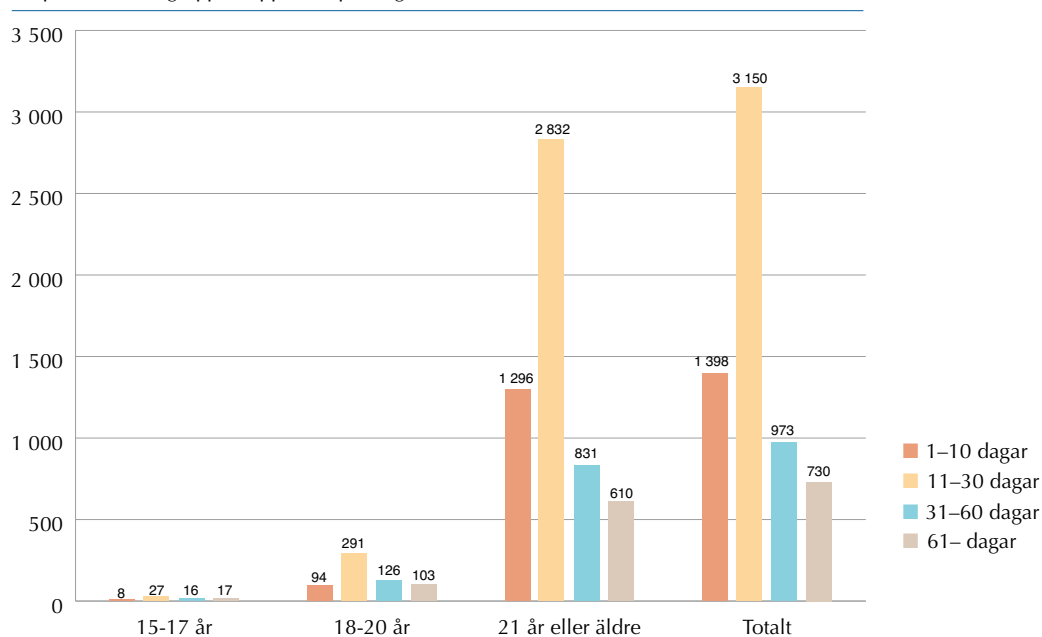
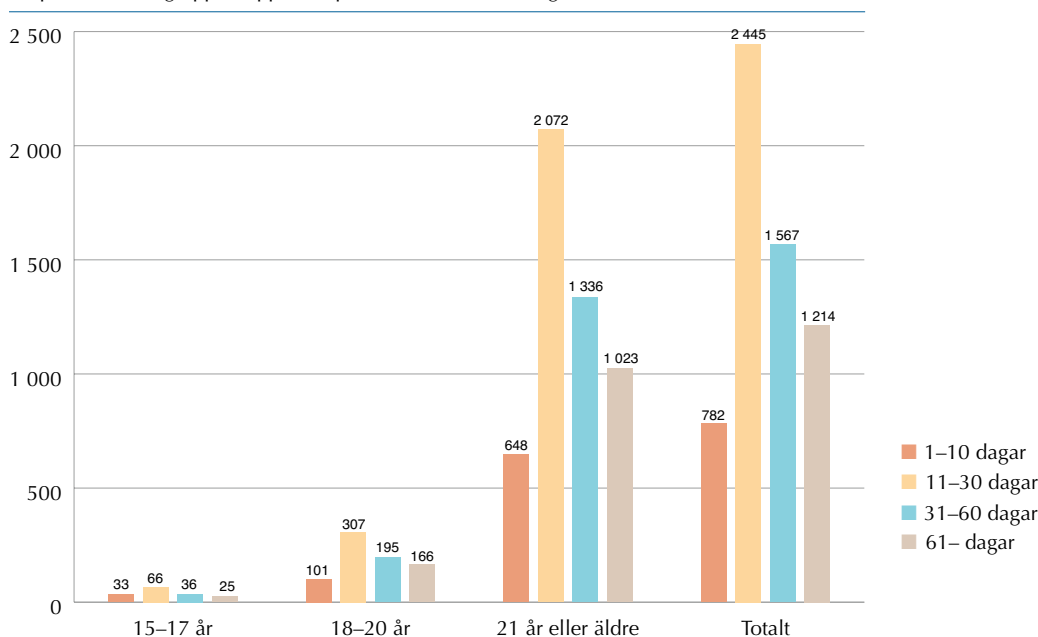

Diagram 15. Antal personer som varit häktade med restriktioner 2017. Respektive åldersgrupp är uppdelad på restriktionstidens längd

kommande häktningstiden fram till åtal mellan 11 och 30 dagar.

Av *diagram 15* framgår antalet dagar per åldersgrupp som de häktade har haft restriktioner.

De restriktioner som åklagaren kan besluta om kan vara av olika slag. Kontakter med omvärlden kan begränsas genom att den häktade inte tillåts okontrollerade brevkontakter eller besök. Det finns även möjlighet att förbjuda kontakter mellan den misstänkta personen och andra häktade. Om ärendet är uppmärksammat av media finns möjlighet att begränsa den häktades rätt att ta del av tidningar, radio och tv eller endast vissa typer av sådana medier. Restriktioner i att få tillgång till media kan i de flesta fall upphävas efter några dagar när ärendet inte längre har ett nyhetsintresse. I de flesta fall kan alla former av restriktioner tas bort så snart rättegången har genomförts.

Andelen av de häktade som fått restriktioner varierar mellan åklagarkamrarna. För de flesta kammare ligger andelen mellan 56 och 78 procent (total andel 67 procent).

En person som inte fyllt 18 år häktas endast om det finns synnerliga skäl för det. 2017 ålades 160 av de unga som häktades restriktioner under i vart fall en del av häktningstiden, vilket utgör 90 procent av de häktade i denna grupp. Det är en ökad andel jämfört med år 2016 då 79 procent i gruppen ålades restriktioner. Den relativt höga andelen unga som åläggs restriktioner kan förklaras med att ungdomar endast i mindre utsträckning blir häktade om det inte är fråga om mycket allvarlig brottslighet och där det finns en överhängande risk för att de annars försvårar brottsutredningen. Andelen häktade med restriktioner 2017 har ökat. Detta beror

på att det under 2016 häktades betydligt fler personer utan bostad i Sverige för rån, grov stöld och liknande brott där åklagaren bedömt att det saknats behov av restriktioner.

Under 2017 har 71 personer som inte fyllt 18 år varit häktade längre tid än 30 dagar, vilket är mer än en fördubbling jämfört med 34 personer 2016. 33 personer har varit häktade i mer än 30 dagar fram till åtalsbeslut, motsvarande antal 2016 var tio personer. De förändrade häktningstiderna har sannolikt flera förklaringar. I förhållande till 2016 är den brottslighet som unga häktats för under 2017 av allvarigare karaktär och med typiskt sett större utredningskrav. I flera brottsutredningar förekommer också två, ibland upp till fem misstänkta personer, vilket påverkar både utredningstid och handläggningen i domstol. Den brottslighet det är fråga om kräver också i många fall omfattande forensisk utredning som dna-bestämningar och andra spårundersökningar. Ärendena vid Nationellt forensiskt centrum (NFC) har stadigt ökat under senare år och handläggningstiderna kan vara mycket långa. Detta får återverkan på häktningstiderna trots att ungdomsärenden är prioriterade vid NFC. Straffen för så allvarlig brottslighet som detta avser blir regelmässigt slutet ungdomsvård eller fängelse. Om domarna överklagas förblir de unga också häktade efter huvudförhandling i tingsrätten i väntan på att domen vinner laga kraft och straffet kan verkställas.

Av de 71 ungdomar som varit häktade längre tid än 30 dagar har 61 stycken haft restriktioner under mer än 30 dagar. Åklagaren har möjlighet att medge undantag från beslutade restriktioner. Det kan till exempel innebära tillstånd att ta emot telefonsamtal och besök,

tillstånd att vistas tillsammans med en viss annan häktad person, så kallad samsittning, eller tillstånd att vistas gemensamt med andra häktade. Särskilt om den häktade är ung brukar undantag medges, bland annat i form av övervakade telefonsamtal eller besök för att möjliggöra kontakter med föräldrar och andra närstående. Även för äldre misstänkta medges vanligtvis undantag från restriktionerna om häktningstiden blir lång.

Av de 160 personer under 18 år som var häktade med restriktioner hade 17 stycken (elva procent) enligt vad som kunnat utläsas av diarieföringen inte beviljats något undantag från restriktionerna, vilket är en minskning jämfört med föregående år (33 stycken och 25 procent). Övriga häktade ungdomar med restriktioner har haft undantag som gett möjlighet till kontakter med anhöriga och andra i form av telefonsamtal och besök eller beviljats samsittning och/eller gemensam vistelse. Av de 61 ungdomar som varit häktade med restriktioner i mer än 30 dagar har tre ungdomar, enligt vad som kan utläsas av diarieföringen, inte beviljats något undantag från restriktionerna. Besluten om undantag är ofta formulerade som generella beslut med tillstånd att framöver ta emot besök eller telefonsamtal från vissa personer. Beslut om att en häktad ungdom som har restriktioner ändå ska få tillstånd till samsittning, har fattats för 77 personer. Av de 61 personer under 18 år som varit häktade med restriktioner mer än 30 dagar har 37 stycken (61 procent) fått tillstånd till samsittning eller gemensam vistelse, vilket är ungefär samma andel som år 2016 då 60 procent fick tillstånd till samsittning och/eller gemensam vistelse.

Vägledning om restriktioner och häktningstider återfinns i Åklagarmyndighetens interna riktlinjer (R&R 2015:1). Syftet med riktlinjerna är att begränsa användningen av restriktioner och att ge åklagarna stöd i de risk- och proportionalitetsbedömningar som ska göras. De ska också bidra till att restriktionsbestämmelserna tillämpas på ett rättssäkert och enhetligt sätt. Riktlinjerna behandlar också åtgärder som kan vidtas för att motverka långa häktningstider. Under 2017 har en tillsyn genomförts i avsikt att kartlägga användningen av restriktioner och om den sker i enlighet med riktlinjerna.

Betänkandet *Färre i häkte och minskad isolering* (SOU 2016:52) bereds för närvarande i Justitiedepartementet med inriktning att ge förslag till ny lagstiftning under 2018. I utredningen föreslås bland annat att häktningstiden före åtal ska begränsas och att domstol ska pröva vilka kategorier av restriktioner som åklagaren får tillstånd att utfärda. De centrala förslagen i betänkandet har tillstyrkts av Åklagarmyndigheten.

Åklagarmyndigheten och Kriminalvården har en fortlöpande samverkan med syfte att så långt möjligt begränsa isoleringen av de personer som fått restriktioner. Åklagarnas samarbete med häktena utvecklas kontinuerligt genom nya och förändrade rutiner samt olika former av metodstöd.

Åklagarmyndighetens kontinuerliga arbete med interna riktlinjer, utveckling av nya rutiner och metoder

samt ställningstagande till lämnade förslag till ny författningslag, äger rum mot bakgrund av den kritik som riktats mot Sverige från internationella organ och syftar till att begränsa användningen av häktning till de fall där det är strängt nödvändigt och proportionerligt samt att begränsa de skadliga verkningarna av häktning.

Åtgärder för en snabbare forensisk process

Åklagarmyndigheten har under 2017 vidtagit ett antal åtgärder med syfte att minska handläggningstiderna och därmed öka effektiviteten vid forensiska undersökningar i mål med häktade personer. Utgångspunkten har varit att en väl utvecklad samverkan med polisen kan bidra till kortare handläggningstider. Under 2017 har tre samverkansmöten ägt rum mellan Åklagarmyndigheten, Nationellt forensiskt centrum (NFC) och Nationella operativa avdelningen (NOA) vid Polismyndigheten.

Vid dessa möten har särskilt betonats hur metodutvecklingen inom NFC kan förbättras, hur åklagarna och de polisiära förundersökningsledarna kan förbättra sina beställningar av kriminaltekniska undersökningar samt vikten av att avbeställa undersökningar som inte längre är påkallade.

I samarbete med NFC har Åklagarmyndighetens handbok i kriminalteknik uppdaterats och reviderats. Handboken, som färdigställdes i maj 2017, presenterades för representanter för samtliga åklagarkammare vid ett seminarium i september. Vid detta seminarium, där även företrädare för NFC deltog, behandlades särskilt frågan hur åklagare i samband med själva beställningsmomentet av forensiska undersökningar kan bidra till en effektiv forensisk process med kortare handläggningstider.

Under år 2017 har Åklagarmyndigheten även deltagit vid samtliga tre möten vid Forensiska rådet.

Nationell samverkan

Ökad samverkan mellan myndigheter väntas leda till ökad effektivitet för samtliga involverade. Åklagarmyndigheten och Polismyndigheten samverkar i en rad gemensamma frågor. Efter båda myndigheternas omorganisationer har samverkan funnit nya former på samtliga nivåer.

På den nationella nivån finns flera fasta strukturer för insyn och ömsesidig påverkan, exempelvis en samverkansgrupp, som träffas ungefär en gång i månaden, samt åklagarmedverkan i polisens nationella operativa ledningsgrupp och i Operativa rådet.

I den regionala samverkan finns en rad olika samverkansorgan som varierar något mellan åklagarområdena/polisregionerna. Några som särskilt kan nämnas är de regionala samverkansråd och andra strukturer som framför allt avser att realisera satsningen mot organiserad brottlighet, ärende- och brottsamordning

samt brottsbekämpningen i särskilt utsatta bostadsområden.

Även den lokala samverkan är mycket omfattande och utöver det självklara och omfattande samarbetet i de enskilda ärendena sker en systematisk återkoppling till och samverkan med olika grupper av utredare och andra polisfunktioner. Frågor om uppföljning och utveckling behandlas också på återkommande möten på chefsnivå. Arbetet med den gemensamma årsrapporten om utredning och lagföring som lämnas till regeringen är ett annat sammanhang där myndigheternas gemensamma resultat diskuteras.

Myndigheterna samverkar också genom sina respektive utvecklingscentrum på flera brottsområden. Bland annat har ett gemensamt metodstöd tagits fram för ett bästa arbetssätt för brott i nära relationer, brott mot barn och sexualbrott. Åklagarmyndigheten deltar vidare i olika utbildningsinsatser hos polisen. Bland annat bjuds många åklagare in som föreläsare på olika nivåer inom Polismyndigheten. Myndigheten tar också emot samtliga poliser som genomgår förundersökningsledarutbildning för obligatorisk praktik. Mer om samverkan mellan Åklagarmyndigheten och polisen när det gäller brott i nära relationer, brott mot barn och sexual-

brott finns i avsnittet *Väld i nära relationer, sexualbrott och brott mot barn*. Mer om samverkan för att minska handläggningstiderna vid NFC finns i avsnitt *Åtgärder för en snabbare forensisk process*.

Åklagarmyndigheten har regelbundna samverkansmöten med Polismyndighetens nationella bedrägericentrum (NBC) och Försäkringskassan. Under året har ett seminarium för myndighetens bedrägeriåklagare anordnats där både Försäkringskassan och NBC medverkade. Härutöver har det inom samtliga åklagarområden hållits regionala samverkansmöten mellan Åklagarmyndigheten, Försäkringskassan och Polismyndigheten i syfte att uppnå ökad lagföring i bedrägeri- och bidragsbrott.

Åklagarmyndigheten har löpande samverkan med Tullverket där frågor av gemensamt intresse diskuteras. Åklagare har under året även deltagit i Tullverkets utbildningar som föreläsare.

Inom ramen för den centrala samverkan med Kronofogdemyndigheten har flera möten hållits under året. Vid dessa möten har arbete med bötesförvandling diskuterats, särskilt i de utsatta områdena. Även kvarstadssamverkan i satsningen mot organiserad brottslighet har behandlats.

Åklagarmyndigheten har under året haft flera sam-

verkansmöten med Kriminalvården på central nivå. Vid dessa möten har särskild fokus lagts på möjligheter att öka isoleringsbrytande insatser för frihetsberövade. Sedan hösten 2016 har Åklagarmyndigheten regelbunden samverkan med Migrationsverket. Under året har bland annat frågan om särskilda svårigheter vid utredning av brott på flyktingboenden diskuterats.

Myndigheten har regelbundna centrala samverkansmöten med företrädare för tingsrätterna och Domstolsverket. På det ena av de två möten som ägt rum 2017 deltog även representanter från Advokatsamfundet. Aktuella ämnen har varit frågan om ökad tillgänglighet till domstol utanför kontorstid, men även handläggningsrutiner, utvecklingsfrågor och andra frågor av nationell karaktär.

Under året har Åklagarmyndigheten samverkat med Brottsförebyggande rådet (Brå) på olika sätt, bland annat genom att delta i ett årligen återkommande seminarium om utvecklingsområden för rättsväsendet som arrangeras av Brå.

Under hösten har Åklagarmyndigheten inlett samverkan med Transportstyrelsen. Vid det inledande mötet har framförallt frågan om en gemensam utbildning för polisen om gränssnittet mellan företagsbot och sanktionsavgifter diskuterats.

Myndighetens samverkan med Ekobrottsmyndigheten (EBM) sker i flera olika avseenden eftersom myndigheterna har delvis gemensam verksamhet. Bland annat har myndigheterna viss gemensam utbildning och åklagare från EBM deltar i Åklagarmyndighetens jourverksamhet. Under året har regelbunden samverkan med EBM skett på central, regional och lokal nivå. Samverkansmöten hålls regelbundet på operativ nationell nivå där både administrativa och rättsliga frågor avhandlas.

Informationsförsörjning samt utveckling av systemstöd

Åklagarmyndigheten ingår i det myndighetsövergripande projektet Rättsväsendets informationsförsörjning (RIF). Här deltar Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Domstolsverket, Brottsförebyggande rådet, Kriminalvården, Tullverket, Kustbevakningen, Skatteverket, Rättsmedicinalverket och Brottsoffermyndigheten. Syftet är att utveckla verksamheterna bland annat genom att utbyta information elektroniskt mellan myndigheterna.

Under 2016 enades RIF-myndigheterna om ett sätt att utbyta dokument i elektronisk form mellan myndigheternas olika ärendehanteringssystem. Detta för att komma ifrån pappershantering, fax och e-post. För Åklagarmyndighetens del, som redan skickar pdf-filer från ärendehanteringssystemet Cåbra till Domstolsverkets Vera och tar emot pdf-filer från polisens DurTvå, innebär detta att Cåbra sedan 2017 tar emot pdf-filer från Vera och skickar pdf-filer till DurTvå. Pilotverksamhet pågår i båda avseendena och införande

för hela myndigheten är planerat under 2018. Detta kommer att vara till stor nytta för verksamheten, bland annat genom att e-posthanteringen av dokument minskar och genom att förutsättningarna för automatisk diarieföring i Cåbra och rationell hantering av in- och utgående dokument ökar. Under 2017 har RIF-myndigheterna gemensamt redovisat en plan för när återstående delar av RIF Etapp 2 ska genomföras. Planen sträcker sig fram till 2022. De nyttor som hittills har realiserats för rättsväsendet som helhet genom RIF-samarbetet redovisas av RIF-myndigheterna i en separat skrivelse till departementet.

Som en effektivitetshöjande åtgärd, genom ny funktionalitet i it-stödet, har myndigheten under 2017 driftsatt en egenutvecklad applikation kallad HTM-Cåbra. Applikationen har byggts med Cåbra som grund och innehåller funktioner som stödjer hanteringen av hemliga tvångsmedel, det vill säga hemlig övervakning och avlyssning av elektronisk information, hemlig kameraövervakning, hemlig rumsavlyssning och kvarhållande av försändelse. Applikationen har mottagits väl av åklagarverksamheten.

I augusti 2017 fick myndigheten ett uppdrag att analysera och förbereda en anslutning till ett europeiskt system (e-Evidence) för hantering av förfrågningar och svar om digital bevisning genom en onlineportal. En rapport som beskriver förslag till hur den svenska anslutningen kan genomföras ska redovisas till regeringen i mars 2018.

Utvecklingen av ett nytt e-arkiv påbörjades under år 2016 och har under slutet av 2016 och under 2017 tagit emot elektroniska handlingar från olika system, bland annat från det tidigare e-arkivet.

Under oktober 2016 påbörjades ett projekt som syftade till att undersöka förutsättningarna för en anslutning till Skatteverkets tjänst Mina Meddelanden och att genomföra en pilot. Syftet med att ansluta till tjänsten var ursprungligen för att myndigheten på ett integritetssäkert sätt skulle kunna skicka handlingar elektroniskt till bland annat försvarare och andra ombud. Myndigheten är nu ansluten till Mina Meddelanden och har utvecklat en egen applikation för att kunna sända meddelanden och handlingar via tjänsten.

Jämställdhetsintegrering

Under 2017 har ett antal åtgärder genomförts i enlighet med den plan för jämställdhetsintegrering som beslutades år 2015. Bland annat har utbildningsinsatser genomförts på samtliga arbetsplatser i myndigheten. Under 2017 färdigställdes också den e-utbildning som Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK) tagit fram för Åklagarmyndighetens räkning och som finns tillgänglig för all personal i myndigheten.

Utvecklingen av hur arbetet med jämställdhetsintegreringen fortgår följs upp tertialvis. En särskild delredovisning lämnas till regeringen med en beskrivning av genomfört arbete under 2015–2017.

Förtroende

För att bibehålla en hög rättssäkerhet är allmänhetens förtroende för Åklagarmyndigheten väsentligt. Förtroendet är en viktig förutsättning för att människor ska anmäla brott, delta i brottsutredningar och ställa upp som vittnen. Förtroendet mäts för rättsväsendet som helhet och för enskilda aktörer genom den Nationella trygghetsundersökningen (NTU) som genomförs av Brottsförebyggande rådet (Brå).

Undersökningen för 2017 visar att medborgarnas förtroende för rättsväsendet har minskat. För både rättsväsendet som helhet och för åklagare har förtroendet minskat med sex procentenheter sedan föregående år, från 54 till 48 procent. För polisen är minskningen sju procentenheter och för domstolar och kriminalvård fem procentenheter.

Resultatet innebär ett trendbrott för förtroendet. NTU publicerades första gången 2006 och under en följd av år ökade förtroendet för rättsväsendet för att därefter ligga relativt stabilt fram till och med 2016.

Andelen som uppger att de utsatts för brott har ökat sedan föregående år, liksom de som känner oro över att utsättas för brott. Oron för att utsättas för brott har ökat sedan 2014. Otryggheten, för att till exempel vistas ute när det är mörkt, ökade kraftigt 2016 och är kvar på en fortsatt hög nivå.

NTU är strikt deskriptiv och ger ingen förklaring till resultatets orsak. Tidigare NTU-undersökningar visar emellertid att det finns en samvariation mellan lågt förtroende för rättsväsendet och upplevd otrygghet, liksom mellan lågt förtroende och en uppfattning om att brottsligheten ökar kraftigt.

Kantar Sifo genomför årligen en undersökning om svenska myndigheters anseende hos allmänheten. Åklagarmyndigheten deltog för första gången 2013. Myndighetens anseendeindex för 2017 var 34 (31), vilket är högre än föregående år. De 32 deltagande myndigheterna i undersökningen hade ett anseendeindex i ett spann mellan 53 och -30. Genomsnittet var 29.

RÄTTSUTVECKLING OCH RÄTTLIG STYRNING

Inom området rättsutveckling och rättslig styrning bedrivs verksamheten genom överprövningar, tillsyn, föreskrifter och rekommendationer samt ärenden i Högsta domstolen. Myndighetens föreskrifter och rekommendationer ska skapa en enhetlighet i rätts-tillämpningen. Ärenden i Högsta domstolen syftar i första hand till att oklara rättsliga frågor av betydelse för åklagarverksamheten (prejudikatfrågor) ska klargöras genom en prövning av domstolen. Inom myndigheten arbetar de tre utvecklingscentrumen, tillsynsavdelningen och rättsavdelningen med frågor om rättsutveckling och rättslig styrning.

Enhetlig rättstillämpning och rättsutveckling

Enligt 3 § i instruktionen för Åklagarmyndigheten ska riksåklagaren, som högsta åklagare under regeringen, verka för lagenlighet, följdriktighet och enhetlighet vid åklagarnas rättstillämpning. Vidare följer av 2 § åklagarförordningen att riksåklagaren ansvarar för att Åklagarmyndigheten meddelar de föreskrifter, allmänna råd och övriga riktlinjer och anvisningar som behövs för att uppnå enhetlighet och följdriktighet vid åklagarnas rättstillämpning.

Resultatet från utvecklingsverksamheten redovisas i olika styrande dokument för att underlätta informationsdelning och kunskapsutveckling, i syfte att säkerställa att åklagarnas rättstillämpning håller hög och jämn kvalitet genom hela utrednings- och beslutsprocessen. Under 2017 har nio föreskrifter och allmänna råd (ÅFS), fem riktlinjer, fyra rättspromemorior samt två handböcker publicerats.

Riksåklagarens tillsynsarbete

Vid myndigheten finns en tillsynsavdelning som svarar för riksåklagarens rättsliga tillsynsverksamhet i enskilda fall. Avdelningen handlägger bland annat överprövningsärenden, särskilda tillsynsärenden och jävsärenden som prövas av riksåklagaren, liksom remisser från Riksdagens ombudsmän (JO), Justitiekanslern (JK) och Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden (SIN) som inte ska handläggas på en åklagarkammare.

Inom ramen för ett särskilt tillsynsärende kan riksåklagaren göra en mer ingående granskning av handläggningen av ett ärende för att därefter se om det finns skäl för att rikta kritik mot en åklagare vid

Åklagarmyndigheten eller göra vägledande uttalanden av ett mer principiellt slag. Riksåklagarens tillsynsverksamhet har varit föremål för en översyn under 2017, vilket lett till vissa justeringar i styrdokumenterna på området.

Under 2017 har 37 särskilda tillsynsärenden inletts (33 under 2016). Sju remisser från JO har kommit in (fyra under 2016), 12 remisser från JK har kommit in (16 under 2016) och en remiss från Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden (SIN) har kommit in (en under 2016).

Utvecklingscentrumens tillsynsarbete

På Åklagarmyndigheten finns också en rättslig tillsyn som består av en löpande del, överprövningsverksamheten, och en mer systematisk och planerad del som myndighetens tre utvecklingscentrum svarar för.

Under 2017 har en tillsyn genomförts i avsikt att kartlägga främst åklagarnas användning av restriktioner och om den sker i enlighet med de riktlinjer som finns inom Åklagarmyndigheten. Av granskningen framgår att åklagarna, med enstaka undantag, har fog för sina restriktionsbeslut och att man beviljar lättnader och undantag i meddelade restriktioner på ett tillfredsställande sätt. Åklagarna efterlever också sin dokumentationsskyldighet även om vissa förbättringar kan ske. Vid en analys av användningen av förbud mot samsittning har bedömningen gjorts att sådana förbud används i större utsträckning än vad brottsligheten och utredningskraven motiverar. För att minska antalet beslut om förbud mot samsittning och för att i vissa avseenden förtydliga dokumentationskraven, kommer iakttagelserna vid tillsynen att följas upp under första halvåret 2018 genom särskilda informations- och utbildningsinsatser.

Under året har två studier genomförts i syfte att undersöka i vilken mån felaktiga lagföringar för rattfylleri kan ha skett för vissa icke narkotikaklassificerade nedbrytningsprodukter till narkotika. Även tidigare har det uppmärksammats att analysresultat från Rättsmedicinalverket kan feltolkas i samband med polisens redovisning av drograttfylleriärenden. Inom Åklagarmyndigheten bedrivs ett arbete med att rätta till de felaktiga lagföringar som upptäcks på grund av detta.

En förstudie om åklagarnas användning av tvångsmedel i våldtäktsärenden har genomförts. Av förstudien

SVERIGES
RIKES
LAG

UTGIVEN AV
JOHAN MUNCK
2017

ÅKLAGARE

framgår att det har funnits utrymme för åklagare att anhålla misstänkta i fler ärenden än vad som skett. En annan slutsats är att åklagarna inte tillräckligt tidigt eller i tillräcklig omfattning har begärt att rätten förordnar målsägandebiträde. De slutsatser som kommit fram i förstudien kommer att leda till vidare tillsyn och metodutvecklingsarbete inom rättsområdet.

Överprövningar

Överprövningsverksamheten har en viktig funktion i att främja rättssäkerheten och en enhetlig rättstillämpning. Verksamheten sker huvudsakligen vid utvecklingscentrumen.

Under året har 2 366 åklagarbeslut (2 421 år 2016) begärts överpröva och 2 356 (2 375 år 2016) har avgjorts. Det innebär att både antalet inkomna och avgjorda beslut har minskat något jämfört med föregående år. År 2015 var motsvarande siffra 2 188 respektive 2 302. Ändring av åklagarbeslut har skett i 186 fall (196 år 2016) vilket motsvarar åtta procent av antalet avgjorda överprövningar.

Ändringsfrekvensen varierar mellan olika typer av brott. Till exempel överprövades 178 beslut om förtal och förolämpning, varav endast två innebar ändringar av åklagarens beslut (en procent). Motsvarande siffror för 2016 var 208 beslut varav fyra innebar ändringar (två procent). I fall om bedrägeri och förskingring fattades 165 beslut varav 14 (åtta procent) ledde till ändringar. Motsvarande siffror för 2016 var 167 beslut varav tio ändrades. För våldtäkt fattades 124 beslut varav 21 ändrades (17 procent). Motsvarande siffror för 2016 var 135 beslut varav 23 ändrades (17 procent).

Det finns ytterligare en möjlighet till överprövning hos riksåklagaren, men som huvudregel tar riksåklagaren inte upp ärenden till prövning när ett beslut har prövats vid ett utvecklingscentrum. Under 2017 inkom 431 ärenden (424 ärenden 2016) till riksåklagaren med begäran om sådan överprövning. Av dessa har två ärenden tagits upp till prövning under 2017 (under 2016 togs två ärenden upp och 2015 togs ett ärende upp).

Utvecklingsarbete

Ett flertal rättsliga utvecklingsprojekt har genomförts vars huvudsakliga syfte har varit att genom vägledning och rekommendationer öka kvaliteten och enhetligheten i handläggningen. Dessa insatser redovisas under respektive område i avsnitten för myndighetens prioriterade områden. Utöver dessa utvecklingsinsatser kan följande projekt nämnas:

Under 2017 har tre nya riktlinjer utfärdats: rätt till försvarare vid förhör med misstänkt över 18 år (RåR 2017:3), frihetsberövande av misstänkta under 18 år

(RåR 2006:3 – uppdatering) och ungdomsreduktion vid bötesstraff (RåR 2017:1).

Två rättspromemorior har tagits fram inom områdena utpressning (RättsPM 2017:2) och respektive åldersbedömning (RättsPM 2017:4). I den sistnämnda ges rättslig vägledning i frågor som åklagare kan ställas inför när en misstänkt person uppger att han eller hon är under 15 respektive 18 eller 21 år men där uppgiften om ålder kan ifrågasättas. Även ett metodstöd med praktiskt inriktad vägledning och information i åldersbedömningsfrågor har tagits fram.

Två rättspromemorior har dessutom uppdaterats: *Partsinsyn* (RättsPM 2008:4) om misstänkta rätt till insyn under en brottsutredning har uppdaterats utifrån de förändringar som infördes i rättegångsbalken den 1 april 2017. *Narkotika – en preparatbeskrivning* (RättsPM 2016:1) har uppdaterats i takt med att nya preparat narkotikaklassificerats.

Handboken *Brottsutbyte, förvar och kvarstad* har färdigställts under året. Den ersätter en tidigare handbok och två rättspromemorior. Handboken har tagits fram av Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten i samverkan och ska utgöra ett stöd för åklagaren i hela processen. För *Beslagshandboken* har en omfattande översyn påbörjats.

Ett djurskyddsseminarium har genomförts där fokus legat på anmälningarnas innehåll och kvalitet samt vilka åtgärder som kan vidtas för att förbättra åklagarnas beslutsunderlag.

I december 2017 publicerades rapporten *Projektmodell för hanteringen av stora och komplicerade ärenden*. Projektmodellen tar ett helhetsgrepp på stora och komplicerade ärenden.

Rättsutvecklingen i Högsta domstolen

Högsta domstolen är sista domstolsinstans bland de allmänna domstolarna och är i princip en ren prejudikatinstans. Som ensam allmän åklagare i Högsta domstolen har riksåklagaren en viktig uppgift för rättsutvecklingen och rättsbildningen inom de straffrättsliga och straffprocessuella områdena. Genom att föra lämpliga mål till Högsta domstolen kan riksåklagaren få fram klagande besked i frågor som rör den praktiska rättstillämpningen. Utgångspunkten är att verksamheten ska koncentreras till frågor som har betydelse för det operativa åklagararbetet och som är viktiga för att utveckla straffrätten och för att förverkliga de kriminalpolitiska mål och prioriteringar som riksdag och regering fastlagt.

Riksåklagaren har under 2017 överklagat 13 mål till Högsta domstolen. Det är färre än 2016 och 2015 då 19 överklaganden lämnades in till Högsta domstolen under respektive år. Antalet överklaganden varierar mellan åren, vilket framför allt beror på begränsningar i vilka mål som är lämpliga att överklaga till Högsta domstolen.

Högsta domstolen har meddelat prövningstillstånd i sju av de mål som riksåklagaren överklagat under året. I tre fall har Högsta domstolen avslagit riksåklagarens begäran om prövningstillstånd. Ett mål är sådant att det inte krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva överklagandet. I övriga två fall har Högsta domstolen ännu inte fattat beslut i tillståndsfrågan.

Antalet överklaganden ger dock inte en fullständig bild av riksåklagarens verksamhet i Högsta domstolen. Den största delen av arbetet läggs ned på mål där den dömda personen har överklagat en hovrättsdom och där Högsta domstolen begärt att riksåklagaren ska komma in med en svarsskrivelse. I de fall där riksåklagaren i svarsskrivelsen har ansett att det inte funnits skäl för prövningstillstånd har Högsta domstolen oftast inte heller tagit upp målet till prövning. Under 2017 har riksåklagaren gett in 59 svarsskrivelser till Högsta domstolen. Det är fler än 2016 och 2015 då 48 respektive 50 svarsskrivelser gavs in. Antalet ingivna svarsskrivelser överensstämmer i stort med det antal mål där Högsta domstolen begärt att riksåklagaren ska komma in med svarsskrivelse.

Riksåklagaren har under 2017 överklagat en kamrarrättsdom till Högsta förvaltningsdomstolen. Målet gällde en sekretessfråga. Högsta förvaltningsdomstolen meddelade inte prövningstillstånd i målet.

Ibland händer det att den tilltalade efter att ha överklagat hovrättens dom till Högsta domstolen begär att riksåklagaren ska återuppta förundersökningen i målet och komplettera utredningen i något avseende. Det kan till exempel vara fråga om att hålla förhör med något vittne som inte tidigare hörts. Riksåklagaren har handlagt åtta sådana ärenden under året. Det är färre än 2016 då tolv sådana ärenden handlades, men fler än 2015 då motsvarande siffra var fem.

Resningsärenden

En del av riksåklagarens verksamhet i Högsta domstolen avser ärenden om resning i brottmål. Resningsinstitutet är ett extraordinärt rättsmedel och ska aktualiseras endast i undantagsfall. Den rättsliga regleringen ska tillgodose dels intresset av att de inblandade parterna i ett brottmål ska känna trygghet och slippa leva under hotet av att en sak som har prövats av domstol ska kunna tas upp igen, dels intresset av att felaktiga domar ska kunna korrigeras. Generellt sett är ärendena komplicerade.

Under året har det registrerats 27 nya ärenden om resning eller domvilla, vilket är åtta färre än föregående år. Nio av ärendena har initierats genom ansökningar från enskilda personer som önskat att riksåklagaren ska begära resning eller återuppta en förundersökning för att utreda om det finns skäl för resning. Fem av ärendena har kommit från åklagarkammare som med anledning av att nya uppgifter framkommit överlämnat

frågan om eventuell resning eller, i ett fall, besvär över domvilla till riksåklagaren. I 13 ärenden har Högsta domstolen förelagt riksåklagaren att avge förklaring i ärenden där begäran lämnats direkt till Högsta domstolen, Elva av dessa ärenden avsåg resning och två domvilla. Riksåklagaren har under året återupptagit förundersökningen i tre ärenden.

Av de 27 ärenden som kommit in under året har 24 avslutats. Ett ärende väntar på beslut från Högsta domstolen och två ärenden är under handläggning hos riksåklagaren. Vid årets början fanns 22 ärenden som inte var avslutade. Under året har 21 av dessa avslutats och ett ärende väntar på Högsta domstolens beslut.

Resurs- och kostnadsfördelning

Fördelningen nedan av resurser och kostnader baseras på tidmätningar som genomförts vid två tillfällen under 2017. Sammanlagt har fem procent (fem procent 2016) av den totala tiden använts till området rättsutveckling och rättslig styrning under 2017. Av myndighetens totala kostnader om 1 537 miljoner kronor (1 459 miljoner kronor 2016) har 71 miljoner kronor (74 miljoner kronor 2016) fördelats på rättsutveckling och rättslig styrning.

INTERNATIONELL VERKSAMHET

Operativt internationellt samarbete

I takt med en ökad internationalisering ökar även behovet av ett effektivt internationellt samarbete. Detta samarbete ändras och utvecklas kontinuerligt, bland annat genom praxis och nya rättsliga instrument.

Samarbetet mellan brottsutredande myndigheter i olika länder är idag väl etablerat, inte minst inom EU. Arbetet sker inom EU till stor del genom direktkontakter mellan åklagare. Eurojust samt det europeiska rättsliga nätverket (EJN) är viktiga aktörer med uppgift att underlätta samarbetet, framför allt inom EU, men också i förhållande till andra stater. Det finns ett flertal internationella rättsliga instrument som möjliggör samarbetet (som rättslig hjälp, europeisk utredningsorder (sedan den 1 december 2017), nordisk och europeisk arresteringsorder och utlämning).

Operativt internationellt samarbete bedrivs numera, i olika omfattning, i stort sett vid samtliga åklagarkammare och i olika typer av ärenden. Nationella åklagaravdelningens operativa ärenden inom olika verksamhetsområden innefattar dock särskilt omfattande internationella inslag. Flera mycket komplexa och resurskrävande internationella ärenden har hanterats under året, exempelvis inom brott mot rikets säkerhet (terrorism), krigsbrott, korruption, immaterialrätt, sexuella övergrepp mot barn över internet och smuggling.

Brott mot rikets säkerhet är ett område som innebär ett omfattande internationellt operativt samarbete. Under året har flera utredningar med bäring på terrorism och terroristbrott bedrivits. Då denna typ av brottslighet till stor del är gränsöverskridande och med internationella inslag förutsätter framgångsrikt utredningsarbete operativt internationellt samarbete. Under året har viktig information kunna erhållas från andra länder, bland annat i utredningen kring händelsen den 7 april 2017 på Drottninggatan i Stockholm.

Antalet krigsbrottsärenden har ökat under 2017. Migrationsverket har under många år haft en skyldighet att anmäla misstankar om krigsbrott och flödet av ärenden därifrån har varit relativt konstant. Under 2017 har dock ärenden som inletts genom tips från allmänheten ökat markant.

Bekämpning av korruptionsbrottslighet med internationella förtecken är ett sedan länge prioriterat område för Sveriges internationella åtaganden. Utredningarna är vanligtvis komplexa och resurskrävande

och kräver internationell samverkan. Riksenheten mot korruption deltar i den arbetsgrupp inom OECD som övervakar medlemsstaternas implementering och tillämpning av EU-konventionen.

Under 2017 genomfördes tingsrättsförhandlingen om en av Sveriges då största illegala streamingtjänster. Förundersökningen innebar många kontakter med turkiska myndigheter men framförallt samarbete med tyska myndigheter. Under året har också en förundersökning bedrivits om upphovsrättsligt intrång i ett världsledande företags rättigheter. Flera möten hölls med amerikanska myndigheter och ett gemensamt tillslag utfördes i Sverige.

Ett ärende om sexuella övergrepp mot barn över internet har haft en tydlig internationell prägel. Genom rättslig hjälp från Skottland, USA och Kanada har svenska åklagare fått tillgång till avgörande bevisning i form av identifiering av målsägande, telefontömningar och målsägarförhör. Samarbetet har varit intensivt och framgångsrikt. En stor del av bevisningen har bestått av filmer. För närvarande är ärendet unikt, men sannolikt finns ett stort mörkertal vad gäller denna typ av brott mot barn i andra länder.

Arbetet vid Eurojust

Antalet ärenden vid svenska enheten vid Eurojust ökade under 2017 med drygt 25 procent jämfört med föregående år. Under året registrerades 260 nya ärenden vid den svenska enheten, varav 152 inkom från Sverige. Av de ärenden som den svenska enheten har arbetat med under året går det att se en ökning av antalet komplicerade bedrägerier samt människohandel med syfte att utnyttja brottsoffer som tiggare.

Antalet samordningsmöten under året ligger på ungefär samma nivå som föregående år, det vill säga dryga 20-talet, varav svenska åklagare tagit initiativet till något mindre än hälften av mötena. Förutom operativa möten har Eurojust under året anordnat strategiska möten om terrorism, människosmuggling och it-bedrägerier. Läs mer om Eurojust och arbetet med JIT under avsnittet *Grov organiserad brottslighet*.

Myndighetens deltagande i nätverk

EJN är ett nätverk av kontaktpersoner inom EU, framförallt åklagare och förundersökningsdomare, som har till uppgift att underlätta straffrättsligt samarbete inom unionen. EJN har under året arrangerat möten om bland annat europeisk utredningsorder och effekten av EU-domstolens domar om europeisk arresteringsordern.

Sverige har under året deltagit i den internationella åklagarföreningen International Association of Prosecutors (IAP) och dess aktiviteter, bland annat en europeisk konferens i Albanien om it-brott samt en årskonferens i Peking.

Åklagarmyndigheten deltar i GD-forum för Agenda 2030. Genom GD-forumet tar de deltagande myndigheternas generaldirektörer ansvar för att bidra till att genomföra Agenda 2030 i Sverige och internationellt och för att uppnå de globala mål för hållbar utveckling som ställs upp i agendan. Arbetet har bland annat utmynnat i en gemensam avsiktsförklaring som Åklagarmyndigheten tillsammans med ett stort antal myndigheter anslutit sig till.

Civil krishantering och internationellt bistånd

Utveckling under året

Åklagarmyndigheten har i uppdrag av regeringen att ställa personal till förfogande och i övrigt bidra till internationell civil krishantering, främst inom ramen för FN, EU och OSSE, i enlighet med regeringens strategi för internationell civil krishantering. Vidare har myndigheten ett uppdrag att bidra till utvecklingssamarbete.

Åklagarmyndigheten har haft detta uppdrag sedan 2014. Under åren 2014–2017 har verksamheten inom myndigheten byggts upp. Myndigheten har sedan 2014 en särskild strategi för civil krishantering och utvecklingssamarbete samt en funktion vid huvudkontoret för att hantera internationell civil krishantering och internationellt bistånd. En särskild utvald grupp av åklagare har rekryterats i en expertpool för utlandsuppdrag och är utbildade för att kunna delta i olika insatser. Myndigheten har under åren 2010–2017 haft ett tiotal åklagare utsända i olika EU-missioner.

Myndigheten har deltagit i ett övergripande myndighetssamarbete inom området men har också inom ramen för konkreta insatser bidragit till att utveckla

hela det svenska rättsväsendets kompetens inom internationell krishantering och utvecklingsarbete.

För att möta de krav som ställs i *Sveriges nationella handlingsplan för genomförande av FN:s säkerhetsråds-resolutioner om kvinnor, fred och säkerhet 2016–2020* har myndigheten deltagit i den särskilda myndighetsgemensamma arbetsgrupp som bildats för ändamålet. Handlingsplanen beaktas vid samtliga åtgärder inom civil krishantering och internationellt bistånd från Åklagarmyndigheten.

Insatser inom civil krishantering

Åklagarna i expertpoolen har under året erhållit olika utbildningar. Samtliga åklagare som skickas ut inom ramen för verksamheten internationell civil krishantering har fått utbildning om kvinnor, fred och säkerhet.

Åklagarmyndigheten har med anledning av regeringsuppdraget bidragit med en åklagare i EU-missionen EUPOL COPPS i Palestina. Missionens arbete är inriktat på metodstöd och att bygga upp åklagarverksamheten i den palestinska myndigheten. Åklagarmyndighetens medverkan har under året bidragit till att utveckla samarbetet mellan polis och åklagare i Palestina.

En åklagare har under året haft en tjänst i Kosovo inom ramen för EU-missionen EULEX Kosovo. Missionens arbete, som är inriktat på att hantera ärenden om krigsbrott och organiserad brottslighet, är på väg att avslutas och uppgifterna har bland annat präglats av att ärenden överlämnas till lokala myndigheter samt talan i överrätter. Åklagarmyndighetens medverkan har under året bland annat bidragit till att mål mot misstänkta krigsförbrytare i överrätt hanterats utan påverkan från lokala makthavare.

En åklagare från Ekobrottsmyndigheten, utsänd av Åklagarmyndigheten, har under året haft en tjänst i EU-missionen EUAM i Ukraina. Missionens arbete är inriktat på utvecklingsfrågor. Åklagarmyndighetens medverkan har under året bidragit till utvecklingsinsatser om ekonomisk brottslighet i Ukraina.

I regleringsbrevet anges att Åklagarmyndigheten, i syfte att stödja EU, FN och OSSE, ska ställa personal till förfogande till dessa organisationers högkvarter.

Myndigheten har under 2017 haft en åklagare placerad vid EU-delegationens kontor i Tirana, Albanien. Delegationens arbete är inriktat på att förbereda och utveckla Albanien för ett framtida medlemskap i EU genom att genomföra en rättsreform samt bekämpning av grov organiserad brottslighet och korruption. Åklagarmyndighetens medverkan har under året bidragit framförallt till en genomlysning av alla landets åklagare och domare.

Insatser inom internationellt bistånd

Åklagarmyndigheten har under året deltagit i ett myndighetsgemensamt treårigt projekt i Albanien i syfte att förbättra hanteringen av ungdomsbrott i rättskedjan. Projektet bedrivs i samarbete med Polismyndigheten, Kriminalvården och Domstolsverket samt albanska myndigheter. Beslut om finansiering av projektet togs av SIDA i juli 2017 och under hösten har arbetet framförallt handlat om åtgärder för att kunna påbörja programmet under 2018. Arbetet har från myndigheten under året framförallt engagerat en åklagare som haft uppdrag som projektledare men också viss annan personal från myndigheten har involverats i projektet.

Åklagarmyndigheten har bidragit med åklagarkompetens även till andra svenska myndigheters projekt samt EU-insatser. En åklagare har under året bistått i ett projekt som svensk polis driver i Liberia som bland annat syftar till att förbättra samarbetet mellan polis och åklagare i landet. Sammanlagt har två åklagare varit utsända på Taiexuppdrag under året.

Resurs- och kostnadsfördelning

Kostnaden för bidragen till internationell civil krishantering (enligt anslaget 1:1) uppgick 2017 till (avrundat) 6,8 miljoner kronor varav 4,7 miljoner kronor avsåg personalbidrag, 1,3 miljoner kronor avsåg insatsnära kostnader och 800 000 kronor avsåg förvaltningskostnader.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Personalstatistik

I december 2017 var 1 423 personer anställda (1 418 år 2016) inom Åklagarmyndigheten, varav 962 åklagare (959 år 2016) och 461 administrativ personal (459 år 2016). Andelen åklagare var 68 procent och andelen administrativ personal 32 procent. Av alla anställda inom myndigheten var 68 procent kvinnor och 32 procent män. Genomsnittligt antal anställda var 1 421 (1 397 år 2016) och antalet årsarbetskrafter var 1 239 (1 211 år 2016). Antalet anställda på Åklagarmyndigheten är högre än föregående år. Förändringen beror i huvudsak på en ökad rekrytering av åklagare under 2017. Under året har 57 åklagaraspiranter antagits. Utöver detta har myndigheten antagit elva stycken extra åklagare. Andelen kvinnliga åklagare var 61 procent och andelen manliga åklagare 39 procent.

Kvinnor och män på ledande poster

Andelen kvinnliga chefer inom Åklagarmyndigheten var vid årsskiftet 63 procent (61 procent år 2016) och manliga chefer 37 procent (39 procent år 2016). Fördelningen bland kammarchefer och vice kammarchefer för 2017 var 45 procent kvinnliga chefer (43 procent år 2016) och 55 procent manliga chefer (57 procent år 2016), vilket innebär att andelen kvinnliga chefer inom dessa kategorier har fortsatt att öka något.

Åldersstruktur

Av *diagram 16* framgår ålders- och könsfördelning för åklagare och administrativ personal 2017. Medelåldern är 44 år vilket är samma som 2015 och 2016.

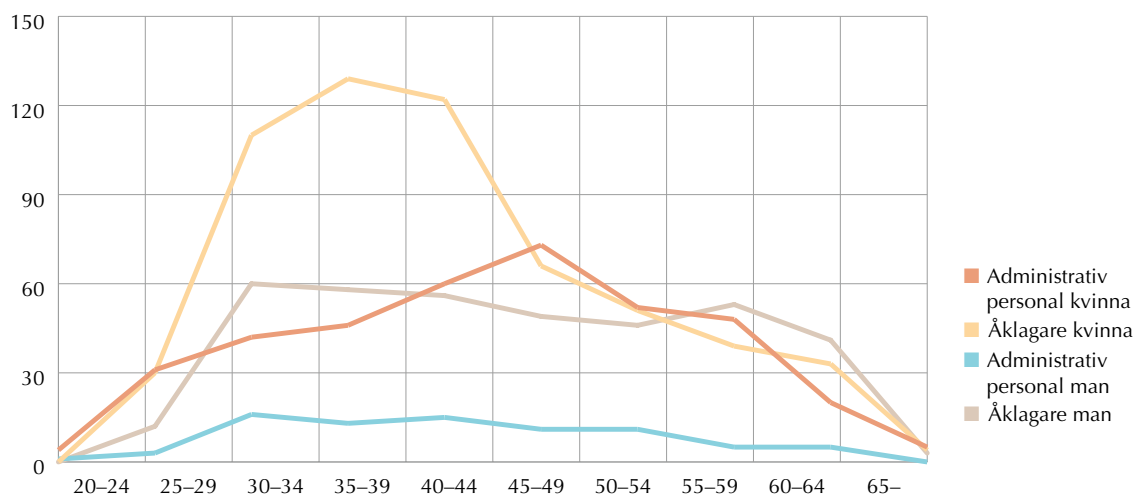
Sjukfrånvaro

Åklagarmyndighetens sjukfrånvaro var fortsatt låg under 2017. Sjukfrånvaron för alla anställda var 3,2 procent, vilket är lägre än föregående år (3,5 procent år 2016). Av den totala sjukfrånvaron är 45,7 procent frånvaro under en sammanhängande tid om 60 dagar eller mer, vilket är en minskning med tre procentenheter jämfört med 2016. Redovisning av total sjukfrånvaro per kön och åldersgrupp redovisas i tabell under *Fakta i korthet*.

Attrahera och rekrytera

Myndigheten har under året rekryterat 57 åklagaraspiranter. Notarier har även under 2017 kunnat förlägga sex månader av sin notarietjänstgöring vid en åklagarkammare; så kallade paketnotarier. Notarietjänstgöringen inom myndigheten ger en bra möjlighet att visa upp åklagararbetet för unga jurister. Under året har tio paketnotarier tjänstgjort vid myndigheten vilket är samma antal som föregående år.

Diagram 16. Ålders- och könsfördelning för åklagare och administrativ personal år 2017

I en undersökning som företaget Universum genomfört bland studenter vid juristutbildningen kom Åklagarmyndigheten på tredje plats under 2017 bland de arbetsgivare där studenterna helst vill arbeta efter sin examen. Samtliga universitet som har en juristutbildning erbjuder möjligheter till kontakt mellan studenter och företag och organisationer. Myndigheten har därför under året deltagit vid sex arbetsmarknadsdagar för att skapa intresse för Åklagarmyndigheten och åklagaryrket. Åklagarmyndigheten har under året utökat möjligheterna för juriststudenter att få träffa åklagare och få kunskap om myndigheten och åklagaryrket. Sex föreläsningar om åklagarnas operativa arbete har arrangerats på olika universitet, och två studiebesök har anordnats på Åklagarmyndighetens huvudkontor. Åklagare från lokala åklagarkammare och medarbetare på huvudkontoret har medverkat i dessa aktiviteter.

Åklagarmyndigheten har återkommande haft arbetsgivarsamverkan med Ekobrottsmyndigheten om arbetsgivarpolitiska frågor, bland annat lönepolitik och kompetensförsörjning mellan myndigheterna.

Myndigheten har fortsatt att utveckla arbetet inom internationell civil krishantering och internationellt bistånd i syfte att bidra till internationellt utvecklings-samarbete som ska leda till långsiktigt hållbara lösningar och rättsstatsuppbyggnad. Detta innebär att Åklagarmyndigheten kan erbjuda medarbetare intressanta och utvecklande uppgifter samtidigt som myndigheten återförs kunskaper och erfarenheter.

Myndigheten har under året förbättrat stödet till åklagarkammarna vid rekrytering av administrativ personal genom ett utökat stöd vid intervjuer samt genom att införa ett urvalstest.

Chefsutveckling och chefsförsörjning

Myndigheten har under 2017 samverkat med andra myndigheter i chefsutvecklingsfrågor genom att delta i olika dialoggrupper och i Skatteverkets mentorsprogram, både som mentorer och som adepter. Åklagarmyndigheten har också haft chefer som deltagit i externa chefsprogram.

Myndigheten har även under 2017 genomfört en omgång av utbildningen Framtida ledare. Utbildningen riktar sig till erfarna medarbetare som i dag inte har en chefsbefattning men som är intresserade av ett chefskap i framtiden. Syftet med kursen är att få kunskap om vad ett ledarskap innebär samt vilka krav som ställs på en god ledare i staten. Vidare syftar kursen till att ge en ökad självkänedom och förbättrad insikt om den egna ledarförmågan. Kursen ska skapa intresse och förbereda deltagaren för att kunna söka chefsbefattningar. Den är ett viktigt verktyg i chefsförsörjningen.

Åklagarmyndighetens ledarskapsprogram omfattar fyra tillfällen om sammanlagt nio dagar, och ett sådant program genomfördes under 2017. Även ett särskilt ledarskapsprogram för huvudkontorets enhetschefer togs fram och genomfördes under året. Under 2016

utvecklades flera nya erfarenhetsseminarier för chefer och under 2017 har två av dessa seminarier genomförts, ett om offentlighet och sekretess och ett om det egna ledarskapet.

Under 2017 har fem filmer om arbetsmiljö producerats. Syftet med filmerna är att utbilda chefer inom olika arbetsmiljöområden. De tar upp vilket stöd som finns för cheferna, liksom vilka lagar som chefer har att förhålla sig till inom arbetsmiljöområdet.

De aktiviteter som Åklagarmyndigheten genomför syftar till att säkerställa chefsförsörjning på lång sikt. Genom att på ett strukturerat sätt erbjuda utbildning och utveckling är målet att skapa ett ökat intresse för att söka sig till en chefskarriär. Åklagarmyndigheten vill också på detta sätt visa den utveckling och det stöd man erbjuder som chef i myndigheten.

Utbildning

Åklagarmyndigheten bedriver en omfattande utbildningsverksamhet där många högkvalitativa utbildningar för åklagare, administrativ personal och chefer har genomförts under 2017. Antalet utbildningsdagar per åklagare var 8,4 dagar under 2017 jämfört med 7,4 dagar 2016. För administrativ personal genomfördes 2,5 utbildningsdagar per anställd jämfört med 3,8 dagar 2016. Minskningen av administrativ utbildning kan huvudsakligen förklaras av ett antal utbildningar av engångskaraktär som genomfördes under 2016.

Under 2017 avslutades ett stort projekt där åklagarnas grundutbildning setts över. Översynen visade att deltagarna överlag är mycket nöjda med utbildningen. Grundutbildningen kommer dock att ändras något, så att den ännu tydligare fokuserar på åklagarens tre kärnuppgifter: förundersökningsledning, beslut i åtalsfrågan och processen i domstol.

För att säkerställa en kontinuerlig kompetensutveckling genomförs vidareutbildningar inom hela bredden av Åklagarmyndighetens verksamhetsområde. Som exempel på utbildningar som genomförts under 2017 kan nämnas ett europarättsseminarium, vård-åklagarutbildning, teamledningsutbildning, hedersrelaterade brott, övergrepp mot barn och våld i nära relationer. Alla utbildningar har ett stort inslag av erfarenhetsutbyte för att sprida deltagarnas kunskaper.

Internationellt utbyte och utbildning

Under året har fem åklagare deltagit i EJTN:s (European Judicial Training Network) utbytesprogram inom EU för att öka kunskapen om det internationella arbetet men även för att knyta kontakter i flera medlemsländer. Fyra åklagare har haft en två veckor lång praktik vid den svenska enheten vid Eurojust för att få en fördjupad kunskap om hur det internationella rättsliga samarbetet går till i praktiken. För första gången har 15 assistent-åklagare deltagit i AIAKOS – ett program för utbyte

mellan yngre åklagare arrangerat av EJTN. Åklagarmyndigheten kommer även fortsatt att delta i EJTN:s arbete med metodutveckling för att öka kvaliteten och effektiviteten i utbildningsverksamheten.

Under 2017 har fyra chefsåklagare deltagit i ett utbyte för åklagarchefer i EU arrangerat av EJTN. Åklagarmyndigheten har även tagit emot fyra utländska chefsåklagare under en knapp vecka.

Arbetsmiljö och friskvård

Under hösten 2017 avslutades ett omfattande projekt med att se över myndighetens arbetsmiljöarbete. Projektet har innefattat alla styrande och stödjande dokument, fördelning av arbetsmiljöarbetsuppgifter och rutiner för arbetsmiljöarbetet. En del i projektet har även varit att synkronisera arbetsmiljöarbetet med säkerhetsarbetet på ett mer genomgripande sätt.

Projektet har resulterat i en handbok samt riktlinjer för arbetsmiljöarbetet som i första hand riktar sig till chefer. För att säkerställa att alla chefer har en tillräcklig kunskapsnivå har utbildningsfilmer samt ett kunskapstest inom områdena systematiskt arbetsmiljöarbete, kränkande särbehandling, rehabilitering och arbetsanpassning, hot och våld samt krisstöd tagits fram. Projektet har också tagit fram nya metoder för det systematiska arbetsmiljöarbetet på arbetsplatsnivå och områdesnivå.

En del i projektet har varit att förbättra uppföljning av arbetsmiljön och av arbetsmiljöarbetet vilket har skett genom en enkät till samtliga chefer med arbetsmiljöuppgifter. Av uppföljningen framgår att åklagarkamrarna har planerat, undersökt och riskbedömt den fysiska, sociala och organisatoriska arbetsmiljön samt genomfört arbetsplatsträffar med fokus på bland annat kränkande särbehandling och krisstöd.

Friskvård är en viktig del i arbetet med att skapa en bra arbetsmiljö och förebygga ohälsa. Åklagarmyndigheten erbjuder samtliga medarbetare friskvårdsbidrag och möjligheten att ta ut en friskvårdstimme per vecka under arbetstid.

Likabehandling

Under 2017 har arbetet med likabehandlingsfrågor fortsatt. Mer än 90 procent av Åklagarmyndighetens arbetsplatser har under året haft aktiviteter med likabehandlingsfrågor som tema.

Under hösten 2017 gjordes en lönekartläggning och en åtgärdsplan tillsammans med de fackliga representanterna. Åklagarmyndighetens mångfaldsinspiratörer har träffats för kompetensutveckling, erfarenhetsutbyte och nätverkande. En likabehandlingsplan för åren 2018–2020 har tagits fram.

Säkerhet

Säkerhetsarbetet på myndigheten har under 2017 inriktats på att minska riskerna och otryggheten i verksamheten, identifiera möjliga framtida risker, förbättra den administrativa säkerhetsstrukturen samt skapa ökat förtroende hos de anställda för myndighetens säkerhetsarbete och krishantering.

Myndigheten har ett eget incidentrapporterings-system och totalt har cirka 140 rapporter inkommit under året, vilket är i nivå med tidigare år. I huvudsak rör det sig om trakasserier och hot som framförts direkt eller indirekt. Cirka hälften av de personsäkerhetsrelaterade incidenterna inträffar på eller i anslutning till den ordinarie arbetsplatsen och cirka en fjärdedel i anslutning till domstolsförhandling. Ett par högriskärenden har krävt omfattande åtgärder från både Åklagarmyndigheten och polisens personsäkerhetsgrupper för de enskilda medarbetarna, och i vissa fall även för deras familjer.

Händelsen på Drottninggatan i Stockholm den 7 april innebar att myndigheten sammankallade sin krisledningsgrupp. Myndigheten drabbades inte direkt men arbetet med att ta reda på om någon av medarbetarna var drabbad blev en central och viktig fråga. Utvärderingen av myndighetens krishanteringsarbete under händelsen den 7 april och dagarna därefter visade att det hanterades på ett tillfredsställande sätt. Fokus lades på rätt saker och nödvändiga beslut fattades.

En översyn har genomförts av myndighetens lokaler med avseende på det fysiska skyddet. En detaljprojektering med efterföljande åtgärder genomförs för de lokaler som har störst behov av säkerhetsfrämjande åtgärder.

Inom ramen för satsningen mot den grova organiserade brottsligheten har Åklagarmyndigheten tillsammans med övriga samverkande myndigheter utarbetat en handlingsplan för att motverka otillåten påverkan. Implementering av handlingsplanen har påbörjats och kommer att slutföras under 2018.

Myndigheten har infört bakgrundskontroller som rutin vid nyrekrytering för att bland annat pröva nyanställdas lämplighet ur säkerhetssynpunkt. Även för konsulter och praktikanter har bakgrundskontroller genomförts.

FAKTA I KORTHET

RESURS- OCH KOSTNADSFÖRDELNING	2017	2016	2015
UTREDNING OCH LAGFÖRING			
Andel tid i procent	95%	95%	95%
Intäkter, mnkr	1 465	1 386	1 306
Kostnader, mnkr	1 465	1 386	1 306
RÄTTSUTVECKLING OCH RÄTTLIG STYRNING			
Andel tid i procent	5%	5%	5%
Intäkter, mnkr	71	74	69
Kostnader, mnkr	71	74	69
RESULTATUTVECKLING			
KOSTNAD PER BROTTSMISSTANKE			
Kostnad per beslutad brottsmisstanke	3 466	3 259	2 688
KOSTNAD PER BROTTSMISSTANKE OCH BROTTSGRUPP, KR*			
Våldsbrott	7 748	-	-
Brott mot frihet och frid	3 155	-	-
Sexualbrott	9 350	-	-
Tillgreppsbrott	3 947	-	-
Skadegörelsebrott	1 618	-	-
Förmögenhetsbrott	2 713	-	-
Narkotikabrott	2 512	-	-
Trafikbrott	1 133	-	-
Miljö- och arbetsmiljöbrott	11 552	-	-
Övriga brott	2 947	-	-
* På grund av ändrad brottsgruppsindelning under 2017 saknas jämförelsetal för 2015 och 2016.			
ANTAL INKOMNA OCH AVSLUTADE ÄRENDEN			
Inkomna ärenden	164 797	162 743	171 839
Avslutade ärenden	166 705	170 211	183 093
ANTAL INKOMNA OCH BESLUTADE BROTTSMISSTANKAR			
Inkomna brottsmisstankar	422 452	408 744	439 083
Beslutade brottsmisstankar	422 719	425 265	470 814
<i>Förundersökning inleds inte</i>	6 002	6 292	6 774
<i>Förundersökning läggs ned</i>	110 076	110 276	115 502
<i>Förundersökningsledning överlämnas till utredande myndighet</i>	43 213	44 013	46 529
<i>Brottsmisstanken avslutas</i>	20 341	17 453	18 426
<i>Åtal väcks inte</i>	18 740	16 864	19 771
<i>Strafföreläggande</i>	38 662	37 837	40 763
<i>Åtalsunderlåtelse</i>	14 316	17 672	23 240
<i>varav straffvarning</i>	3 799	3 628	3 775
<i>Åtal</i>	168 249	171 949	197 322
<i>Företagsbot</i>	401	344	383
<i>Övriga beslut</i>	2 719	2 565	2 104

RESULTATUTVECKLING	2017	2016	2015
ANDEL BESLUT ATT INTE INLEDA RESP LÄGGA NED EN FÖRUNDESRÖKNING			
Beslut att inte inleda en förundersökning	1%	1%	1%
Beslut att lägga ned en förundersökning	26%	26%	25%
FÖRUNDESRÖKNINGSBEGRÄNSNINGAR			
Förundersökning inleds inte	6 002	6 292	6 774
<i>Antal förundersökningsbegränsningar</i>	3 533	3 680	3 848
<i>Andel förundersökningsbegränsningar av beslutet att förundersökning inte inleds</i>	59%	58%	57%
Förundersökning läggs ned	110 076	110 276	115 502
<i>Antal förundersökningsbegränsningar</i>	17 277	17 317	21 105
<i>Andel förundersökningsbegränsningar av beslutet att förundersökning läggs ned</i>	16%	16%	18%
BESLUT I ÅTALSFRÅGAN			
Antal beslut i åtalsfrågan	239 967	244 322	281 096
Andel beslut i åtalsfrågan där åtal väckts	70%	70%	70%
Andel beslut i åtalsfrågan där åtalsunderlåtelse meddelats	6%	7%	8%
Andel beslut i åtalsfrågan där strafföreläggande utfärdats	16%	15%	15%
Andel beslut där åtal inte väckts på grund av att brott inte kan styrkas	5%	6%	5%
Andel beslut där åtal inte väckts på grund av andra skäl	2%	2%	2%
LAGFÖRING			
Antal brottsmisstankar som har lett till lagföring	221 628	227 802	261 708
Andel brottsmisstankar som har lett till lagföring	62%	63%	65%
Antal misstänkta personer som har lagförts	103 280	102 083	110 391
Andel misstänkta personer som har lagförts	65%	64%	65%
TIDER			
Genomströmningstid (dagar) från inkommen anmälan till beslut	122	148	154
Beslutstid (dagar) från inkommet beslutsunderlag till beslut	16	15	16
ANTAL BROTTSMISSTANKAR I BALANS			
Brottsmisstankar i balans	135 768	130 558	155 369
<i>Förundersökning ej inledd</i>	490	391	467
<i>Förundersökning pågår</i>	70 144	62 298	65 675
<i>Förundersökning redovisad</i>	11 897	9 291	12 397
<i>Åtal väckt</i>	53 237	58 578	76 830
ANTAL INKOMNA OCH BESLUTADE BROTT UTAN BROTTSMISSTANKAR			
Inkomna brott utan brottsmisstankar	24 531	22 474	24 081
Beslutade brott utan brottsmisstankar	27 506	26 005	28 784
BESLUTSFRISTER			
Lagstadgade beslutsfrister för unga lagöverträdare	60%	63%	61%
Lagstadgade beslutsfrister för brott mot barn	62%	64%	67%

INKOMNA BROTTSMISSTANKAR PER OMRÅDE	2017	2016	2015
ÅKLAGAROMRÅDE			
Nord	38 815	37 336	38 822
<i>Nord exkl trafikbrott</i>	33 010	31 404	32 293
Bergslagen	34 579	36 580	35 082
Mitt	38 863	36 201	47 885
Stockholm	102 085	98 755	109 160
Öst	46 379	43 205	42 034
Väst	76 910	73 136	76 996
<i>Väst exkl IÅK Göteborg</i>	76 062	72 499	76 294
Syd	78 985	77 355	83 326
<i>Syd exkl IÅK Malmö & trafikbrott</i>	74 367	72 399	77 520
Nationella åklagaravdelningen	5 085	5 333	5 073
Särskilda åklagarkammaren	737	810	690
Övriga	14	33	15
Åklagarmyndigheten totalt	422 452	408 744	439 083
INKOMNA BROTTSMISSTANKAR PER MAN/KVINNA/OKÄND			
Inkomna brottsmisstankar totalt	422 452	408 744	439 083
<i>varav kvinna</i>	72 952	72 039	75 123
<i>varav man</i>	346 752	333 332	360 304
<i>varav okänd</i>	2 748	3 373	3 656
BESLUTADE BROTTSMISSTANKAR PER OMRÅDE	2017	2016	2015
ÅKLAGAROMRÅDE			
Nord	38 742	38 098	40 090
<i>Nord exkl trafikbrott</i>	32 699	31 900	33 090
Bergslagen	36 247	35 032	35 959
Mitt	39 411	40 151	50 636
Stockholm	100 017	100 626	111 153
Öst	45 466	52 305	44 364
Väst	76 182	74 639	79 930
<i>Väst exkl IÅK Göteborg</i>	75 577	73 981	79 162
Syd	80 745	78 609	101 988
<i>Syd exkl IÅK Malmö & trafikbrott</i>	75 726	73 554	96 050
Nationella åklagaravdelningen	5 277	4 991	5 975
Särskilda åklagarkammaren	618	789	703
Övriga	14	25	16
Åklagarmyndigheten totalt	422 719	425 265	470 814
BESLUTADE BROTTSMISSTANKAR PER MAN/KVINNA/OKÄND			
Beslutade brottsmisstankar totalt	422 719	425 265	470 814
<i>varav kvinna</i>	74 111	76 414	77 256
<i>varav man</i>	345 864	345 680	389 825
<i>varav okänd</i>	2 744	3 171	3 733

LAGFÖRINGSANDELAR PER OMRÅDE	2017	2016	2015
ÅKLAGAROMRÅDE			
Nord	67%	69%	69%
<i>Nord exkl trafikbrott</i>	62%	65%	64%
Bergslagen	62%	62%	62%
Mitt	61%	64%	71%
Stockholm	61%	59%	60%
Öst	61%	69%	61%
Väst	66%	65%	66%
<i>Väst exkl IÅK Göteborg</i>	66%	66%	67%
Syd	62%	62%	69%
<i>Syd exkl IÅK Malmö & trafikbrott</i>	61%	61%	68%
Nationella åklagaravdelningen	22%	14%	19%
Särskilda åklagarkammaren	27%	38%	28%
Övriga	20%	5%	0%
Åklagarmyndigheten totalt	62%	63%	65%
ANTAL PERSONER MED BESLUT SAMT LAGFÖRINGSBESLUT			
Misstänkta personer totalt	159 915	158 663	169 587
<i>varav kvinna</i>	30 817	31 598	33 878
<i>varav man</i>	127 054	124 751	133 131
<i>varav okänd</i>	2 044	2 314	2 578
Personer med lagföringsbeslut	103 280	102 083	110 391
<i>varav kvinna</i>	16 969	17 815	19 388
<i>varav man</i>	86 089	84 059	90 795
<i>varav okänd</i>	222	209	208

GENOMSTRÖMNINGSTID OCH BESLUTSTID PER OMRÅDE	2017		2016		2015	
	Genomströmn	Besluts-tid	Genomströmn	Besluts-tid	Genomströmn	Besluts-tid
ÅKLAGAROMRÅDE						
Nord	106	13	99	13	91	14
<i>Nord exkl trafikbrott</i>	106	16	99	16	91	18
Bergslagen	135	22	107	21	112	27
Mitt	103	17	130	15	170	16
Stockholm	110	18	104	21	95	17
Öst	115	18	331	16	135	27
Väst	97	14	95	10	98	13
<i>Väst exkl IÅK Göteborg</i>	95	14	92	9	96	13
Syd	151	13	129	12	246	10
<i>Syd exkl IÅK Malmö & trafikbrott</i>	148	13	128	13	246	11
Nationella åklagaravdelningen	272	30	330	69	328	66
Särskilda åklagarkammaren	131	22	121	18	225	27
Övriga	266	30	58	174	333	-
Åklagarmyndigheten totalt	122	16	148	15	154	16

PENNINGTVÄTT M.M OCH PENNINGHÄLERI, ANTAL	2017	2016	2015
Inkommande framställningar om internationellt straffrättsligt samarbete	9	19	32
Utgående framställningar om internationellt straffrättsligt samarbete	28	21	50
Beslut om penningbeslag	122	44	54
Beslut om beslag	617	371	353
Beslut om förvar	36	49	53
Yrkande om kvarstad	33	34	40
Yrkande/beslut om förverkande	42	77	81
Ärenden med beslut om att fastställa dispositionsförbud	44	29	30
Ärenden med beslut om att häva dispositionsförbud	0	0	2
Fastställda dispositionsförbud	65	54	64
Hävda dispositionsförbud	0	0	2
RESULTATUTVECKLING	2017	2016	2015
BROTTSUTBYTE			
Antal ärenden med förverkandeyrkanden	593	514	442
Antal yrkanden om förverkanden	941	1 194	1 149
Belopp i yrkanden om förverkanden, mnkr	368	70	110
Antal förenklade tillgångsutredningar	569	485	478
Antal fördjupade tillgångsutredningar	349	163	186
Antal framställda kvarstadsyrkanden	116	117	107
ANTAL HÄKTADE PERSONER OCH ANTAL HÄKTNINGSDAGAR	2017	2016	2015
Totalt	8 999	8 696	9 056
15–17 år	178	167	140
18–20 år	969	870	795
>=21 år	7 852	7 659	8 121
Häktade 1–10 dgr	1 053	974	1 015
15–17 år	40	74	43
18–20 år	122	100	102
>=21 år	891	801	870
Häktade 11–30 dgr	2 833	2 612	2 823
15–17 år	67	59	55
18–20 år	320	312	248
>=21 år	2 446	2 241	2 520
Häktade 31–60 dgr	2 240	2 268	2 358
15–17 år	31	17	21
18–20 år	228	238	232
>=21 år	1 981	2 013	2 105
Häktade 61+ dgr	2 873	2 841	2 860
15–17 år	40	17	21
18–20 år	299	220	213
>=21 år	2 534	2 604	2 626

ANTAL HÄKTADE OCH DAGARS HÄKTNINGSTID FRAM TILL ÅTALSBESLUT	2017	2016	2015
Totalt	6 251	6 204	6 516
15-17 år	68	50	56
18-20 år	614	581	550
>=21 år	5 569	5 573	5 910
Häktade 1-10 dgr	1 398	1 366	1 575
15-17 år	8	13	12
18-20 år	94	113	98
>=21 år	1 296	1 240	1 465
Häktade 11-30 dgr	3 150	3 169	3 381
15-17 år	27	27	25
18-20 år	291	315	320
>=21 år	2 832	2 827	3 036
Häktade 31-60 dgr	973	974	895
15-17 år	16	7	7
18-20 år	126	96	86
>=21 år	831	871	802
Häktade 61+ dgr	730	695	665
15-17 år	17	3	12
18-20 år	103	57	46
>=21 år	610	635	607

ANTAL PERSONER MED RESTRIKTIONER FÖRDELAT PÅ ANTALET DAGAR MED RESTRIKTIONER	2017	2016	2015
Totalt	6 008	5 725	5 849
15-17 år	160	132	115
18-20 år	769	656	580
>=21 år	5 079	4 937	5 154
Restriktioner 1-10 dgr	782	749	817
15-17 år	33	63	37
18-20 år	101	80	94
>=21 år	648	606	686
Restriktioner 11-30 dgr	2 445	2 313	2 472
15-17 år	66	44	46
18-20 år	307	286	229
>=21 år	2 072	1 983	2 197
Restriktioner 31-60 dgr	1 567	1 535	1 419
15-17 år	36	18	15
18-20 år	195	187	164
>=21 år	1 336	1 330	1 240
Restriktioner 61+ dgr	1 214	1 128	1 141
15-17 år	25	7	17
18-20 år	166	103	93
>=21 år	1 023	1 018	1 031

FAKTA I KORTHET

	2017	2016	2015
ANTAL HÄKTADE PERSONER VARAV			
HÄKTADE PERSONER MED RESTRIKTIONER			
Häktade personer	8 999	8 696	9 056
varav kvinna	616	681	611
varav man	8 344	7 980	8 404
varav okänd	39	35	41
Antal personer med restriktioner	6 008	5 725	5 848
varav kvinna	411	441	385
varav man	5 578	5 269	5 445
varav okänd	19	15	18
KOMPETENSFÖRSÖRJNING			
MEDARBETARE			
Totalt antal anställda per den 31 december	1 423	1 418	1 361
varav åklagare	962	959	931
varav administrativ personal	461	459	430
Andel kvinnor	68%	67%	67%
Andel män	32%	33%	33%
Genomsnittligt antal anställda	1 421	1 397	1 358
Genomsnittligt årsarbetskrafter	1 239	1 211	1 185
ÅLDERSSTRUKTUR (BASERAT PÅ ANTAL ANSTÄLLDA PER DEN 31 DECEMBER)			
Total medelålder	44	44	44
Åklagare	43	43	43
Kvinnor	42	42	42
Män	46	45	46
Administrativ personal	44	44	45
Kvinnor	45	45	44
Män	42	42	41
SJUKFRÅNVARO			
Totalt anställda	3,2%	3,5%	3,2%
Yngre än 30 år	2,6%	3,9%	2,8%
30-49 år	3,0%	3,1%	2,8%
50 år och äldre	3,8%	4,3%	4,1%
Män	2,0%	2,1%	2,0%
Män yngre än 30 år	1,1%	1,0%	2,3%
Män 30-49 år	1,8%	2,1%	1,9%
Män 50 år och äldre	2,4%	2,2%	2,1%
Kvinnor	3,9%	4,2%	3,8%
Kvinnor yngre än 30 år	3,1%	5,0%	3,0%
Kvinnor 30-49 år	3,6%	3,5%	3,2%
Kvinnor 50 år och äldre	4,7%	5,6%	5,3%

FINANSIELL REDOVISNING (TUSENTAL KRONOR)	2017	2016	2015
Anslag 1:3 Åklagarmyndigheten	1 473 459	1 450 500	1 396 032
Totalt anslagsutfall	1 504 577	1 438 156	1 355 938
<i>Åklagarområden, Nationella åklagaravdelningen samt Särskilda åklagarkammaren</i>	<i>1 012 834</i>	<i>970 107</i>	<i>929 061</i>
<i>Utvecklingscentrum</i>	<i>38 910</i>	<i>39 009</i>	<i>36 600</i>
<i>Huvudkontoret och myndighetsgemensamma kostnader</i>	<i>452 833</i>	<i>429 040</i>	<i>390 277</i>

FINANSIELL REDOVISNING

RESULTATRÄKNING

BELOPP I TUSENTAL KRONOR	NOT	2017	2016
VERKSAMHETENS INTÄKTER			
Intäkter av anslag		1 509 657	1 436 759
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	22 886	18 989
Intäkter av bidrag	2	3 432	3 004
Finansiella intäkter	3	658	606
SUMMA VERKSAMHETENS INTÄKTER		1 536 633	1 459 358
VERKSAMHETENS KOSTNADER			
Kostnader för personal	4	-1 229 364	-1 170 775
Kostnader för lokaler	5	-110 432	-105 098
Övriga driftkostnader	6	-143 949	-135 337
Finansiella kostnader	7	-772	-755
Avskrivningar och nedskrivningar	8	-52 116	-47 393
SUMMA VERKSAMHETENS KOSTNADER		-1 536 633	-1 459 358
VERKSAMHETSUTFALL		0	0
TRANSFERERINGAR			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		0	26
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		35	148
Lämnade bidrag		-35	-175
SALDO		0	0
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING		0	0

BALANSRÄKNING

BELOPP I TUSENTAL KRONOR	NOT	2017-12-31	2016-12-31
TILLGÅNGAR			
IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Balanserade utgifter för utveckling	9	19 363	29 803
Rättigheter och andra immateriella tillgångar	10	11 842	18 778
SUMMA IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		31 205	48 582
MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	11	16 148	14 866
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	12	59 165	74 175
SUMMA MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		75 313	89 041
FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Andra långfristiga fordringar	13	47	0
SUMMA FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		47	0
KORTFRISTIGA FORDRINGAR			
Kundfordringar		64	10
Fordringar hos andra myndigheter	14	18 089	15 570
Övriga kortfristiga fordringar		50	55
SUMMA KORTFRISTIGA FORDRINGAR		18 202	15 635
PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER			
Förutbetalda kostnader		53 834	50 518
Upplupna bidragsintäkter		61	42
SUMMA PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER	15	53 895	50 560
AVRÄKNING MED STATSVERKET	16	-4 047	-43 976
KASSA OCH BANK			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	17	127 142	166 997
SUMMA KASSA OCH BANK		127 142	166 997
SUMMA TILLGÅNGAR		301 757	326 840

BALANSRÄKNING

BELOPP I TUSENTAL KRONOR	NOT	2017-12-31	2016-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
MYNDIGHETSKAPITAL			
Statskapital	18	176	176
Balanserad kapitalförändring		0	0
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		0	0
SUMMA MYNDIGHETSKAPITAL		176	176
AVSÄTTNINGAR			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	19	5 925	6 554
Övriga avsättningar	20	11 767	9 594
SUMMA AVSÄTTNINGAR		17 691	16 148
SKULDER M.M.			
Lån i Riksgäldskontoret	21	101 758	133 149
Kortfristiga skulder till andra myndigheter		35 145	33 294
Leverantörsskulder		34 800	38 511
Övriga kortfristiga skulder	22	21 257	22 228
SUMMA SKULDER M.M.		192 960	227 182
PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER			
Upplupna kostnader	23	89 224	80 115
Oförbrukade bidrag	24	1 706	3 220
SUMMA PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER		90 930	83 335
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		301 757	326 840
ANSVARSFÖRBINDELSER:		inga	inga

ANSLAGSREDOVISNING

REDOVISNING MOT ANSLAG 2017

BELOPP I TUSENTAL KRONOR

Anslag	not 25	Ingående överförings- belopp	Årets tilldelning enl regle- ringsbrev	Omdispo- nerade anslags- belopp	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överförings- belopp
UTGIFTSOMRÅDE 4.								
RÄTTSVÄSENDET								
1:3 Åklagarmyndigheten								
ap. 1 Ramanslag		54 225	1 473 459		-10 710	1 516 974	1 504 577	12 397
Utgiftsområde 7.								
Internationellt bistånd								
1:1 Biståndsverksamhet (ramanslag)								
ap. 44 Internationell civil krishantering		982	6 000	750	-832	6 900	6 825	75
SUMMA ANSLAG		55 207	1 479 459	750	-11 542	1 523 874	1 511 402	12 472
FINANSIELLA VILLKOR								
1:3 Åklagarmyndigheten								
ANSLAGSKREDIT		44 204						
Utnyttjad		0						
LÅNERAM		140 000						
Utnyttjad lån riksgäldskontoret		101 758						
RÄNTEKONTOKREDIT		74 500						
Maximalt utnyttjad under året		0						
1:1 Biståndsverksamhet (Ramanslag)								
PERSONALBIDRAG (HÖGST)		5 500						
Utnyttjad		4 736						
INSATSNÄRA VERKSAMHET (HÖGST)								
Utnyttjad		1 700						
Utnyttjad		1 321						
FÖRVALTNINGSKOSTNADER (HÖGST)								
Utnyttjad		800						
Utnyttjad		768						

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR OCH NOTER

REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

ALLMÄNT

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

VÄRDERING AV FORDRINGAR OCH SKULDER

Fordringar är värderade till det belopp som beräknas bli betalt. Skulder är upptagna till nominella belopp.

PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER

Som periodavgränsningspost bokförs belopp överstigande 50 tkr.

VÄRDERING AV ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Tillgångar avedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde på minst ett halvt prisbasbelopp och en beräknad ekonomisk livslängd på tre år eller längre definieras som anläggningstillgångar.

Anläggningstillgångar skrivs av linjärt över den ekonomiska livslängden.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Balanserade utgifter för utveckling	5 år
Datorer och kringutrustning	3 år
Serverar	3–5 år (beroende på typ av server)
Licensavgift och motsvarande för anskaffning av dataprogram	3–5 år (beroende på typ av licens och avtalstid)
Bilar, kontorsmaskiner, systemprogramvaror	5 år
Möbler, telefonväxlar, larmanläggningar, datanät	10 år
Förbättringsutgifter på annans fastighet	Anpassas till hyreskontraktets längd eller till förväntad nyttjandeperiod

NOTER

BELOPP I TUSENTAL KRONOR (OM INTE ANNAT ANGES)	2017	2016
NOT 1. INTÄKTER AV AVGIFTER OCH ANDRA ERSÄTTNINGAR		
<i>Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen</i>		
<i>Ekobrottsmyndigheten</i>		
– utlåning personal	0	261
– utbildning	0	129
– övriga driftkostnader	21 182	17 081
Övriga intäkter av avgifter enligt 4 § avgiftsförordningen	1 538	1 196
<i>Övriga intäkter</i>	166	322
SUMMA INTÄKTER AV AVGIFTER OCH ANDRA ERSÄTTNINGAR	22 886	18 989
NOT 2. INTÄKTER AV BIDRAG		
Bidrag från myndigheter, EU:s institutioner m.m.	3 432	3 004
SUMMA INTÄKTER AV BIDRAG	3 432	3 004
NOT 3. FINANSIELLA INTÄKTER		
Ränta på lån i Riksgäldskontoret (negativ ränta)	656	586
Ränta på räntekonto hos Riksgäldskontoret	0	9
Övriga finansiella intäkter	2	11
SUMMA FINANSIELLA INTÄKTER	658	606
NOT 4. KOSTNADER FÖR PERSONAL		
Lönekostnader, exklusive avgifter	757 668	725 425
<i>varav konsultarvoden till uppdragstagare</i>	5 575	6 933
Övriga personalkostnader	471 696	445 350
SUMMA KOSTNADER FÖR PERSONAL	1 229 364	1 170 775
Personalkostnaderna har ökat med cirka 58,5 miljoner kronor i förhållande till 2016, vilket motsvarar en ökning med 5 procent. Lönekostnaderna har ökat, dels till följd av lönerrevision, dels beroende på att personalstyrkan ökat något. Kostnaderna för pensionspremier har ökat samtidigt som pensionsavsättningen och utbildningskostnaderna har minskat. Konsultarvoden till uppdragstagare uppgår till 0,7% av lönesumman.		
NOT 5. KOSTNADER FÖR LOKALER		
Kostnaderna för lokaler har ökat med 5,3 miljoner kronor jämfört med 2016, vilket motsvarar en ökning med 5 procent. De ökade kostnaderna hänför sig främst till förhyrning av en ny serverhall för it-driften. Därtill kommer mindre kostnadsökningar för indexuppräknning, ombyggnad och flyttkostnader för kammare som bytt lokaler.		
NOT 6. ÖVRIGA DRIFTKOSTNADER		
Övriga driftkostnader har ökat med 8,6 miljoner kronor jämfört med 2016, vilket motsvarar en ökning med 6,4 procent. Det är framförallt it-relaterade tjänster och reskostnader som har ökat något samtidigt som kostnader för bland annat inköp av utrustning minskat.		
NOT 7. FINANSIELLA KOSTNADER		
Ränta på lån i Riksgäldskontoret	0	0
Ränta på räntekonto hos Riksgäldskontoret (negativ ränta)	742	746
Övriga finansiella kostnader	30	9
SUMMA FINANSIELLA KOSTNADER	772	755

NOTER

BELOPP I TUSENTAL KRONOR (OM INTE ANNAT ANGES)	2017	2016
NOT 8. AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR		
Avskrivningskostnaderna har ökat med 4,7 miljoner kronor jämfört med 2016 vilket motsvarar en ökning med 10 procent. Ökningen beror främst på att ett egenutvecklat system för hemliga tvångsmedel driftsattes i början av 2017.		
NOT 9. BALANSERADE UTGIFTER FÖR UTVECKLING		
Tillgångarnas anskaffningsvärde	127 621	111 491
Årets balanserade utgifter för utvecklingsverksamhet	712	16 130
Avgående tillgångar (utrangerade tillgångar)	0	0
Årets avskrivningar	-11 153	-7 058
Ackumulerade avskrivningar (IB)	-97 817	-90 760
Korrigerig av avskrivningar (utrangeringar)	0	0
BOKFÖRT RESTVÄRDE	19 363	29 803
NOT 10. LICENSER, RÄTTIGHETER, M.M.		
Tillgångarnas anskaffningsvärde	59 477	53 584
Tillkommande tillgångar (årets anskaffning)	2 470	6 620
Avgående tillgångar (utrangerade tillgångar)	-7 939	-727
Årets avskrivningar	-9 305	-8 960
Ackumulerade avskrivningar (IB)	-40 699	-32 465
Korrigerig av tidigare års avskrivningar (utrangeringar)	7 838	727
BOKFÖRT RESTVÄRDE	11 842	18 778
NOT 11. FÖRBÄTTRINGSUTGIFTER PÅ ANNANS FASTIGHET		
Tillgångarnas anskaffningsvärde	42 070	40 736
Tillkommande tillgångar (årets anskaffning)	4 302	1 395
Avgående tillgångar (utrangerade tillgångar)	-1 568	-61
Pågående förbättringsarbeten, årets utgifter	972	0
Årets avskrivningar	-3 969	-4 096
Ackumulerade avskrivningar (IB)	-27 204	-23 169
Korrigerig av tidigare års avskrivningar (utrangeringar)	1 545	61
BOKFÖRT RESTVÄRDE	16 148	14 866
NOT 12. MASKINER, INVENTARIER, INSTALLATIONER, M.M.		
Tillgångarnas anskaffningsvärde	190 647	174 837
Tillkommande tillgångar (årets anskaffning)	13 219	34 370
Avgående tillgångar (sålda, utrangerade tillgångar)	-17 102	-18 560
Årets avskrivningar	-27 683	-27 275
Ackumulerade avskrivningar (IB)	-116 472	-107 571
Korrigerig av tidigare års avskrivningar (utrangeringar)	16 556	18 373
BOKFÖRT RESTVÄRDE	59 165	74 175
NOT 13. ANDRA LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR		
Hyresdeposition	47	0
SUMMA ANDRA LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR	47	0

NOTER

BELOPP I TUSENTAL KRONOR (OM INTE ANNAT ANGES)	2017	2016
NOT 14. FORDRINGAR HOS ANDRA MYNDIGHETER		
Mervärdesskattefordran	12 829	15 498
Övriga fordringar hos andra myndigheter	5 260	73
SUMMA FORDRINGAR HOS ANDRA MYNDIGHETER	18 089	15 570
NOT 15. PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER		
Förutbetalda hyror	26 176	24 797
Upplupna bidragsintäkter	61	42
Övriga förutbetalda kostnader	27 658	25 721
SUMMA PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER	53 895	50 560
NOT 16. AVRÄKNING MED STATSVERKET		
<i>Anslag i icke räntebärande flöde</i>		
INGÅENDE BALANS	180	163
Redovisat mot anslag	6 825	4 018
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-6 979	-4 001
FORDRINGAR/SKULDER AVSEENDE ANSLAG I ICKE RÄNTEBÄRANDE FLÖDE	26	180
<i>Anslag i räntebärande flöde</i>		
INGÅENDE BALANS	-54 226	-46 560
Redovisat mot anslag	1 504 577	1 438 156
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-1 473 459	-1 450 500
Återbetalning av anslagsmedel	10 710	4 678
FORDRINGAR/SKULDER AVSEENDE ANSLAG I RÄNTEBÄRANDE FLÖDE	-12 398	-54 226
<i>Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag</i>		
INGÅENDE BALANS	10 070	15 458
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-1 745	-5 388
FORDRAN AVSEENDE SEMESTERLÖNESKULD SOM INTE HAR REDOVISATS MOT ANSLAG	8 325	10 070
<i>Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto i Riksbanken</i>		
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	0	0
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-6 979	-4 001
Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar	6 979	4 001
ÖVRIGA FORDRINGAR/SKULDER PÅ STATENS CENTRALKONTO I RIKSBANKEN	0	0
UTGÅENDE BALANS	-4 047	-43 976
NOT 17. BEHÅLLNING RÄNTEKONTO I RIKSGÄLDSKONTORET		
Ingående saldo	166 997	148 746
Förändring under året	-39 855	18 251
SUMMA BEHÅLLNING RÄNTEKONTO	127 142	166 997
NOT 18. STATSKAPITAL		
Statskapital utan avkastningskrav, ingående balans	176	176
Årets kapitalförändring	0	0
UTGÅENDE BALANS STATSKAPITAL	176	176

NOTER

BELOPP I TUSENTAL KRONOR (OM INTE ANNAT ANGES)	2017	2016
NOT 19. AVSÄTTNINGAR FÖR PENSIONER OCH LIKNANDE FÖRPLIKTELSE		
<i>Avsättning för pensioner</i>		
Ingående avsättning	6 554	3 517
Årets pensionskostnad	1 383	4 991
Årets pensionsutbetalningar	-2 012	-1 954
SUMMA UTGÅENDE AVSÄTTNING FÖR PENSIONER	5 925	6 554
NOT 20. ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR		
<i>Avsättning för lokalt aktivt omställningsarbete</i>		
Ingående avsättning	9 594	7 436
Årets avsättning	2 238	2 158
Avräknade kostnader	-65	0
SUMMA AVSÄTTNING FÖR LOKALT AKTIVT OMSTÄLLNING	11 767	9 594
NOT 21. LÅN I RIKSGÄLDSKONTORET		
Ingående skuld	133 149	110 446
Lån upptagna under året	21 414	70 454
Årets amorteringar	-52 805	-47 751
SUMMA LÅN I RIKSGÄLDSKONTORET	101 758	133 149
EKONOMISKA VILLKOR		
Låneram	140 000	140 000
Utnyttjad i Riksgäldskontoret	101 758	133 149
Balanserade utgifter för egenutvecklade it-system som ännu inte finansierats med lån	0	1 189
NOT 22. ÖVRIGA KORTFRISTIGA SKULDER		
Personalens källskatt	21 230	21 984
Övriga skulder	27	244
SUMMA ÖVRIGA SKULDER	21 257	22 228
NOT 23. UPPLUPNA KOSTNADER		
Upplupna löner	9 365	9 573
Semesterlöneskuld	77 095	69 408
Övriga upplupna kostnader	2 764	1 133
SUMMA UPPLUPNA KOSTNADER	89 224	80 115

NOTER

BELOPP I TUSENTAL KRONOR (OM INTE ANNAT ANGES)	2017	2016
NOT 24. OFÖRBRUKADE BIDRAG		
OFÖRBRUKADE BIDRAG FRÅN ANDRA MYNDIGHETER		
<i>Bidrag för utvecklingsarbete avseende rättsväsendets informationsförsörjning (RIF) för finansiering av avskrivningskostnader</i>		
<i>Oförbrukat bidrag, ingående balans</i>	1 293	2 703
<i>Förbrukning 2017, kvartal 1</i>	-352	-352
<i>Förbrukning 2017, kvartal 2-3</i>	-941	-1 058
SUMMA OFÖRBRUKAT BIDRAG RIF	0	1 293
<i>Bidrag från SIDA avseende Albanien-projektet</i>	0	520
<i>Förbrukning</i>	0	-520
SUMMA OFÖRBRUKAT BIDRAG SIDA	0	0
EU-BIDRAG NATIONELL UTBILDNINGSINSATS MOT BROTTsutBYTE OCH PENNINGTVÄTT		
<i>Bidrag från Fonden för inre säkerhet (ISF, utbetalat via Polismyndigheten)</i>	662	0
<i>Förbrukning</i>	-423	0
SUMMA OFÖRBRUKAT BIDRAG ISF	239	0
OFÖRBRUKADE BIDRAG, UTOMSTATLIGA		
<i>Bidrag från EU, Fonden för inre säkerhet, avseende ALEFA-revisorsnätverk</i>	1 927	1 927
<i>Förbrukning</i>	-460	0
SUMMA OFÖRBRUKAT BIDRAG EU AVSEENDE ALEFA-PROJEKTET	1 467	1 927
SUMMA OFÖRBRUKADE BIDRAG	1 706	3 220
NOT 25. ANSLAGSREDOVISNING		
ÅRETS TILLDELNING ENLIGT REGLERINGSBREV:		
<i>Utgiftsområde 4 Rättsväsendet, Anslag 1:3 ap. 1</i>		
Tilldelning enligt regleringsbrev för budgetåret 2017 regeringsbeslut 2016-12-14	1 473 459	1 450 500
<i>Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, Anslag 1:1 ap. 44</i>		
Tilldelning enligt regleringsbrev för budgetåret 2017 regeringsbeslut 2016-12-14	6 000	5 000
samt ändring av regleringsbrev, regeringsbeslut 2017-12-07	750	
<i>Summa</i>	6 750	5 000
SUMMA ÅRETS TILLDELNING ENLIGT REGLERINGSBREV	1 480 209	1 455 500

ERSÄTTNINGAR ENLIGT 7 KAP. 2 § FÖRORDNING (2000:605) OM ÅRSREDOVISNING OCH BUDGETUNDERLAG

Redovisning av skattepliktiga ersättningar och andra förmåner som betalats ut under räkenskapsåret samt för dessa personer uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter samt uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag.

Uppdrag år 2017 utöver Åklagarmyndigheten anges med kursiv stil

BELOPP I TUSENTAL KRONOR	2017	2016
LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE HOS ÅKLAGARMYNDIGHETEN		
Anders Perklev	1 410	1 388
Kerstin Skarp	1 249	1 234
<i>Ledamot, Domstolsverkets insynsråd</i>		
<i>Ledamot, Domarnämnden</i>		
INSYNSRÅDET		
Petter Asp	0	8
Charlotte Driving	3	0
Susanne Eberstein	6	9
<i>Ordförande Riksbanksfullmäktige</i>		
<i>Ledamot, Domarnämnden</i>		
<i>Ledamot, Domstolsverket insynsråd</i>		
<i>Ledamot, Säkerhetspolisens insynsråd</i>		
Erik Grevholm	5	0
Anders Hansson	8	8
<i>Ledamot, Ekobrottsmyndighetens insynsråd</i>		
<i>Styrelseledamot, Vellingebostäder AB</i>		
Bengt Ivarsson	8	8
<i>Ledamot, Rådet vid Domstolsakademien</i>		
<i>Ledamot, Forensiska rådet vid Nationellt Forensiskt Centrum (NFC)</i>		
<i>Styrelseledamot, Sveriges Advokaters Service AB</i>		
<i>Styrelseledamot, Advokaten Bengt Ivarsson AB</i>		
Jon Karlfeldt	6	8
Elisabeth Lager	5	9
Karin Nacke	0	5
Eva Årestad Radner	26	8
<i>Tjänsteförslagsrådet (TFR) för Åklagarmyndigheten (ersättning inkl TFR)</i>		

SAMMANSTÄLLNING AV VÄSENTLIGA UPPGIFTER

BELOPP I TUSENTAL KRONOR	2017	2016	2015	2014	2013
LÄNERAM					
Beviljad i regleringsbrevet*	140 000	140 000	130 000	140 000	130 000
Utnyttjad	101 758	133 149	110 446	94 948	116 799
KONTOKREDIT HOS RIKSGÄLDSKONTORET					
Beviljad i regleringsbrevet	74 500	72 500	70 000	124 000	124 000
Maximalt utnyttjad	0	0	0	0	0
RÄNTEKONTO					
Ränteintäkter	-742	-746	-345	511	1 111
Räntekostnader	0	0	0	0	0
INTÄKTER AV AVGIFTER OCH ANDRA ERSÄTTNINGAR					
Budget i regleringsbrevet	0	0	0	0	0
Utfall	22 886	18 989	16 300	17 141	10 906
ANSLAGSKREDIT					
Beviljad i regleringsbrevet	44 204	43 515	41 881	39 179	37 940
Utnyttjad kredit	0	0	0	0	0
ANSLAG					
Anslagssparande	12 472	55 207	48 060	6 931	10 675
MEDELTAL UNDER ÅRET					
Årsarbetskrafter	1 239	1 211	1 185	1 166	1 151
Anställda	1 421	1 397	1 358	1 335	1 338
DRIFTKOSTNAD					
Per årsarbetskraft	1 198	1 165	1 125	1 105	1 095
KAPITALFÖRÄNDRING					
Årets kapitalförändring	0	0	0	0	0
Balanserad kapitalförändring	0	0	0	0	0

ÅRSREDOVISNINGENS UNDERTECKNANDE

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Jag bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande.

Stockholm den 20 februari 2018

Anders Perklev
Riksåklagare

BILDER

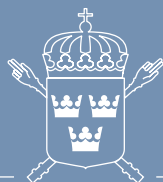
Thomas Johansson/TT (omslag), Thomas Carlgren (sid. 2, 5, 27, 38), Ola Åkeborn (sid. 7, 76), Stefan Jerrevång/TT (sid. 8), Lars Jansson (sid. 10–11, 39, 48, 61), Maja Suslin/TT (sid. 13), Pontus Lundahl/TT (sid. 17, 78–79), Robin Simonsson (sid. 36), Anders Wiklund/TT (sid. 41), EUAM Ukraine (sid. 44), Eurojust (sid. 46), Izabelle Nordfjell/TT (sid. 52), Fredrik Sandberg/TT (sid. 61–62).

GRAFISK FORM OCH PRODUKTION

Sinfo Yra

TRYCK

Ale Tryckteam AB, 2018

ÅKLAGARMYNDIGHETEN

www.aklagare.se